

رشد اقتصادی نزدیک به صفر، نزول ۴۷ درصدی سرمایه گذاری و ثبت بالاترین تورم ۷۰ ساله، خروجی عملکرد دولت گذشته بود.

صفحه ۲ ←

← پاسخ روزنامه ایران اقتصادی به تلاش عجیب محمدباقر نوبخت برای انکار عملکرد اقتصادی دولت گذشته

رشد اقتصادی نزدیک به صفر در دولت دوازدهم

نگاهی به کارنامه خسارت بار
عبدالناصر همتی در بانک مرکزی

رسوایی پشت رسوایی

یادداشت اختصاصی
سید احسان خاندوزی
وزیر امور اقتصادی و دارایی

بازنگاه: توفیقات ۲ ساله دولت در عرصه اقتصاد

آغاز تحویل واحدهای نهضت ملی مسکن به مردم

هر سه ماه بخشی از واحدهای نهضت ملی به متقاضیان واگذار می شود
و در مرحله اول، روز گذشته ۱۰۱ هزار مسکن افتتاح شد

اجرای برنامه نهضت ملی مسکن و تحویل واحدها به گفته فعالان بازار مسکن تأثیر مثبتی بر بازار خواهد گذاشت و روند کاهشی قیمت مسکن را تداوم می بخشد. قیمت مسکن از خردادماه به خصوص در ماههای تیر و مرداد کاهش داشته و حداقل میزان کاهش آن بر اساس معاملات ۲۰ درصد برآورد شده است. تلاش دولت این است که واحدهای نهضت ملی مسکن نیز با قیمت متناسب با شرایط مالی خانوار متقاضی به دست آنها برسد. نهضت ملی مسکن به عنوان اصلی ترین برنامه تولید و تأمین مسکن به مرحله تحویل واحدها رسیده است. روز گذشته با حضور رئیس جمهور، به صورت همزمان در سراسر کشور، بیش از ۱۰۱ هزار واحد مسکونی نهضت ملی افتتاح شد و به بهره برداری رسید. البته مسکن ملی در یک سال اخیر در نقاط مختلف به صورت محدود آماده و تحویل مردم شده است اما برنامه تحویل متمرکز بیش از ۱۰۰ هزار واحد برای نخستین بار روز گذشته اجرا شد. مهرداد بذریاش، وزیر راه و شهرسازی در مراسم افتتاح واحدهای مسکن گفت: از این پس هر سه ماه یکبار و به شکل فصلی، افتتاح واحدهای مسکونی نهضت ملی انجام و خانه دار شدن مردم سرعت می گیرد.

۱۰ هزار دستگاه اتوبوس درون شهری نوسازی می شود

وزیر کشور دستور کار است. نوسازی حدود ۱۰ هزار دستگاه اتوبوس و حدود پنج هزار ون در دستور کار است.

به گزارش ایرنا، «احمد وحیدی» روز یکشنبه در حاشیه واگذاری ۴۷۰ دستگاه اتوبوس و ۶۲۶ دستگاه ون ایران خودرو دیزل به وزارت کشور به مناسبت اربعین حسینی (ع) در جمع خبرنگاران گفت: موضوع ناوگان حمل و نقل عمومی حدود ۸ تا ۹ سال گذشته دچار توقف شده که از بدو مسئولیت دولت مردمی سیزدهم یکی از دغدغه‌ها رفع مشکلات ناوگان درون شهری و برون شهری بود.

وزیر کشور اضافه کرد: مسئولیت ناوگان درون شهری با وزارت کشور و شهرداری‌هاست. در همین راستا، قراردادهایی با خودروسازان منعقد شد تا بتوانند این نوسازی را انجام دهند. گام بزرگی در این راستا برداشته شد که مستمر خواهد بود.

وحیدی اعلام کرد که در مرحله نخست، نوسازی حدود ۱۰ هزار دستگاه اتوبوس پیش‌بینی شده و نوسازی حدود پنج هزار ون در دستور کار است. در مرحله بعد هم نوسازی تاکسی‌ها و موتورسیکلت‌ها در برنامه قرار گرفته است.

وزیر کشور این را هم گفت که برقی‌سازی ناوگان حمل و نقل عمومی هم در دستور کار است که براین اساس، پنج هزار دستگاه اتوبوس برقی تأمین خواهد شد و قراردادهای آن بسته شده است. بر این اساس ۵۰ هزار تاکسی و به میزان دو تا سه برابر موتورسیکلت‌ها برقی می‌شوند.

وحیدی اظهار داشت: در سالی که رشد تولید یکی از شعارهای اصلی آن است، امیدوارم بتوانیم شاهد شکوفایی هرچه بیشتر در صنایع خودرویی و حمل و نقل باشیم. با قراردادی که در سازمان شهرداری‌ها به امضا رسید، تلاش کردند دین خود را ادا کنند و با حمایت از تولید هم بتوانیم محصولات خوبی داشته باشیم و هم صنایع بتوانند بر دوش جوانان و محققان، کار صنعت خودرو را پیش ببرند.

وی افزود: تحویل این خودروها به حمل و نقل ما کمک بزرگی خواهد کرد. به خصوص در شهرهایی که کمبود جدی در این حوزه دارند. البته نیاز ما خیلی بیشتر است. این خودروها همچنین به حمل و نقل زائران اربعین نیز کمک بزرگی می‌کنند.

وزیر کشور در پایان گفت: البته اتوبوس‌ها به دلیل اینکه درون‌شهری هستند، کمک محدودتری دارند ولی در زمان‌های کوتاه کمک خوبی خواهند بود، اما ون‌ها به دلیل اینکه برون‌شهری هستند، کمک بیشتری در این زمینه خواهند داشت.

عکس: پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر ریاست جمهوری

رئیس‌جمهور در مراسم افتتاح همزمان ۱۰۱ هزار واحد مسکونی:

آثار اقدامات دولت در بخش مسکن در حال آشکار شدن است

گزارش

رئیس‌جمهور تصریح کرد: تلاش‌های دست‌اندرکاران وزارت راه و شهرسازی و دیگر فعالان در عرصه ساخت مسکن باعث کاهش دغدغه‌های مردم می‌شود و آثار

اقداماتی که در دو سال گذشته در این زمینه انجام شده در حال آشکار شدن است.

دکتر سیدابراهیم رئیسی صبح یکشنبه در مراسم افتتاح همزمان ۱۰۱ هزار واحد مسکونی در سراسر کشور، ضمن تسلیت فرارسیدن ایام اربعین حسینی و نیز گرامیداشت یاد شهدای دولت، گفت: به

طور طبیعی هفته دولت زمان ارائه گزارش اقدامات و عملکرد بخش‌های مختلف دولت به مردم است.

رئیس‌جمهور با بیان اینکه مسکن از جمله نیازهای جدی مردم در سراسر کشور محسوب می‌شود و دولت مردمی نیز از همان آغاز فعالیت خود تأمین مسکن را

در اولویت برنامه‌های خود قرار داده است، افزود: مسکن یکی از بخش‌های پیشران اقتصاد و تولید است و جا دارد از تلاش‌های همه دست‌اندرکاران این بخش در وزارت راه و شهرسازی و بخش‌های همکار، نظیر استانداری‌ها، فرمانداری‌ها، بانک‌ها، بخش‌هایی از نیروهای مسلح و دیگر تلاشگران در این

عرصه قدردانی کنم. دکتر رئیسی با اشاره به اینکه رونق ساخت مسکن در کشور می‌تواند به شکل مستقیم و غیرمستقیم بخش‌های مختلف اقتصاد و تولید را به حرکت درآورده و ایجاد اشتغال کند، اظهار داشت: نکته مهم‌تر این است که مسکن با توجه به سهم بالای آن در سبد هزینه‌های خانوار، یکی از

دغدغه‌های جدی خانواده‌هاست. لذا باید به شکل ویژه مورد توجه قرار گیرد.

رئیس‌جمهور تصریح کرد: تلاش‌های دست‌اندرکاران وزارت راه و شهرسازی و دیگر فعالان در عرصه ساخت مسکن باعث کاهش دغدغه‌های مردم می‌شود و آثار اقداماتی که در ۲ سال گذشته در این زمینه انجام شده در حال آشکار شدن است. دکتر رئیسی با اشاره به افتتاح ۱۰۱ هزار واحد مسکونی طی مراسم، خاطرنشان کرد: برای همه ما روز بسیار خوبی است و پس از شکر به درگاه خداوند و تشکر از دست‌اندرکاران اجرا و تکمیل این پروژه‌ها، از همه می‌خواهم که با اتکال به خداوند نهضت ساخت مسکن را با قوت ادامه دهند تا همه افرادی که به دنبال تهیه مسکن هستند، صاحب خانه شوند. رئیس‌جمهور در ادامه گفت: اینکه نهضت ساخت مسکن در سراسر کشور فعال و فراگیر شده به پشتوانه به میدان آمدن همه بخش‌های مرتبط از جمله وزارت راه و شهرسازی و بانک‌هاست. بانک‌ها در زمینه رونق بخشی به ساخت مسکن نقش مهمی دارند و باید تسهیلات بخش مسکن‌سازی را جزو تکالیف خاص خود به حساب آورند.

در این مراسم که یازدهمین جلسه شورای عالی مسکن بود و به فاصله کمتر از یک ماه از جلسه قبلی این شورا برگزار می‌شد، همزمان با هفته دولت ۱۰۱ هزار واحد مسکونی در سراسر کشور به طور همزمان افتتاح و مورد بهره‌برداری قرار گرفت. این واحدهای مسکونی شامل طرح‌های خودمالک، طرح‌های حمایتی واگذاری اراضی، مسکن روستایی، بافت‌های فرسوده و ساخت واحدهای ویلایی در برخی استان‌ها بود.

پاسخ روزنامه ایران اقتصادی به تلاش عجیب محمدباقر نوبخت برای انکار عملکرد اقتصادی دولت گذشته

رشد اقتصادی نزدیک به صفر در دولت دوازدهم

گزارش

رشد اقتصادی نزدیک به صفر، نزول ۴۷ درصدی سرمایه‌گذاری و ثبت بالاترین تورم ۷۰ ساله، خروجی عملکرد دولت گذشته بود.

طرح ادعاهای عجیب نسبت به موضوعاتی بسیار واضح آن هم در شرایطی که هر عضو از جامعه امکان دسترسی به اطلاعات و آمار رسمی را دارد، بسیار عجیب است. بار دیگر محمد باقر نوبخت، با تغییر صورت مسأله سعی در ارائه تصویری نادرست از عملکرد اقتصادی دولت تدبیر و امید داشته است.

نوبخت در نامه سرگشاده خود نوشته است: «در خصوص مقایسه عملکرد شاخص رشد اقتصادی برای سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ نسبت به قبل، باید آن را با نرخ رشد اقتصادی آخرین سال کاری دولت دوازدهم (سال ۱۳۹۹) و همچنین آخرین فصل کاری دولت قبل (بهار سال ۱۴۰۰) مقایسه کرد.» به عبارت دیگر از نظر نوبخت در یک دولت ۸ ساله، در صورتی که از ۸ سال، ۷ سال رشد اقتصادی منفی یا صفر بوده است، اصلاً ملاک و معیار ارزیابی نیست و تأثیری در وضع سال‌های بعد ندارد و صرفاً سال آخر یک دولت ملاک قضاوت است!

اگر بخواهیم این مثال را کمی بیشتر باز کنیم، اگر این استدلال نوبخت

را بپذیریم، پس به‌طور کلی عملکرد آخرین سال هر دولت ملاک قضاوت است و سال‌های قبل از آن را باید کنار گذاشت. بنابراین اگر از یک دوره ۸ ساله، رشد اقتصادی به‌طور متوسط یکباره رشد اقتصادی به ۴ درصد رسیده، سال آخر را باید مینا قرار داد. با این توضیح باید دوره مسئولیت هر دولت یک سال بیشتر نباشد چون طبق دیدگاه آقای نوبخت فقط سال آخر قابل ارزیابی است.

نوبخت در بخش دیگری از نامه خود نوشته است: «همان‌طور که برای مقایسه تورم نیز دولت سیزدهم، نرخ تورم آخرین ماه خدمت دولت قبل (مرداد سال ۱۴۰۰) را مبنای مقایسه قرار داده است و مکرراً نرخ‌های تورم سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ را با نرخ تورم ۶۰ درصد در مرداد سال ۱۴۰۰ مقایسه می‌نماید. (هرچند این رقم نیز براساس گزارش رسمی مرکز آمار در مرداد سال ۱۴۰۰ برابر ۴۵.۲ درصد بوده است و در هیچ گزارش رسمی نرخ تورم ۶۰ درصد اعلام نشده است.)»

نوبخت در این مقایسه به تفاوت رشد اقتصادی و نرخ تورم توجه نداشته است. رشد اقتصادی ماهیتی جنبی و انباشتی دارد و به‌صورت نقطه‌ای قابل قضاوت نیست اما تورم به صورت نقطه‌ای قابل ارزیابی است چون به محض افزایش نرخ تورم آثار آن بر قیمت کالاها و خدمات نمایان می‌شود اما رشد اقتصاد در دوره یک ساله پس از

چهار دهم درصد نیست بلکه چهار صدم درصد است. این رقم هفت صدم سالانه، با احتساب رشد اقتصادی ۴ درصد سال ۱۳۹۹ بوده است زیرا رشد اقتصادی کشور در دهه ۹۰ و سال ۱۴۰۱ براساس گزارش بانک مرکزی براساس جدول بالا است:

ارقام تولید ناخالص داخلی جدول بالا از گزارش بانک مرکزی دریافت شده و سپس نسبت‌گیری شده است. باوجود این عملکرد ضعیف، نوبخت همچنان به‌دنبال بازنشر نرخ رشد اقتصادی در آخرین فصل فعالیت دولت قبل است. برای بار دوم است که نوبخت تأکید می‌کند که نرخ رشد اقتصادی فصل بهار ۱۴۰۰ بالا بوده است. ارقام بالا به‌وضوح نشان می‌دهد که اقتصاد ایران در دوران دولت تدبیر و امید کاملاً درجا زده و این سکون و عدم رشد اقتصادی در ۴ سال دوم بسیار شدیدتر بوده است. رشد اقتصادی در دوره دولت قبل روندی سینوسی داشته است. چند سال رشد منفی و چند سال مثبت اما نتیجه این رشدها عددی نزدیک به صفر است.

کاهش ظرفیت رشد اقتصادی با نزول ۴۷٫۴ درصدی سرمایه‌گذاری در دوران دولت تدبیر و امید نکته دیگری که باید در اینجا به آقای نوبخت گوشزد کرد این است که همان‌طور که می‌دانید، رشد اقتصادی از دو ناحیه ایجاد می‌شود. عامل اول، افزایش پر شدن ظرفیت‌های خالی اقتصاد و عامل دوم افزایش ظرفیت اقتصاد است. ظرفیت افزایش تولید در صورتی اتفاق می‌افتد که سرمایه‌گذاری در اقتصاد رشد کند و یکی از مهم‌ترین شاخص‌های سرمایه‌گذاری در اقتصاد، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص است.

تشکیل سرمایه به دو بخش اصلی ماشین‌آلات و ساختمان تقسیم می‌شود. براساس گزارش بانک مرکزی در طول ۸ ساله دولت تدبیر و امید در مجموع نرخ تشکیل سرمایه منفی ۴۷٫۴ درصد رسیده است. در واقع تشکیل سرمایه در بخش ماشین‌آلات صنعتی منفی ۶۱٫۵ درصد و تشکیل سرمایه در بخش ساختمان منفی ۴۱٫۳ درصد بوده است. در حالی که بانک مرکزی برای سال ۱۴۰۱ نرخ تشکیل

سال	تولید ناخالص داخلی	نرخ رشد اقتصادی
1392	1,261,106	-1.6
1393	1,304,744	3.4
1394	1,281,255	-1.8
1395	1,392,969	8.7
1396	1,424,712	2.2
1397	1,382,237	-3
1398	1,341,474	-2.9
1399	1,396,122	4.07
	میانگین 8 ساله دولت تدبیر و امید	1.01
	میانگین 4 سال پایانی دولت تدبیر و امید	0.04

سرمایه در بخش ماشین‌آلات را مثبت ۱۵٫۳ درصد و نرخ تشکیل سرمایه در بخش ساختمان را مثبت ۱٫۲ درصد گزارش کرده است. مجموع نرخ تشکیل سرمایه هم مثبت ۶٫۷ درصد بوده است. ارقام بالا نشان می‌دهد، ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های رشد اقتصادی از طریق افزایش ظرفیت تولید و سرمایه‌گذاری در دوران دولت تدبیر و امید نه تنها افزایش نیافته بلکه کاهش تاریخی داشته است. دهه از دست رفته اقتصاد ایران، تعبیری است که از سوی مقام معظم رهبری و کارشناسان اقتصادی و سیاسی بارها بیان شده است و باوجود این حقیقت تشکیل سرمایه به دو بخش اصلی ماشین‌آلات و ساختمان تقسیم می‌شود. براساس گزارش بانک مرکزی در طول ۸ ساله دولت تدبیر و امید در مجموع نرخ تشکیل سرمایه منفی ۴۷٫۴ درصد رسیده است. در واقع تشکیل سرمایه در بخش ماشین‌آلات صنعتی منفی ۶۱٫۵ درصد و تشکیل سرمایه در بخش ساختمان منفی ۴۱٫۳ درصد بوده است. در حالی که بانک مرکزی برای سال ۱۴۰۱ نرخ تشکیل

یادداشت اختصاصی سید احسان خاندوزی وزیر امور اقتصادی و دارایی

بازنگاه: توفیقات ۲ ساله دولت در عرصه اقتصاد

یادداشت

هم‌اکنون پس از گذشت دو سال از مسئولیت وزارت امور اقتصادی و دارایی، فرصت مغتنمی است تا بازنگاهی نسبت به سیاست‌ها و اقدامات انجام شده و چشم‌انداز آینده داشته باشیم تا در دریای پرتلاطم و روزمرگی اقتصاد ایران، فانوس دریا و قطب‌نمای حرکت را گم نکنیم. در ابتدا مایلیم میان دو مقام تفکیک قائل شوم: نخست؛ در مقام وظایف مستقیم وزارت امور اقتصادی و دارایی و دوم؛ در مقام یکی از اصلاع تیم اقتصادی دولت.

در مقام اول، سیاست‌های کلیدی و برخی دستاوردها در پی پیگیری تدابیر تحولی، حول محور اصلی رقم خورده است:

- تسهیل مجوزها و مقررات به نفع تولید و فعالیت کسب‌وکارها با صدور بیش از نیم میلیون مجوز برخط به کارآفرینان به همراه کاهش زمان تشریفات گمرکی
- انضباط جدی بودجه دستگاه‌های دولتی از جمله تکمیل حساب واحد خزانه و صفر شدن استقراض تنخواه برای منابع عمومی بودجه
- هوشمندسازی و عدالت در مالیات‌ستانی (به ویژه مبارزه با فرار مالیاتی با افزایش مؤدیان از ۲/۹ به ۵/۵ میلیون نفر به همراه تحقق عدالت منطقه‌ای در بازگشت منابع به استان‌ها
- شفافیت بی‌امعاض در شرکت‌های دولت یا انتشار بی‌سابقه صورت‌های مالی ۱۲۰۰ شرکت دولتی و عمومی
- جوان‌گرایی در عین تشدید نظارت و افزایش کارایی در بانک‌های دولتی و خروج تمام بانک‌های دولت (به جز سپه به دلیل ادغام) از زیان‌دهی به واسطه این اقدامات
- اصلاح سازگارتأمین مالی مانند ۲۰ برابر شدن تسهیلات ترجیحی اشتغالزایی تبصره ۱۸ با نظارت سازمان‌های، تأسیس گواهی سپرده طلا، نفت و...
- سپردن تدریجی صندلی مدیریتی بیش از ۳۰ شرکت بزرگ سهام عدالت به نهادهای مردمی

افزایش ۲ برابری جلب سرمایه خارجی به نسبت سال آخر دولت مانند:

- فعال کردن کمیسیون مشترک چین و عراق که مجموعاً ۴۵ درصد تجارت کشور را به خود اختصاص می‌دهند.
- تأسیس بانک و بیمه مشترک در سوریه و شرکت سرمایه‌گذاری مشترک با عمان

اصلاح نظام بورسی کشور شامل:

- رانت‌زدایی در قالب حمایت از بورس کالا
- سالم‌سازی ارکان بورس اوراق
- افزایش عرضه اولیه و افزایش ۱۰۰ همت سرمایه‌گذاری شرکت‌های بورسی نسبت به سال ۱۴۰۰.

در مقام دوم، به عنوان یکی از اصلاع تیم اقتصادی دولت نیز سیاست‌های کلیدی دوساله را می‌توان به صورت زیر خلاصه کرد:

- تحریک رشد و سرمایه‌گذاری در قالب تغییر روند تولیدات صنعتی و تبدیل رشد صفر به ۶/۷ درصدی تشکیل سرمایه ثابت و ۲ سال نرخ رشد حداقل ۴ درصدی کل اقتصاد
- تحریک اشتغالزایی و رونق در قالب کاهش مستمر نرخ بیکاری تا آستانه کم‌سابقه ۸/۲ درصد
- افزایش تولید و رشد ۳ برابری صادرات نفت و گاز ذیل شرایط تحریمی
- بالاترین عدد صادرات غیرنفتی در قالب رشد ۳۰ درصدی تجارت و دیپلماسی اقتصادی با کشورهای همسایه و همسو
- استمرار در کاهش رشد نقدینگی از ۳۹ به ۲۹ درصد و افزایش اقتدار بانک مرکزی

مقابله با جنگ ارزی نیمه دوم سال ۱۴۰۱

لازم است ذکر شود که برخی ناپسمانی‌ها در قیمت‌گذاری و ضعف در تنظیم بازار کالاهای خاص نیز یک نقطه ضعف و عامل ناراضی‌بانی

سیاست‌های ارزی مشوق رانت غیرمولد است. اگر اذعان داریم که قیمت ارز بازار غیررسمی باید به نرخ ارز حواله واردات رسمی نزدیک شود، باید ضمن تأکید بر عرضه حداکثری ارز صادراتی (پیمان‌سپاری با قیمت صحیح) و مهار تقاضای غیرتولیدی (بستن حساب سرمایه و قاچاق کالا)، سیاست صنعتی و کشاورزی هم به سمت کاهش ارزبری تغییر یابد و این یک اصلاح ساختاری دشوار اما پرمفعت است که سال‌ها به دلیل فرابخشی بودن آن، از مدیریت خارج شده بود. اگر افزایش تولید خودرو به معنای رونق سی‌کی‌دی باشد باید پذیرفت که این تنها به بهای افزایش نیاز به ارزهای وارداتی خواهد بود.

ضرورت اتخاذ سیاست صنعتی مبتنی بر آمایش سرزمین

حمایت‌های دولت از بخش‌ها و بنگاه‌های تولیدی باید مبتنی بر سندی باشد که راهبرد صنعتی کشور در بازه میان‌مدت را مشخص و همچنین پهنه‌بندی آنها را با توجه به قابلیت‌های سرزمینی در هر منطقه، معین کرده باشد. برای اولین بار مسأله پیشران‌ها در اسناد دوساله اخیر دولت مورد توجه قرار گرفته است اما لازم است به همان میزان نیز مورد اهتمام عملی قرار گیرد. موارد زیر می‌تواند در راستای عملیاتی‌سازی این رویکرد مورد توجه باشد:

- برنامه‌ریزی دقیق برای توسعه اقتصادی سواحل مکران از مصادیق جدی اهتمام عملی در حوزه سیاست صنعتی کشور به شمار می‌رود.
- برنامه هفتم توسعه نیز فرصت مغتنمی بود که از مجموع اسناد تولیدشده در سازمان برنامه و بودجه، وارد دوره حمایت مدون از بنگاه‌های تولیدی شویم.
- ضروری است ابزارهای تشویقی خاص در حوزه‌های مالیاتی، گمرک، تسهیلاتی و... بیش از پیش حول انتخاب‌های سیاست صنعتی و آمایشی متمرکز شود و این مسیر پایانی بر توزیع رانت‌گونه و غیره‌دفعند میان انبوه درخواست‌ها باشد.

ضروری است که بنگاه‌های پراکنده را به سمت زنجیره‌سازی، خوشه‌ها و ادغام‌های افقی و عمودی حرکت داد تا برای فتح بازارهای صادراتی بتوان بازگیران بزرگ‌مقیاس داشت. این مهم به این دلیل قابل توجه است که عدم تشویق برای «اقتصاد مقیاس» یکی از دلایل بالا بودن هزینه تولید شامل قیمت غیرقابلی و کیفیت غیرقابلی محصولات صنعتی و کشاورزی است. لذا حتی اگر در مدیریت داخلی با ۱۰ مجموعه متشکل به جای ۲۰۰ هزار بنگاه منفرد به طور مثال در تولید مرغ یا گوشت و سایر محصولات صنعتی مواجه باشیم، که قطع در کاهش قیمت تمام‌شده، تأمین و نظارت بر بازار و سفره مردم موفق‌تر خواهیم بود.

ضرورت اصلاح ناترازی‌های حوزه انرژی

ناترازی برق و گاز محصول سال‌ها سیاست‌گذاری غلط در این حوزه‌ها بوده و این امر اکنون به فرآورده‌های نفتی نیز سرایت کرده است. ما در ماه‌های نخست شروع به کار دولت سیزدهم طرحی را پیشنهاد دادیم که البته همچنان از سوی وزارتخانه‌های حوزه انرژی در حال بررسی است، اما اکنون بیش از هر زمان دیگری ضروری است راهبردهای غیرقیمتی و قیمتی میان‌مدت برای کاهش ناترازی و شدت مصرف انرژی اتخاذ شود. بدون شک، «تمرکز بر بهینگی مصرف»، «کاهش اتلاف انرژی» و «افزایش راندمان نیروگاه‌ها و زیرساخت انتقال برق» برای رفع ناترازی نسبت به راهکارهای افزایش تولید ارجحیت دارد. شرکت‌هایی که بتوانند مصرف انرژی را در یکی از بخش‌های تولیدی،

حمل‌ونقل یا در یکی از استان‌ها کاهش دهند باید از طریق مابه‌ازای جذاب گواهی صرفه‌جویی انرژی (مانند حواله نفت) پاداش دریافت کنند و بازاری برای مبادله گواهی‌های صرفه‌جویی ایجاد شود. پس از این مرحله است که می‌توان وارد راهبرد ایجاد بازار سهمیه انرژی برای هر کدملی شد. باید تأکید کرد که بخش انرژی فرصت بزرگ و بی‌بدیل اقتصاد ایران است.

ضرورت اتخاذ سیاست فعال پولی

سیاست پولی یک وجه سلبی دارد که نباید زمینه کاهش ارزش پول ملی و رشد سرسام‌آور نقدینگی را فراهم کند و یک وجه ایجابی دارد که باید بتواند هدایت اعتبار را به سمت پروژه‌های پیشران و فعالیت‌های مولد تسهیل و تشویق کند. در گذشته مقام پولی نسبت به وجه ایجابی کاملاً بی‌اعتنا و بی‌اعتقاد بود اما امروز که همگرایی میان بانک مرکزی و ارکان اقتصادی دولت وجود دارد باید از رویکرد منفعلانه در خصوص پایه پولی به سمت سیاست فعالانه حرکت کرد. در غیر این صورت، همانند سال گذشته که اضافه برداشت بانک‌ها (بدون هدفگذاری پیشینی) سهم بالای پایه پولی را به خود اختصاص داد، در آینده نیز اجزای پایه پولی می‌توانند بدون اینکه در مسیر پیشران‌های تولید قرار گیرند، عمل کنند. در شرایطی که لازم است کل‌های پولی [M1] پولی و ترازنامه بانک‌ها به دلیل کنترل نقدینگی کنترل شود، گریزی نداریم از اینکه بر مسأله «کیفیت نقدینگی» تمرکز کنیم و با هدایت اعتبار، اجازه دهیم تأمین مالی در بخش پیشران‌های تولید از نفس نیفتد.

ضرورت اصلاح ناترازی بانکی

خوشبختانه توافق کلی برای مقابله با بانک‌های ناتراز و ذاتاً ناسالم وجود دارد اما ضروری است سرعت پیشبرد سیاست افزایش یابد و جسارت بیشتری برای تصمیمات سخت داشته باشیم. این بانک‌های ناتراز ناسالم، عامل رقابت بر سر نرخ سود و مروج بی‌قاعدگی محسوب می‌شوند. تجربه نشان داده است که مقابله با مدیران متخلف توسط هیأت انتظامی بانک‌ها نیز بدون شفافیت و با احکام ضعیف صورت می‌گیرد که این امر از بازآزادگی لازم برخوردار نیست. همچنین این مسأله را مطرح کرده‌ایم که بانک‌های تجاری و توسعه‌ای-تخصصی هر کدام باید در جای خود تعریف و تنها بر عقود مشتریان خاص خود تمرکز کنند. بانک مرکزی نیز باید قواعد و امتیازات اختصاصی به هر کدام ارائه دهد و ابزارهای سیاست پولی خود را به تناسب موفقیت بانک‌ها در تحقق اهداف ملی به کار گیرد. این تغییر برخلاف رویه‌ای است که برای همه به طور مثال نرخ ذخیره قانونی را یکسان کاهش یا افزایش می‌دهد و شرکت‌های اقتصادی نیز باید رابطه بلندمدت با فقط یک یا دو بانک مرتبط با حوزه خود برقرار کنند تا امکان قراردادهای بلندمدت فراهم شود و انگیزه سوءاستفاده از «اطلاعات نامتقارن» و در نتیجه رخ دادن «مخاطره اخلاقی و انتخاب معکوس» به حداقل برسد. همچنین برای تسهیلات خرد مردم در قالب اشخاص حقیقی، ضروری است بانک‌ها به سوی رویکرد کارمزدی بروند تا روش سپرده امتیازی (یا آنچه در اوراق مسکن وجود دارد) موجب شود افراد امتیاز برای تسهیلات را مبادله کنند. منفعت نرخ سود سپرده‌گذاران، امتیاز تسهیلات است که می‌تواند مبادله شود. این مسأله در حل و فصل شبهه ربا نیز تأثیر جدی دارد.

ضرورت تحول در بوروکراسی بین بخشی

یکی از لوازم اصلاح ساختاری در اقتصاد، غلبه بر مانع هماهنگی بین بخشی و بوروکراسی‌های درون دستگاه‌ها است. این موضوعی است که مستقلاً باید مدنظر سازمان برنامه و بودجه یا سطح معاون رئیس‌جمهور قرار گیرد. تجربه دوسال اخیر آشکارا نشان می‌دهد بسیاری از سازکارهای سنتی، حمیت‌های جاهلی رسوب کرده در دستگاه‌ها و برخی بوروکرات‌ها، منفعت خود را در تداوم عیوب ساختاری می‌بینند و بنابراین در همکاری‌های بین بخشی کارشکنی می‌کنند. مقصود، اغراض جناحی برخی افراد نیست بلکه رویه‌های بخشی‌نگر، چسبندگی‌های منفعتی و روحیه‌های غیرجهادی است که زمان هرکدام از این اصلاحات ساختاری را طولانی و جریان انقلابی را ناامید می‌سازد. امید است با تمرکز تدابیر میان‌مدت بر محورهای هفتگانه یادشده، بتوان سقف تاریخی رشد اقتصاد ایران را شکافت و طرحی نو در انداخت و همزمان بر آسیب‌پذیری‌های ساختاری آن نیز چیره شد.

خبر

آغاز فعالیت‌های برون مرزی جهاد کشاورزی بعد از ۴۴ سال

مدیر عامل شرکت جهاد نصر از صدور خدمات فنی و مهندسی و آغاز فعالیت‌های برون مرزی جهاد کشاورزی توسط شرکت جهاد نصر پس از ۴۴ سال خبر داد.

رضا عظیمی در نشست خبری حاشیه نمایشگاه «وابت خدمت، وعده وفا» که در محل نمایشگاه بین‌المللی تهران برگزار شد، با گرامیداشت یاد شهدای دولت و معرفی مؤسسه جهاد نصر، به ارائه گزارشی از پروژه‌های در دست اجرای این مجموعه پرداخت.

مدیر عامل شرکت جهاد نصر بیان کرد: ما محدود به پروژه کشاورزی نیستیم. گروه مشارکت نصر در تمام زمینه‌های عمرانی شامل نفت، گاز، مجتمع صنعتی و معدنی و... ورود پیدا کرده است. خوشبختانه اکنون حداقل در چهار

تا پنج کشور منطقه تقاهنامه‌هایی مبادله شده و در آستانه انعقاد قرارداد برای ایجاد شرکت‌های تفریحی، توریستی و مسکونی در کشورهای منطقه هستیم. وی با اشاره به تشکیل یک کنسرسیوم در بخش تجارت با مشارکت تجار بزرگ بخش خصوصی، اضافه کرد: امیدواریم با توجه به این همگرایی و وجود تجربیات بزرگ بخش تجارت، بتوانیم با این مجموعه‌های خصوصی فعالیت تجاری و قدم‌های بزرگی در بخش توسعه کشاورزی با اولویت کشورهای همسایه برداریم.

عظیمی از ورود قریب الوقوع شرکت تحت مدیریت خود به کار تولید مسکن خبر داد و افزود: تلاش می‌کنیم با ساخت واحدهای مسکونی مشکل مسکن خانواده وزارت جهاد کشاورزی را مرتفع کنیم. وی ادامه داد: پروژه بزرگی را برای ایجاد یک شهرک مدرن، بزرگ و امروزی در حومه تهران در دست مطالعه داریم. با اجرای این پروژه بزرگ که یک کار اقتصادی است، امیدواریم هیچ یک از همکاران ما در وزارت جهاد کشاورزی بدون مسکن باقی نمانند.

عظیمی درباره پروژه‌های در دست افتتاح هفته دولت توسط این شرکت گفت: پروژه‌هایی را برای افتتاح آماده کرده‌ایم. بخشی از آن مربوط به پروژه غرب و شمال غرب است. در پنج استان غرب حدود ۵۴۰ هکتار پروژه با اعتبار سه هزار میلیارد ریال در حال افتتاح است.

وی پروژه بزرگ ۵۵۰ هزار هکتاری مقام معظم رهبری در خوزستان، پروژه شبکه‌های فرعی آبیاری و زهکشی غرب و شمال غرب کشور در سطح ۲۷۷ هزار هکتار و مگا پروژه مقابله با ریزگردهای استان خوزستان را جزو پروژه‌های شاخص و اصلی این مجموعه اعلام کرد. عظیمی گفت: اکثر این پروژه‌ها با عنایت مقام معظم رهبری و از محل اعتبارات صندوق توسعه ملی با اذن ایشان اجرایی شده است.

مدیر عامل جهاد نصر با اشاره به اینکه ۵۰۰ هکتار از پروژه ۵۵۰ هزار هکتاری در خوزستان واقع شده و ۵۰ هکتار آن در استان ایلام است، یادآور شد: فاز اول پروژه در ۲۹۷ هزار هکتار به‌طور ۱۰۰ درصد اجرا شده است و انقلابی در کشاورزی خوزستان ایجاد کرده است. مدیر عامل جهاد نصر در خصوص فاز دوم طرح ۵۵۰ هزار هکتاری گفت: برآورد اعتبار برای اجرای این فاز ۱۵۰ همت است. با این اعتبار کل شبکه‌های اصلی و فرعی پروژه احداث می‌شود. حدود ۵۰ درصد این رقم مربوط به پروژه‌های وزارت جهاد کشاورزی و ۵۰ درصد مربوط به طرح‌های مرتبط با وزارت نیرو است.

عکس: ایران

عضو ناظر شورای عالی مسکن در گفت‌وگو با «ایران اقتصادی» تشریح کرد

جزئیات برنامه‌های دولت برای افزایش ساخت و تأمین مسکن

گفت‌وگو

اقساط آن اثرگذار است اما مشکلی که ایجاد می‌کند این است که دوره بازگشت اصل و سود وامی که بانک پرداخت کرده، طولانی می‌شود. لذا امکان بانک برای اعطای تسهیلات بیشتر به متقاضیان جدید کاهش می‌یابد.

● یکی از مصوبات اخیر شورای عالی مسکن افزایش وام ساخت مسکن است، در این باره توضیح بفرمایید؟

یکی از موانع اجرای نهضت ملی مسکن، تورم در بخش مصالح ساختمانی است لذا با تصویب شورای عالی مسکن سقف وام نهضت ملی مسکن افزایش یافت. اگرچه شورای عالی مسکن با افزایش سقف تسهیلات ساخت مسکن موافقت کرده اما اصل موضوع این است که بانک‌ها این وام را پرداخت کنند.

● درباره سقف‌های جدید تسهیلات ساخت مسکن که در شورای عالی مسکن به تصویب رسید، توضیح بدهید؟

پس از پیشنهاد شورای عالی مسکن، با تصویب شورای پول و اعتبار سقف تسهیلات ساخت مسکن به موضوع ماده ۴ قانون جهش تولید مسکن در تمامی شهرهای کشور به ۵۵۰ میلیون تومان افزایش یافت. بر اساس ماده ۴ قانون جهش تولید مسکن، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی مکلفند حداقل بیست درصد از تسهیلات پرداختی نظام بانکی در هر سال را با نرخ سود مصوب شورای پول و اعتبار به بخش مسکن اختصاص دهند، به صورتی که در سال اول اجرای قانون از حداقل ۳۶۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات برای واحدهای

شورای عالی مسکن با تصویب قانون جهش تولید مسکن در شهریور ۱۴۰۰ بعد از کمتر از یک دهه احیا شد و دولت سیزدهم تاکنون ۱۷ نشست به ریاست رئیس‌جمهور یا معاون اول وی برگزار کرده است. شورایی که در ایجاد همکاری میان دستگاه‌های مختلف در حوزه تولید مسکن تاکنون به خوبی عمل کرده و مصوبات قابل‌تقدیری در بخش مسکن اعم از پیشبرد برنامه نهضت ملی مسکن، کاهش هزینه‌های تولید، افزایش تسهیلات ساخت مسکن، کاهش نرخ سود تسهیلات ساخت مسکن به زیرنرخ سود مصوب شورای پول و اعتبار، افزایش زمان بازپرداخت تسهیلات ساخت مسکن و... تاکنون داشته و از سوی رئیس‌جمهور به دستگاه‌های عضو این شورای عالی ابلاغ شده است. احمد دنیامالی، عضو ناظر مجلس شورای اسلامی در شورای عالی مسکن در گفت‌وگو با «ایران اقتصادی»، در خصوص مصوبات شورای عالی مسکن برای سرعت بخشی به اجرای برنامه‌های بخش مسکن توضیحاتی ارائه کرد.

● اخیراً شورای پول و اعتبار با افزایش سقف تسهیلات خرید مسکن به ۸۰۰ میلیون تومان و نیز افزایش سقف وام جعاله به ۱۶۰ میلیون تومان موافقت کرده است اما زمان بازپرداخت آن همچنان ۱۲ سال باقی مانده، آیا نیاز نیست سقف دوره بازپرداخت افزایش یابد؟

اگر زمان بازپرداخت تسهیلات خرید مسکن افزایش یابد در کاهش رقم

رئیس‌جمهور نسبت به الزام بانک‌ها به پرداخت وام ودیعه مسکن مستأجران به بانک مرکزی و مدیران بانک‌ها تأکید و گوشزد کرد. رئیس‌جمهور تأکید دارد که تهیه ودیعه مسکن مشکل فعلی مستأجران در ایام جابه‌جایی فصل تابستان به حساب می‌آید و لذا اعطای این تسهیلات از اهمیت بالایی برخوردار است. همچنین مقرر شد تا بانک مرکزی ظرف یک هفته گزارش پرداخت این تسهیلات را به رئیس‌جمهور ارائه دهد

شرایط به صورت انبوه‌سازی روی اراضی اجاره ۹۹ ساله دولتی، معادل ۵۸۷ هزار و ۳۹۴ واحد است.

● آیا تکلیف دستگاه‌هایی که از دستور رئیس‌جمهور برای در اختیار قرار دادن اراضی مازاد خود به نهضت ملی مسکن تمکین نمی‌کردند، مشخص شده است؟

در حال حاضر وضعیت همکاری دستگاه‌ها بسیار خوب شده و وزارت علوم که برخی اراضی مازاد خود را به وزارت راه و شهرسازی نمی‌داد، قرار است زمین ساخت خوابگاه‌های متأهلی را در اختیار متقاضیان دارای شرایط قرار دهد. حتی استادان دانشگاهی که بند چیم آنها سبز باشد، مشمول این طرح خواهند شد.

● نظر رئیس‌جمهور در خصوص اقدامات بنیاد مسکن در طرح نهضت ملی مسکن چه بود؟

نظر رئیس‌جمهور این بود که بنیاد مسکن به این طرح سرعت بدهد. بدین ترتیب با گزارشی که این بنیاد داده ساخت ۲۵۰ هزار واحد را در دست اقدام دارد. این بنیاد باید سالانه ۲۰۰ هزار واحد مسکونی روستایی را نوسازی یا بازسازی کند.

● در بخش نوسازی بافت فرسوده چه تصمیماتی در شورای عالی مسکن اتخاذ شده است؟

رئیس‌جمهور بر نوسازی بافت فرسوده در شورای عالی مسکن تأکید ویژه‌ای داشت و قرار شد علاوه بر بانک مسکن، شهرداری‌ها و بانک شهر نیز به کمک نوسازی این بافت‌ها بیایند. ما دنبال آن هستیم تا بانک‌ها تخصیص ۲۰ درصد از کل تسهیلات خود به بخش مسکن را عملی کنند که در این صورت به طرح ساخت سالانه یک میلیون مسکن کمک زیادی خواهد شد. همچنین رئیس‌جمهور به بانک‌ها دستور داد تا پرداخت تسهیلات را تسریع دهند. بانک مسکن تاکنون وعده خود را عملی کرده است اما وضعیت سایر بانک‌ها هم کم و بیش در این خصوص بهتر شده و شرایط اعطای تسهیلات بهبود یافته است، ولی هنوز با آنچه باید باشد فاصله زیادی داریم.

۳۳ درصد از مساحت شهرهای کشور ذیل بافت فرسوده بوده و ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار بنای ناپایدار در ایران داریم که ۱۰ میلیون نفر در این بناها زندگی می‌کنند. نیمی از این واحدها یعنی حدود یک میلیون و ۳۸۰ هزار واحد در کلانشهرها و مراکز استان‌ها است.

در سال گذشته وزیر راه و شهرسازی، بسته تشویقی شهرسازانه ۱۹۹۹ را در خصوص سیاست‌های تشویقی کالبدی متضمن نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری، با هدف افزایش کیفیت زندگی شهروندان ساکن در این بافت‌ها و همچنین پیشبرد اهداف قانون جهش تولید مسکن را ابلاغ کرد. بر اساس گزارش‌هایی که وزارت راه و شهرسازی ارائه کرده، روند نوسازی و مقاوم‌سازی در دو سال گذشته و طی دولت سیزدهم شتاب مناسبی پیدا کرده و رکوردهای سال‌های گذشته نیز شکسته شده است. هم‌اکنون نوسازی واحدهای مسکونی در بافت‌های فرسوده از مرز ۱۴۶ هزار واحد عبور کرده که امیدواریم بزودی این رقم به ۲۰۰ هزار واحد ارتقا یابد. روز گذشته که ۱۰۰ هزار واحد مسکن افتتاح شد، شامل ۱۰ هزار واحد نوسازی شده در بافت‌های فرسوده بود. هم‌زمان با افتتاح واحدهای مسکونی بخشی از خدمات زیربنایی و روبنایی نیز افتتاح شد.

● جزئیات آخرین گزارش وزارت راه و شهرسازی از اقداماتی که برای اجرای نهضت ملی مسکن شورای عالی مسکن ارائه کرده چیست؟

تاکنون وزارت راه و شهرسازی ۳۵ هزار هکتار زمین برای اجرای برنامه دولت در زمینه ساخت یک میلیون واحد مسکونی تهیه کرده که بخشی از آن را هم تملک و در اختیار اجرای نهضت ملی مسکن قرار داده است. وزارت راه و شهرسازی ۲۰ هزار هکتار دیگر نیز در دست تملک دارد تا به نهضت ملی مسکن واگذار کند. با این حال تاکنون یک سوم اراضی مورد نیاز برای ساخت سالانه یک میلیون واحد مسکونی از سوی وزارت راه و شهرسازی تهیه شده و بر اساس برآوردها سرجمع باید ۱۰۰ هزار هکتار زمین برای احداث این تعداد واحد مسکونی تأمین شود. عملکرد دولت سیزدهم در طرح نهضت ملی مسکن تا پایان تیرماه ۱۴۰۲ در بخش تأمین زمین، ساخت مسکن و تأمین خدمات زیربنایی و روبنایی شهرهای جدید و نوسازی بافت‌های فرسوده شامل موارد متعددی است که بخشی از آن شامل تدوین برنامه تفصیلی تولید

● رئیس‌جمهور درباره پرداخت تسهیلات ودیعه مسکن نیز تأکیداتی داشت، در این خصوص چه اتفاقی افتاد؟

آیت‌الله رئیسی نسبت به الزام بانک‌ها به پرداخت وام ودیعه مسکن مستأجران به بانک مرکزی و مدیران بانک‌ها تأکید و گوشزد کرد. رئیس‌جمهور تأکید دارد که تهیه ودیعه مسکن مشکل فعلی مستأجران در ایام جابه‌جایی فصل تابستان به حساب می‌آید و لذا اعطای این تسهیلات از اهمیت بالایی برخوردار است. همچنین مقرر شد تا بانک مرکزی ظرف یک هفته گزارش پرداخت این تسهیلات را به رئیس‌جمهور ارائه دهد.

مبلغ تسهیلات ودیعه مسکن در حال حاضر چه رقمی است و در صورت تصویب قانون ساماندهی بازار زمین مسکن و اجاره بها به چه رقمی می‌رسد؟

در حال حاضر تسهیلات ودیعه مسکن در تهران ۱۰ میلیون تومان است اما با تصویب نمایندگان مجلس در خصوص طرح ساماندهی بازار زمین، مسکن و اجاره بها به ۲۰۰ میلیون تومان در تهران افزایش خواهد یافت. این مصوبه به شورای نگهبان رفته و ایراداتی به آن نیز وارد شده است البته شورای نگهبان ایرادی به تسهیلات ودیعه مسکن نداشت. همچنین قرار است در هفته جاری ایرادات شورای نگهبان که در کمیسیون عمران برطرف شده به صحن علنی مجلس بیاورد و در صورت تصویب اصلاحیه‌های مورد نظر نمایندگان و پس از اخذ مجدد تأیید شورای نگهبان بلافاصله به بانک مرکزی برای اعطای تسهیلات ۲۰۰ میلیون تومانی ودیعه مسکن ابلاغ شود. ضمن اینکه سقف وام ودیعه مسکن برای مستأجران سایر شهرها به ۱۰ میلیون تومان و روستاییان به ۴۰ میلیون تومان افزایش خواهد یافت. در حال حاضر فصل نقل و انتقالات مستأجران ادامه دارد و باید هرچه سریع‌تر برای مستأجرانی که فرزندانش آموزش یا دانشجویانند، ابلاغ و اعطا شود.

اخبار

اتصال ۴۷۲۹

روستا به شبکه ملی اطلاعات

طبق آخرین آمار وزارت ارتباطات، طی ۲ سال نخست فعالیت دولت سیزدهم، ۴ هزار و ۷۲۹ روستای بالای ۲۰ خانوار به شبکه ملی اطلاعات متصل شدند. به گزارش ایرنا، طبق آخرین آمار به‌دست‌آمده (۲۰ مردادماه ۱۴۰۲) بیشترین اتصال روستاهای بالای ۲۰ خانوار به شبکه ملی اطلاعات در استان‌های سیستان و بلوچستان (با ۷۶۵ روستا)، کرمان (۴۰۷ روستا) و فارس (۳۰۵ روستا) اتفاق افتاده است. با آغاز به کار دولت سیزدهم و بر اساس معیارهایی که وزارت ارتباطات برای اتصال باکیفیت و پایدار روستاها به اینترنت در نظر داشت و با بررسی‌هایی که در این زمینه انجام داد حدود ۸ هزار روستا در کشور وجود داشتند که یا باید به اینترنت متصل می‌شدند یا باید زیرساخت‌های آن ارتقا پیدا می‌کرد.

۲۴۸ میلیون دلار

سرمایه‌گذاری خارجی در استان تهران مصوب شد

نایب رئیس مرکز خدمات سرمایه‌گذاری استان تهران از تصویب ۲۴۸ میلیون دلار سرمایه‌گذاری خارجی در استان تهران از شهریورماه ۱۴۰۱ تا پایان مردادماه سال جاری خبر داد. به گزارش ایرنا، «داوود طبرسا» در گفت‌وگویی به مناسبت هفته دولت با ارائه گزارشی از سرمایه‌گذاری در استان تهران، گفت: از ابتدای شهریورماه سال گذشته تا پایان مردادماه امسال، ۲۵ طرح سرمایه‌گذاری خارجی با حجم بیش از ۲۴۸ میلیون دلار در استان تهران مصوب شد، این در حالی است که طی این دوره، ۸۱ میلیون دلار سرمایه‌های خارجی به کشور وارد شده است.

وی درباره شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری در استان تهران گفت: برگزاری جلسات و انجام مکاتبات با بخش دولتی و غیردولتی به منظور معرفی فرصت‌ها و اولویت‌های سرمایه‌گذاری استان، منتج به گشودن ۵۵ فرصت سرمایه‌گذاری در قالب فرم خلاصه اطلاعات طرح‌ها و ۹۰ اولویت و ظرفیت سرمایه‌گذاری در بخش‌های صنعت، گردشگری و عمران شهری در سطح استان شده که در نهایت ۴۵ فرصت سرمایه‌گذاری نهایی و مورد تأیید استانداردهای مرکز است. این مسئول ادامه داد: از این تعداد، ۲۴ فرصت سرمایه‌گذاری در سطح استان تهران در سامانه فرصت‌های سرمایه‌گذاری کشور بازگذاشته و تأیید شده است. ضمن اینکه این مرکز برای تدوین امکان‌سنجی ۳۸ اولویت استان اقدام کرده که ۱۲ مورد تدوین در دست بررسی است.

ارز در مواقع لزوم، ارتقای نظارت عملیاتی بر فعالیت تراستی‌ها و مدیریت فعال بانک مرکزی و همچنین تقویت و توسعه تعاملات با کشورهای همسایه و شرکای تجاری برای استفاده از ظرفیت‌های آنها در تسهیل مالی مبادلات فی‌مابین از جمله برنامه‌های آتی بازارساز برای این بازار مهم محسوب می‌شود.

افزایش تأمین ارز و بهبود شرایط حساب جاری کشور

پاسال ۶۵ میلیارد دلار تأمین ارز مورد نیاز دستگاه‌ها انجام شد و امسال تأمین ارز مورد نیاز دستگاه‌ها رشد ۶۰۸ درصدی داشته است. از ابتدای سال جاری تاکنون بیش از ۲۳ میلیارد و ۸۲۲ میلیون دلار تأمین ارز انجام شد، در حالی که در دوره مشابه سال گذشته ۲۲ میلیارد و ۳۰۵ میلیون دلار بود. گفتنی است در حوزه ارزی تا پایان سال گذشته کل تأمین ارز انجام شده توسط بانک مرکزی نزدیک به ۶۵ میلیارد دلار بود که ۱۶ میلیارد دلار سهم بخش کشاورزی، ۳۰۵ میلیارد دلار سهم بخش بهداشت و ۴۵ میلیارد دلار هم‌بخش صنعت بوده است. سال گذشته حدود ۹۰ میلیارد دلار آمار بخش صادرات بود که ۵۳ میلیارد دلار صادرات غیرتجاری و ۳۸ میلیارد دلار صادرات نفت و معیانات گازی بوده است. مدت زمان بازگشت ارز حاصل از صادرات در سال گذشته چهار ماه در نظر گرفته شد که به‌تازگی این مدت زمان از ۱۲۵ روز به ۸۰ روز کاهش یافته است. طبق برنامه‌ریزی انجام‌شده، امسال درصد برگشت ارز خیلی بالاتر پیش‌بینی شده است و میزان بازگشت از میانگین ۷۵ درصد فعلی به ۹۰ درصد خواهد رسید که نویدبخش بهبود وضعیت تثبیت ارز در سال ۱۴۰۲ خواهد بود.

علاوه بر این در سال ۱۳۹۰ حساب جاری کشور ۲۶ میلیارد دلار مثبت و در سال ۱۳۹۸ یک میلیارد و ۶۵۲ میلیون دلار منفی بوده است. در سال ۱۳۹۹ حساب جاری منفی ۷۰۸ میلیون دلار بوده است، اما این میزان در سال ۱۴۰۰ به مثبت ۱۱ میلیارد و در سال ۱۴۰۱ به ۱۴ میلیارد و ۴۳۳ میلیون دلار رسیده است. همچنین در سال ۱۴۰۱ مازاد حساب کالایی کشور به بیش از ۲۲ میلیارد دلار رسیده است، یعنی صادرات کشور ۲۲ میلیارد دلار بیش از واردات بوده است. همچنین گفتنی است صادرات کالایی کشور قبل از تحریم‌های ترامپ ۹۲ میلیارد دلار بود که این میزان در سال ۱۴۰۱ به ۹۷ میلیارد دلار رسیده است. همچنین صادرات غیرتجاری کشور از ۳۵ میلیارد دلار در سال ۹۷ به ۴۲ میلیارد دلار در سال ۱۴۰۱ رسیده است.

نرخ دینار عراق در بازار غیررسمی کاهش یافت

معاون بین‌الملل بانک مرکزی با بیان اینکه امسال برای اولین بار شاهد کاهش نرخ ارز دینار در بازار غیررسمی در ایام اربعین حسینی بودیم، گفت: تاکنون قریب به ۶۷۰ هزار نفر از اربعین دریافت کرده‌اند. به گزارش بانک مرکزی، کریمی با اشاره به تمهیدات بانک مرکزی برای توزیع ارز اربعین در سال جاری افزود: بانک مرکزی امسال در حوزه ارز اربعین مداخله خوبی انجام داد و با تجهیز بموقع منابع و سازماندهی و هماهنگی مناسب با سایر دستگاه‌های ذیربط برای اولین بار در ایام اربعین نرخ ارز دینار کاهش پیدا کرد، به طوری که قبل از شروع توزیع ارز اربعین هزار دینار عراق معادل ۳۶ هزار تومان بود و در حال حاضر صرافی‌هایی هستند که حاضرند با نرخ ۲۲ هزار تومان به بانک مرکزی بفرشند و البته نرخ بانک مرکزی ۳۱۵۰ تومان است. کریمی تأکید کرد: بنابراین یک مداخله مفید توسط بانک مرکزی در زمینه پایین آوردن نرخ غیررسمی رخ داد و در حالی که نرخ بازار غیررسمی همیشه در زمان اوج تقاضای اربعین بالا می‌رفت امسال کاهش نرخ رقم خورد. وی ادامه داد: دلیل این امر هم‌رود بموقع و تأکید رئیس کل بانک مرکزی در زمینه توزیع ارز اربعین بود که حدود یک ماه قبل دستورالعمل ۱۱ بندی در این زمینه را به حوزه‌های ذیربط در بانک مرکزی و شبکه بانکی ابلاغ کرد که همه پیش‌بینی‌ها اعم از اینکه توزیع ارز حتماً به صورت دینار باشد در آن قید شده بود.

کریمی تصریح کرد: رئیس کل بانک مرکزی تأکید داشتند که دلارزایی از همین توزیع ارز اربعین باشد چرا که توزیع ارز اربعین به شکل دلار با راهبرد بانک مرکزی در زمینه دلارزایی تناقض داشت و خوشبختانه منابع دیناری در کشور به خوبی و بموقع تجهیز شد و از آنجا که زائرین و گردشگران عراقی زیادی در طول سال به ایران مراجعه می‌کنند و ارز خود را عرضه می‌کنند خوشبختانه از این منابع استفاده خوبی انجام گرفت.

اساس رفتار پرخطر خود مؤدیان است. به عنوان مثال فردی حساب تجاری را معرفی کرده اما هنگام خرید و فروش ملک یا خودرو از این حساب استفاده می‌کند که این امر منجر به کارکرد حساب و مالیات می‌شود. وی با اشاره به اینکه بانک‌هایی که در پرداخت تسهیلات کم‌کاری کرده‌اند مشمول مالیات می‌شوند، گفت: بانک مرکزی سهمیه پرداخت تسهیلات برای بانک‌ها تعیین کرده بود که برخی بانک‌ها به آن عمل نکرده‌اند و ما برای همه بانک‌ها برکه تشخیص مالیات صادر کرده‌ایم، رئیس سازمان امور مالیاتی بیان کرد: ۶۰ هزار میلیارد تومان از حساب بانک‌ها در این باره مطالبه شده است که این بانک‌ها اعتراض کرده‌اند که افراد برای دریافت تسهیلات مراجعه کرده‌اند و اکنون این موضوع در مرحله دادرسی است. ما به دنبال اخذ مالیات از بانک‌ها در قبال اشخاص هستیم که به بانک‌ها مراجعه کرده ولی تسهیلات دریافت

امسال در ایامی که زائران اربعین در حال عزیمت به کشور عراق هستند؛ برای نخستین بار نه تنها نرخ ارز افزایش نیافت، بلکه قیمت دینار در بازار غیررسمی نیز کاهش یافت

قیمت دینار برای نخستین بار در ایام اربعین کاهش یافت

آرامش به بازار ارز بازگشت

گزارش

دیگر حنای دلان در بازار ارز رنگ ندارد. از اواخر سال گذشته و با ورود محمدرضا فرزین به بانک مرکزی و اجرای سیاست‌های جدید ارزی، رفته رفته بازار ارز از شرایط گذشته خود فاصله گرفت. درگذشته دلان سلاطین بلامنازع این بازار بودند و حتی در مواقعی بازارساز نیز سیاست‌های خود را بر مبنای عملکرد آنها تدوین می‌کرد تا مانع کپ قیمتی شود. اما با اجرای سیاست تثبیت که بخش عمده آن در بازار ارز در حال اجراء است، شرایط تغییر کرد؛ تغییری که با راه‌اندازی مرکز مبادله ارز و طلای کشور ابتکار عمل از دست دلان گرفته شد و این بازار با تأمین حدود ۶۰ نیاز خدماتی در کنار سامانه نیما و بازار دوم حواله، مسیر متقاضیان بازار ارز را از خیابان به سامانه‌های الکترونیکی و تالار خدماتی مرکز مبادله تغییر داد. در حالی که هر ساله در ایام پرتقاضای بازار همانند اسفند ماه و اربعین، قیمت ارز با نوسان رو به بالا مواجه می‌شد، ولی امسال در ایامی که زائران اربعین در حال عزیمت به کشور عراق هستند؛ برای نخستین بار نه تنها نرخ ارز افزایش نیافت، بلکه قیمت دینار در بازار غیررسمی نیز کاهش یافت.

بازگشت آرامش به بازار ارز

افزایش تأمین ارز واردات، برقراری آرامش نسبی در فضای ملتهب نرخ ارز و بازگشت ثبات نسبی به اقتصاد کشور از جمله مهم‌ترین دستاوردهای بانک مرکزی دولت سیزدهم در دوره کنونی به شمار می‌رود. بانک مرکزی با هدف بازگشت ثبات به اقتصاد کشور، فعالیت‌های خود را با عنوان سیاست تثبیت اقتصادی در سه محور اصلی «ثبات بخشی و پیش‌بینی‌پذیر نمودن بازار ارز»، «کنترل نقدینگی» و «تقویت نظام تنظیم‌گری (Regulation)» در بازارهای مالی (پولی، ارزی و اعتباری) دنبال می‌کند.

تعدیل انتظارات منفی در بازار ارز با راهکار

بررسی عملکرد بازارساز از اواخر سال گذشته تاکنون نشان می‌دهد که بانک مرکزی از طریق هشت راهکار و روش توانسته است، انتظارات تورمی منفی در بازار ارز را به میزان قابل توجهی کاهش دهد. در سال‌های گذشته همین انتظارات و موج سواری دلان روی آن موجب می‌شد ارز به عنوان یک بازار سرمایه‌گذاری پرسود خودنمایی کند و تعداد قابل توجهی از مردم را به سمت خود بکشاند. نکته‌ای که خود دلیل تازه‌ای برای تشدید نوسانات و گاه التهابات ارزی می‌شد، ولی طی ماه‌های اخیر نگاهی به بازار ارز غیررسمی همانند

رئیس سازمان امور مالیاتی خبر داد

شناسایی ۱۷۰ هزار خودروی لوکس برای اعمال مالیات

رئیس سازمان امور مالیاتی گفت: در سال ۱۴۰۱ تعداد ۲۵۲ هزار خودروی لوکس را شناسایی کردیم که مبلغ مالیات این خودروها ۲۳۰۰ میلیارد تومان بود و امسال نیز ۱۷۰ هزار خودرو شناسایی و ۳۰۰۰ میلیارد تومان مالیات برای این تعداد تعیین شد. به گزارش ایسنا، محمدهادی سبحانیان در یک برنامه تلویزیونی به مناسبت هفته دولت اظهار کرد: برای ۵۰۰ سلبیتی و اینفلوئنسر پرونده تشکیل داده‌ایم که

مالیات آنها ۳۰ میلیارد تومان است. وی افزود: برداشت غلطی به وجود آمده که فقط از کارخوان‌ها مالیات دریافت می‌شود، در حالی که این‌گونه نیست. ما با استفاده از هوش مصنوعی و ارزیابی به حساب افراد را بررسی می‌کنیم و حساب‌های شخصی مشکوک به تجاری را مورد رصد قرار می‌دهیم. رئیس سازمان امور مالیاتی تأکید کرد: مؤدیان، فعالان اقتصادی و اصناف، خودشان و مردم را برای کارت به کارت

کردن به زحمت نیندازند زیرا حساب‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد. وی با بیان اینکه سازمان امور مالیاتی براساس اطلاعات اقتصادی مؤدیان مالیات‌ستانی عادلانه انجام می‌دهد، گفت: ویژگی مالیات‌ستانی سنتی بر اساس چانه‌زنی است که طبق قانون، این نوع اخذ مالیات برچیده می‌شود. سبحانیان ادامه داد: اطلاعات افراد را بر اساس عملکرد آنها طی یک سال مورد بررسی قرار می‌دهیم؛ گاهی اطلاعات بر

کردن به آن عمل نکرده‌اند و ما برای همه بانک‌ها برکه تشخیص مالیات صادر کرده‌ایم، رئیس سازمان امور مالیاتی بیان کرد: ۶۰ هزار میلیارد تومان از حساب بانک‌ها در این باره مطالبه شده است که این بانک‌ها اعتراض کرده‌اند که افراد برای دریافت تسهیلات مراجعه کرده‌اند و اکنون این موضوع در مرحله دادرسی است. ما به دنبال اخذ مالیات از بانک‌ها در قبال اشخاص هستیم که به بانک‌ها مراجعه کرده ولی تسهیلات دریافت

اخبار کوتاه

۳۹ نیروگاه جدید در ۲ سال گذشته ساخته شد

با روی کار آمدن دولت مردمی، برنامه ارتقای ۳۵ هزار مگاواتی شامل ۱۵ هزار مگاوات نیروگاه با محوریت دولت، ۱۰ هزار مگاوات نیروگاه با محوریت صنایع و ۱۰ هزار مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر به دولت ارائه شد.

در این راستا، معاون شرکت برق حرارتی گفت: از ابتدای شروع به کار دولت سیزدهم تاکنون ۷ هزار و ۲۴۵ مگاوات به ظرفیت نیروگاه‌های حرارتی کشور افزوده شده است که این اقدام از طریق سنکرون ۳۹ واحد جدید نیروگاهی به ظرفیت پنج هزار و ۳۹۸ مگاوات و همچنین رفع محدودیت نیروگاه‌های بخاری و افزایش توان عملی نیروگاه‌های گازی موجود محقق شده است.

محمد رضانی ادامه داد: واحدهای سنکرون شده جدید شامل بخش گاز نیروگاه‌های سیکل ترکیبی هنگام، ایران ال ان جی، قشم پاسارگارد، آریان زنجان، مهتاب کویر، شهید باکری تربت حیدریه، فولاد بوتیا، دوکوهه و واحدهای گازی کوچک میانرود، زاهدان، صای دهلران، پتروشیمی کردستان و پتروشیمی کرمانشاه بوده است. وی افزود: همچنین در این مدت واحدهای بخار نیروگاه‌های سیکل ترکیبی جهرم، هریس، ارومیه، چابهار، بعثت پارس جنوبی، غرب کارون، عسلویه، فردوسی، خرم‌آباد، ارومیه و سبلان نیز به شبکه سراسری برق کشور متصل شده است.

این مقام مسئول با اشاره به اینکه ظرفیت نیروگاه‌های حرارتی کشور به ۷۴ هزار و ۳۹۸ مگاوات رسیده است، گفت: ۶۲۱ واحد تولید برق حرارتی در ۱۳۴ نیروگاه کشور و طبقه تولید برق پایدار برای مشتریان سراسر کشور را برعهده دارند که بیش از ۶۸ درصد از این ظرفیت در اختیار بخش خصوصی است.

۳۶ درصد از مشتریان

برق مشمول پاداش صرفه جویی شده‌اند

سختگویی صنعت برق گفت: ۳۶ درصد از مشتریان برق مشمول پاداش صرفه جویی شده‌اند. مصطفی رجبی مشهدی با بیان اینکه میزان تقاضای مصرف برق کشور به ۷۰ هزار مگاوات رسید، اظهار کرد: در میزان تقاضای مصرف برق، تابستان امسال، ۳۶ بار حد نصاب جدیدی در مقایسه با پارسال به ثبت رسیده است. این در حالی است که سال گذشته اوج مصرف برق ۶۹ هزار و پانصد مگاوات بوده است. وی افزود: بیش از ۴۰ میلیون قبض در دوره گرما صادر شده است که تاکنون بیش از ۱۳ میلیون قبض یعنی حدود ۳۶ درصد از قبوض صادر شده مشمول پاداش صرفه جویی شدند. از ابتدای خرداد تاکنون بیش از هزار و سیصد میلیارد تومان پاداش پرداخت شده است.

عکس: شانا

پرونده تأخیر در راه‌اندازی فاز ۱۱ پارس جنوبی در دولت سیزدهم بسته شد

گزارش

مالزی (۱۰ درصد)، با توافق سه‌جانبه، توسعه بخش بالادستی و همچنین پایین‌دستی فاز ۱۱ پارس جنوبی را در اختیار گرفتند.

در فاصله سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۷ به دلیل افزایش قیمت جهانی فولاد و هزینه اجرای این پروژه مرزی و مشترک، شرکت توتال فرانسه عهدشکنی و وقت‌کشی کرد و بعد از انجام مذاکرات طولانی و مخالفت شرکت ملی نفت ایران با پیشنهاد حدود ۱۰ میلیارد دلاری فرانسوی‌ها، توتال از اجرای فاز ۱۱ پارس جنوبی کنار رفت.

در سال ۱۳۸۸، چینی‌ها برای توسعه این فاز مرزی با پیشنهاد مالی ۴ میلیارد دلار پیشقدم شدند. براساس قراردادی که شرکت ملی نفت ایران با شرکت سی‌ان‌پی‌سی امضا کرد، شرکت چینی موظف بود در مدت زمان ۵۲ ماه، فاز ۱۱ را به تولید برساند اما این شرکت نیز بعد از گذشت مدت زیادی از توسعه این فاز کنار گذاشته شد.

بعد از خلع ید شرکت چینی از طرح

توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی در سال ۱۳۹۲ براساس تصمیمات مدیریتی اتخاذ شده و به دلیل زمان‌بندی بودن توسعه بخش خشکی و دریایی

همزمان، قرار شد توسعه بخش دریایی به صورت مستقل و زودتر از بخش خشکی انجام شود. در اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۲ تفاهمنامه توسعه دریایی این فاز میان شرکت نفت و گاز پارس و شرکت مهندسی و ساخت تأسیسات دریایی ایران با هدف ساخت و راه‌اندازی یک جکت، دو سکو و دو رشته خط لوله دریایی انتقال گاز به پالایشگاه خشکی امضا شد.

اواخر مردادماه ۱۳۹۲ نیز قرارداد توسعه این میدان در قالب بیع‌مقابل به شرکت پتروپارس واگذار شد. براساس قرارداد، ساخت و نصب دو سکو سرچاهی (پایه و عرشه) و حفر ۱۲ حلقه چاه در هرسکو سرچاهی در دستور کار پتروپارس قرار گرفت ضمن اینکه، دو خط لوله ۲۲ اینچ هریک به طول حدود ۱۳۵ کیلومتر برای انتقال

ایران تقریباً یک دهه دیرتر از قطر بهره‌برداری از میدان مشترک پارس جنوبی را آغاز کرده و فقط ۳۰ درصد مساحت میدان را در اختیار دارد، اما امروز برداشت روزانه گاز و میعانات ایران از این میدان مشترک از قطر پیشی گرفته است

بعد از کناره‌گیری شرکت چینی از طرح توسعه فاز ۱۱، پتروپارس به‌عنوان مجری این طرح شناخته و از مهرماه ۱۳۹۸ به‌طور رسمی کار خود را آغاز و برنامه خود را براساس مطالعات مهندسی، موجودی کالاها و نحوه تأمین کالا و تجهیزات موردنیاز مرحله نخست این فاز و جکتی که در جزیره قشم کار ساخت آن را انجام داده بود، ارائه کرد.

با روی کار آمدن دولت سیزدهم توسعه فاز ۱۱ با جدیت بیشتری دنبال شد. مهرماه ۱۴۰۱، به منظور پیشگیری از مشکل ناترازی گاز در زمستان و با هدف تولید زودهنگام گاز از این میدان مقرر شد با به‌کارگیری تمام توان و تجهیزات، حفر ۴ حلقه چاه تکمیل شود؛ همچنین با هدف نهایی کردن تولید از این میدان، مقرر شد تا با انتقال سکوی بهره‌برداری فاز C1۲ میدان گاز پارس جنوبی به موقعیت فاز ۱۱B، خلأ ناشی از ساخت سکو که معمولاً سه سال به طول می‌انجامد، جبران و تولید از این میدان هرچه زودتر نهایی شود.

در فروردین‌ماه سال جاری، اعلام شد که چاه‌ها تکمیل و خطوط لوله زیردریایی نیز احداث شده و بخش‌های مرتبط با سه پایه مشعل و بریج نیز در حال نصب است. در ضمن گفتنی است که سفارش‌گذاری ساخت یک سکوی دیگر و جکت دیگر برای این فاز در سال ۱۴۰۰ انجام شده تا بلافاصله با حفاری‌های جدید، توسعه تکمیلی (تولید روزانه

۵۶ میلیون متر مکعب گاز) در آینده عملیاتی شود.

تخمین زده می‌شود که این پروژه تا ۱۰ هزار شغل ایجاد کند و ۲۰ میلیارد دلار درآمد برای ایران به همراه داشته باشد. افزون بر این، این پروژه همچنین به احیای بخش نفت و گاز ایران که در طول سال‌ها به دلیل تحریم‌ها و سرما‌پایه‌گذاری کم با مشکل مواجه شده است، کمک خواهد کرد. از جمله مزایای دیگر تکمیل فاز ۱۱ می‌توان به تولید روزانه لاقل ۱۵ میلیون متر مکعب در روز، سه سال زودتر از زمان پیش‌بینی شده، صرفه‌جویی در هزینه و زمان ساخت یک سکو بزرگ به وزن بیش از ۳ هزار تن و افزایش تولید میعانات گازی با این اقدام ابتکاری اشاره کرد. ایران تقریباً یک دهه دیرتر از قطر بهره‌برداری از میدان مشترک پارس جنوبی را آغاز کرده و فقط ۳۰ درصد از ۱۴ مهرماه ۱۳۹۸ نیز به‌طور رسمی اعلام شد که شاخه بین‌المللی شرکت ملی نفت چین هم از این پروژه کنار رفت و پتروپارس به تنهایی این پروژه را توسعه می‌دهد.

۲۹ مردادماه ۱۳۹۷، شرکت نفت و گاز فرانسوی توتال در بیانیه‌ای اعلام کرد که در پی ناتوانی از دریافت معافیت از تحریم‌های ضدایرانی آمریکا، خروج خود را از پروژه چند میلیارد دلاری طرح توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی اعلام می‌کند؛ در نتیجه، فرایند انتقال مسئولیت توسعه این فاز به سی‌ان‌پی‌سی رسید. خروج توتال از پروژه توسعه فاز ۱۱ در حالی اتفاق افتاد که پیش از انعقاد قرارداد درخصوص بدعهدی‌های این شرکت هشدارهایی داده شده بود؛ اما دولت دوازدهم بی‌اعتنا به هشدارها دوباره به توتال اعتماد کرد و در نتیجه توسعه فاز ۱۱ دوباره دچار وقفه شد. پس از خروج توتال، عملاً ۸۱ درصد قرارداد توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی به‌طور رسمی در اختیار شرکت ملی نفت چین قرار گرفت.

در ۱۴ مهرماه ۱۳۹۸ نیز به‌طور رسمی اعلام شد که شاخه بین‌المللی شرکت ملی نفت چین هم از این پروژه کنار رفت و پتروپارس به تنهایی این پروژه را توسعه می‌دهد.

رشد چشمگیر ساخت داخل قطعات نیروگاهی در دولت سیزدهم

گزارش

نیروگاه‌های کلاس جدید و راندمان بالا پیش روی این شرکت‌ها نبوده و در شرایط کنونی در کنار پوشش کامل نیازمندی‌های داخل، عملیات فنی و مهندسی در بخش صنعت نیروگاهی در کشورهای عراق و سوریه غالباً در اختیار پیمانکاران ایرانی است. این موضوع نویدبخش اعتماد و اتکای کامل بازار خارجی منطقه به دانش ساخت و فنی در عرصه نیروگاهی کشور است. یکی از نتایج حضور فعال شرکت‌های ایرانی در بازار کشور عراق که با هدف کمک به توسعه پایدار این کشور و ارزآوری در تابستان اخیر صورت گرفت، انجام عملیات تعمیرات اساسی ژنراتور سنکین ۲۲۰ مگاواتی ناصریه بود که با تلاش شبانه‌روزی متخصصان و بهره‌گیری از دانش روز در سریع‌ترین زمان و با کیفیت مبتنی بر استانداردهای بین‌المللی با موفقیت به اتمام رسید. با توسعه دانش بنیان تکنولوژی بازسازی قطعات نیروگاهی درحال حاضر توانمندی بازسازی تمامی توربین‌های گازی در کشور ایجاد شده است.

هم اکنون هیچ توربین گازی وجود ندارد

که این امر در تمامی صنایع با تکنولوژی بالا در دنیا یک موضوع معمول است. از جمله دیگر موفقیت‌های صنعت برق کشور، بومی‌سازی قطعات تخصصی مورد نیاز صنعت برق توسط متخصصان بوده است که از محل بومی‌سازی و ساخت این قطعات از خروج میلیون‌ها یورو از کشور جلوگیری به عمل آمده و نتیجه این بومی‌سازی و اتکا به توان داخلی، رشد تولید و پایداری شبکه برق کشور بوده است.

با وجود محدودیت‌ها و تحریم‌های ظالمانه در راستای ورود قطعات حساس و دانش مهندسی مرتبط با صنعت نیروگاهی، هرچند تحریم‌های خارجی در جهت جلوگیری از پیشرفت صنایع کشور تدوین شده اما با اتکا به دانش و ظرفیت‌های بومی، این تحریم‌ها بی‌اثر بوده است که شاهد آن تولید هزاران قطعه حساس و مهم نیروگاهی و همچنین بازسازی و تعمیر تجهیزات با تکنولوژی خاص است که بیانگر رسیدن به خودکفایی کامل و گذر از تحریم‌ها بوده است.

از پاییز سال گذشته سامانه نما نیرو

با هدف نمایش دستاوردهای فناوری و بومی‌سازی در صنعت نیروگاهی استفاده حداکثری از توان ساخت داخل و قطع وابستگی در شرایط تحریم، راه‌اندازی شده است. در این سامانه که دارای ۷ ماژول نمایشگاه مجازی، نیازمندی‌های ساخت داخل، اقلام، راکد و مازاد، تحقیقات و فناوری، لیست بلند، ارزیابی پیمانکاران و شرکت‌های دانش‌بنیان است، امکان مشاهده تجهیزات و قطعات نیروگاهی ساخته شده بر اساس دسته‌بندی، جست‌وجوی پیشرفته قطعات و تجهیزات براساس اقلام اطلاعاتی، مشاهده نیازمندی‌های ساخت داخل و فناوری‌ها، ثبت درخواست ساخت

اخبار

فروش مرحله سوم
بلیت قطارهای ویژه
اربعین

مدیرعامل راه‌آهن از آغاز مرحله سوم فروش بلیت قطارهای اربعین از صبح امروز خبر داد.

سید میعاد صالحی با بیان اینکه از ساعت ۱۰ امروز پیش‌فروش مرحله سوم بلیت قطارهای اربعین آغاز می‌شود، تأکید کرد: با توجه به اینکه قیمت بلیت قطار اتوبوسی از تهران به خرمشهر حدود ۸۰۰ هزار تومان تعیین شده، در بحث قطار هیچ‌گونه افزایشی در نرخ بلیت قطار روی نداده و صندلی قطارهای ۴ تخته ۳۹۰ هزار تومان تعیین شده

است و در قطارهای ۶ تخته این

نرخ پایین‌ترین خواهد بود.

مدیرعامل راه‌آهن از افزایش دو برابری قطار مشهد-کرمانشاه خبر داد و عنوان کرد: از فردا تا پایان هفته، قطار از تهران به مقصد اهواز و خرمشهر را تا ۴ برابر نسبت به ایام عادی سال افزایش خواهیم داد.

صالحی عنوان کرد: با توجه به تقاضا در سایر استان‌ها، قطارهای فوق‌العاده از شهرهای زاهدان، کرمان، ساری و یزد به سمت خرمشهر و کرمانشاه تدارک دیده شده است.

وی از حرکت مستقیم قطار از ساری به مقصد کرمانشاه برای نخستین‌بار خبر داد و اظهار کرد: امسال قطارهای مشهد به کرمانشاه را نیز به دو برابر افزایش داده‌ایم.

مدیرعامل راه‌آهن با بیان اینکه امسال قطارهای ریل‌باس در مسیر رفت و برگشت خرمشهر-شلمچه به طور رایگان زائران اربعین را جابه‌جا خواهند کرد، افزود: دو دستگاه ریل‌باس به طور شبانه‌روزی زائران را اعم از کسانی که با قطار یا خودرو شخصی یا عمومی به خرمشهر آمده باشند در مسیر شلمچه به خرمشهر و برعکس جابه‌جا می‌کنند.

امتیاز به مشاوران
املاک از طریق
«سامانه نظارت»

مشاور وزیر راه و شهرسازی در بخش مسکن، با اشاره به راه‌اندازی «سامانه نظارت» توسط وزارت صمت برای دریافت شکایات مردمی و رصد مجوز دفاتر مشاوران املاک، از رتبه‌بندی بنگاه‌ها توسط مردم خبر داد.

سید جواد سادات‌فیرزی با بیان اینکه نیاز بود در سطح استان‌ها پیگیری ویژه‌ای از شبکه‌های استانی انجام شود، افزود: این موضوع در شورای عالی مسکن مطرح و قرار شد استانداران به‌عنوان رئیس شورای مسکن استان‌ها و مدیران کل راه‌وشهرسازی استان‌ها جلسه ویژه‌ای را با شبکه بانکی برای وام ودیعه مسکن برگزار کنند.

سادات‌فیرزی همچنین با بیان اینکه مردم انتظار دارند نظرات و شکایات خود را از مشاوران املاک مطرح کنند، یادآور شد: با ظرفیتی که وزارت صمت ایجاد کرده و بزودی رونمایی می‌شود، مردم می‌توانند از طریق سامانه نظارت از مشاوران املاک شکایت کنند یا جواز آنان را به صورت برخط ببینند.

از افتتاح واحدهایی است که در شهرهای جدید تکمیل شده و پروژه‌های شهرهای جدید در این افتتاح‌ها برنامه‌ریزی نشده است. وی خاطرنشان کرد: به‌زودی واحدهای تکمیل شده در شهرهای جدید که بیش از ۲۰ هزار واحد بوده و بخش عمده آنها تکمیل واحدهای باقی‌مانده مسکن مهر است که سال‌ها به سرانجام نرسید، افتتاح خواهند شد. اجرای برنامه نهضت ملی مسکن و تحویل واحدها به گفته فعالان بازار مسکن تأثیر مثبتی بر بازار خواهد گذاشت و روند کاهشی قیمت مسکن را تداوم می‌بخشد. قیمت مسکن از خردادماه به‌خصوص در ماه‌های تیر و مرداد کاهش داشته و حداقل میزان کاهش آن براساس معاملات ۲۰ درصد برآورد شده است. تلاش دولت این است که واحدهای نهضت ملی مسکن نیز با قیمت متناسب با شرایط مالی خانوار متقاضی به دست آنها برسد. علاوه بر تأمین زمین و پرداخت تسهیلات، شاخص مهم دیگر در کاهش هزینه ساخت مسکن نهضت ملی مصالح است. سیاست متولیان بخش مسکن تأمین مصالح این برنامه به‌صورت مستقیم و بدون واسطه از بخش تولید است. بر اساس گزارشی که مرکز آمار ارائه داده است قیمت مصالح ساختمانی با وجود افزایش در سال‌های اخیر، در حال حاضر روند کاهشی دارد. بررسی آخرین داده‌های آمار مرکز آمار نشان‌دهنده این است که نرخ تورم مصالح ساختمانی در بهار ۱۴۰۲ کاهشی بوده است. برابر داده‌های آمار، در بهار امسال نرخ تورم فصلی نهاده‌های ساختمانی شهر تهران ۱۳.۶ درصد است که در مقایسه با زمستان ۸ واحد درصد کاهش داشته است. نرخ تورم فصلی نهاده‌های ساختمانی در فصل زمستان برابر ۲۱.۶ درصد بود. مطابق اعلام مرکز آمار در فصل بهار ۱۴۰۲ نرخ تورم نهاده‌های ساختمانی‌های مسکونی شهر تهران نسبت به فصل مشابه سال قبل ۳۹.۷ درصد است یعنی نسبت به فصل که برابر ۵۵.۲ درصد بود کاهش ۱۵.۵ واحد درصدی داشته است.

نرخ تورم سالیانه نهاده‌های ساختمانی در بهار ۱۴۰۲ (نرخ تورم چهار فصل منتهی به بهار ۱۴۰۲) نسبت به دوره مشابه سال قبل ۳۹.۲ درصد بوده است و کاهش ۰.۸ واحد درصدی نسبت به تورم سالیانه زمستان ۱۴۰۱ دارد. نرخ تورم سالیانه نهاده‌های ساختمانی در زمستان ۱۴۰۱ برابر ۴۰ درصد بود. سازندگان کاهش قیمت مصالح را شاخص مهمی در کاهش هزینه تمام شده مسکن به‌خصوص در برنامه نهضت ملی عنوان می‌کنند. با توجه به تمهیداتی که دولت در نظر گرفته مصالح ساختمانی نهضت ملی با کمترین قیمت به دست سازندگان خواهد رسید. با توجه به برنامه‌های حمایتی تأمین مسکن در برنامه نهضت ملی، به نظر می‌رسد بعد از یک دهه رکود ساخت مسکن به‌خصوص تأمین مسکن دهک‌های درآمدی پایین، خانه‌دار شدن اقشار هدف سرعت می‌گیرد.

اجرای برنامه نهضت ملی مسکن و تحویل واحدها به گفته فعالان بازار مسکن تأثیر مثبتی بر بازار خواهد گذاشت و روند کاهشی قیمت مسکن را تداوم می‌بخشد. قیمت مسکن از خردادماه به‌خصوص در تیر و مرداد کاهش داشته و حداقل میزان کاهش آن بر اساس معاملات انجام‌شده ۲۰ درصد برآورد شده است. تلاش دولت این است که واحدهای نهضت ملی مسکن نیز با قیمت متناسب با شرایط مالی خانوار متقاضی به دست آنها برسد

وی تأکید کرد: اکنون تولید مسکن یک‌یکی از ضرورت‌های کشور، قانون و نیاز مردم است، سرعت مناسبی پیدا کرده و عملکرد استان‌ها نیز مناسب است و می‌توان به برنامه تولید مسکن دولت سیزدهم جامه عمل پوشاند.

بذریاش تصریح کرد: با همین سرعت تلاش خواهیم کرد تا هر سه ماه یک‌بار و به شکل فصلی، افتتاح واحدهای مسکونی نهضت ملی را با حضور رئیس‌جمهور در سفرهای استانی انجام بدهیم و بدین طریق طعم شیرین خانه‌دار شدن را به مردم بچشانیم.

وی با تأکید مجدد بر اینکه وزارت راه و شهرسازی در تلاش است تا در پایان دولت به تعهد خود برای ساخت مسکن جامه عمل بپوشاند، خاطرنشان کرد: واحدهای مسکونی افتتاح شده در هفته دولت امسال در حوزه‌های حمایتی با ارائه زمین‌های ۹۹ ساله، در حوزه بافت‌های فرسوده، در حوزه خودمالکی و برخی نیز در حوزه مسکن روستایی است. وزیر راه و شهرسازی گفت: افتتاح واحدها به غیر

عکس: ایسنا

آغاز تحویل واحدهای نهضت ملی مسکن به مردم

هر سه ماه بخشی از واحدای نهضت ملی مسکن به متقاضیان واگذار می‌شود و در مرحله اول، روز گذشته ۱۰۱ هزار مسکن افتتاح شد

گزارش

کاهش یافت‌های فرسوده شهرها یکی از سیاست‌هایی بوده که دولت سیزدهم در برنامه کلان خود قرار داده است و تعهد کرده، سالانه ۱۵۰ تا ۲۰۰ هزار واحد مسکونی را در قالب طرح نهضت ملی مسکن در بافت‌های فرسوده شهری نوسازی و بهسازی کند. در کنار نوسازی واحدهای مسکونی بهسازی محلات و معابر و ساماندهی سکونتگاه‌های غیررسمی در جهت ارتقای کیفیت زندگی شهروندان و کاهش بافت‌های فرسوده و ساماندهی سکونتگاه‌های غیررسمی برای بهبود کیفیت زندگی مردم در اقصای نقاط کشور است. نهضت ملی مسکن، ساخت ۴ میلیون واحد مسکونی را در برنامه دارد و با سیاست تأمین مسکن با اولویت مسکن حمایتی برای اقشار کم درآمد و با درآمد متوسط اجرا می‌شود. مهم‌ترین بخش از این برنامه زمین رایگان است که دولت برای ساخت مسکن فراهم می‌کند. به این ترتیب بخش زیادی از هزینه ساخت مسکن برای متقاضیان حذف می‌شود. همچنین در این طرح، تسهیلات ساخت

بافت‌های فرسوده، خودمالکی، مسکن روستایی و مسکن‌های حمایتی دولت و واحدهای باقی‌مانده مسکن مهر در سراسر کشور است. بر این اساس، بیشترین تعداد واحدهایی که امروز در استان‌های مختلف افتتاح و به متقاضیان تحویل داده می‌شود، متعلق به استان خراسان رضوی با ۹ هزار و ۴۷۷ واحد مسکونی است و پس از آن به استان‌های تهران با ۸ هزار و ۷۲۸ واحد، همدان ۷ هزار و ۲۵۸ واحد مسکونی، کرمان ۶ هزار و ۶۱۳ واحد مسکونی و هرمزگان پنج هزار و ۲۲۴ واحد مسکونی اختصاص دارد. از ۱۰۱ هزار واحدی که روز گذشته افتتاح شد ۱۹ هزار و ۱۸۹ واحد در بافت‌های فرسوده نوسازی و احداث شده است. براساس این گزارش پنج هزار و ۱۷۳ پروژه در قالب ۱۹ هزار و ۱۸۹ واحد در مشارکت مردمی نوسازی شده است. ارائه تسهیلات بافت فرسوده، تخفیف‌های پروانه، عوارض ساختمانی، انشعابات و مشوق‌های شهروندان برنامه‌های دولت برای نوسازی مسکن مردمی است. نوسازی بافت‌های فرسوده و کمک به

نهضت ملی مسکن به‌عنوان اصلی‌ترین برنامه تولید و تأمین مسکن به مرحله تحویل واحدها رسیده است. روز گذشته با حضور رئیس‌جمهور، به‌صورت همزمان در سراسر کشور، بیش از ۱۰۱ هزار واحد مسکونی نهضت ملی افتتاح شد و به بهره‌برداری رسید. البته مسکن نهضت ملی در یک سال اخیر در نقاط مختلف به‌صورت محدود آماده و تحویل مردم شده است اما برنامه تحویل متمرکز بیش از ۱۰۰ هزار واحد برای نخستین‌بار روز گذشته اجرا شد. مهرداد بذریاش، وزیر راه و شهرسازی در مراسم افتتاح واحدهای مسکن گفت: از این پس هر سه ماه یک‌بار و به شکل فصلی، افتتاح واحدهای مسکونی نهضت ملی انجام و خانه‌دار شدن مردم سرعت می‌گیرد. افتتاح مسکن‌ها در هفته دولت شامل واحدهای مسکونی نوسازی شده در

هزار دستگاه اتوبوس به ناوگان حمل‌ونقل مرزها اضافه می‌شود

معاون وزیر راه و شهرسازی و رئیس سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای با بیان اینکه ۷ هزار دستگاه اتوبوس، کار جابه‌جایی زائران اربعین را در مرزهای کشور با عراق برعهده دارند، گفت: تلاش خواهیم کرد از ظرفیت دیگر نهادها و دستگاه‌ها، یک هزار دستگاه اتوبوس دیگر به این ناوگان اضافه شود. داریوش امانی اظهار کرد: بر اساس پیش‌بینی‌های انجام شده تلاش مجموعه سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای این بود که تا یک هفته قبل از اربعین تمامی کارهای عمرانی مسیرهای منتهی به پایانه و مرز مهران پایان یابد، در این راستا زیرساخت‌های لازم در مسیرهای منتهی به پایانه مرزی مهران در بحث سایبان‌ها، مه‌پاش و تونل‌های سرد و آیسردکن‌ها به خوبی اجرا شده است. وی با اشاره به اقدامات زیرساختی در پایانه برکت مرز مهران، افزود: این پایانه نزدیک ۲ ماه است که به سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای تحویل داده شده که در این خصوص با تلاش‌های ستودنی اقدامات زیرساختی مناسبی از جمله سالن‌های انتظار، استراحت رانندگان، سرویس بهداشتی، مرکز پایش و مرکز استراحت رانندگان احداث شده و آسفالت محوطه پایانه نیز انجام شده است.

معاون وزیر راه و شهرسازی و رئیس سازمان راهداری و حمل

تهاتر ۲.۵ میلیارد یورو نفت با چین برای توسعه فرودگاه امام

فاز ۲ فرودگاه امام بوده که در واقع یک ترمینال جدید ۴۱۰ هزار مترمربعی ساخته شود. به عبارت دیگر قرار بوده یک فرودگاه دیگر در ضلع جنوبی فرودگاه با تمام امکانات ساخته می‌شد. مدیرعامل شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) از انجام مطالعات ساخت این پروژه خبر داد و با اشاره به انتخاب پیمانکار برای این کار، اظهار کرد: امیدواریم در ماه جاری قرارداد نهایی و عملیات اجرایی آغاز شود. برآورد اولیه منابع مالی مورد نیاز برای فاز توسعه‌ای حدود ۲.۵ میلیارد یورو است که از طریق تهاتر نفت با چین تأمین خواهد شد و ممکن است این مبلغ تا ۳ میلیارد دلار افزایش یابد. وی با اعلام اینکه حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان تقاضا سرمایه‌گذاری در منطقه آزاد و شهر فرودگاهی داریم، افزود: پیش‌بینی می‌کنیم این میزان سرمایه‌گذاری تا پایان سال جاری نهایی شود.

مدیرعامل شهر فرودگاهی امام (ره) با بیان «در گذشته برخی مدیران به دلیل نداشتن سابقه صنعت باعث خسران زیادی شدند» گفت: تهاتر ۲.۵ میلیارد یوروی نفت برای توسعه فرودگاه نهایی شد.

سعید چندرئی با اشاره به اینکه ترمینال سلام شهر فرودگاهی به‌عنوان یک ترمینال پشتیبان برای پروازهای بین‌المللی ساخته شد، اظهار کرد: در ابتدا شرکت‌های هواپیمایی با اشاره به حجم کم پروازهای زیارتی این انتقاد را داشتند چرا ترمینال سلام برای این منظور در نظر گرفته شده است، اما استقبال مردم در حج ۱۴۰۱ و پس از آن سرویس دهی به سایر پروازها به‌خصوص به کشور عراق انجام شد.

وی با بیان اینکه بخشی از پروازهای زیارتی سوریه نیز به ترمینال سلام منتقل شده است، تصریح کرد: در پروازهای حج میانگین تأخیرات حدود ۹ دقیقه بود.

مدیرعامل شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) با اشاره به اینکه سال گذشته ۱۹۳ هزار زائر از ترمینال سلام به عتبات عالیات اعزام شدند، گفت: امسال اعلام کردیم ظرفیت پذیرش ۲۵۰۰ پرواز را داریم که تا امروز ۱۹۲۰ پرواز برنامه‌ای و فوق‌العاده مجوز گرفته‌اند. وی با بیان اینکه برخی مدیران به فرودگاه امام آمده‌اند که سابقه در صنعت هوانوردی نداشتند و این کار باعث خسران زیادی شد، گفت: یکی از این خسران‌ها عدم اجرایی

فراهم شدن امکان اظهارنظر نسبت به پیش نویس مقررات بازار سرمایه

رئیس مرکز مشاوران و تدوین مقررات بازار سرمایه سازمان بورس و اوراق بهادار از اجرایی شدن حکم مقرر در ماده ۳۰ الحاقی به قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار و امکان اظهار نظر نسبت به پیش‌نویس مقررات بازار سرمایه قبل از تصویب خبر داد.

زینب فلاح، در گفت‌وگو با سنا ضمن اعلام خبر اجرایی شدن حکم مقرر در ماده ۳۰ الحاقی به قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار بیان کرد: بر اساس این ماده، مشمولین قانون مکلف شده‌اند پیش‌نویس مقررات خود را یک هفته قبل از صدور، در تارنمای خود به اطلاع عموم و فعالان اقتصادی برسانند تا فرصت لازم برای اعلام نظرات ایشان فراهم شود.

وی افزود: در این راستا و در ادامه فراخوان‌هایی که طی سالیان گذشته جهت اخذ نظرات عموم و بالخصوص صاحب‌نظران در حوزه بازار سرمایه در پایگاه قوانین و مقررات بازار سرمایه منتشر شده است، پیش‌نویس کلیه مقررات در پایگاه یادشده مستمراً در حال بارگذاری است. فلاح ادامه داد: بر این اساس از تمامی فعالان و صاحب‌نظران در حوزه بازار سرمایه دعوت می‌شود با مراجعه به پایگاه قوانین و مقررات بازار سرمایه به نشانی <https://cmr.seo.ir> نظرات، پیشنهادهای و انتقادات خود در خصوص پیش‌نویس مقررات را طی بازه زمانی مقرر در فراخوان‌ها، در پایگاه قوانین و مقررات بازار سرمایه درج کنند.

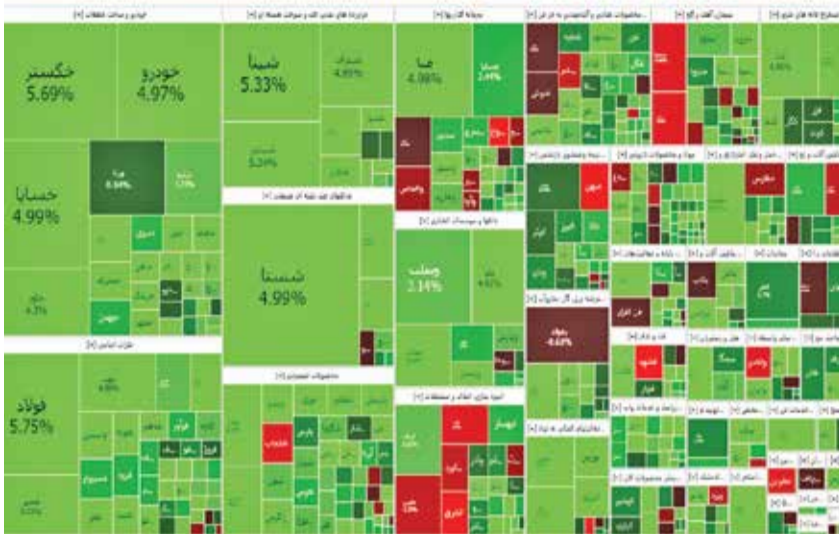
سامانه بومی معاملات چه زمانی راه‌اندازی می‌شود؟

مدیرعامل شرکت مدیریت فناوری بورس تهران گفت: امکان استفاده از سامانه بومی معاملات در آینده نزدیک به‌صورت محدود وجود دارد و در صورت عدم وجود مشکل، استفاده از این سامانه را توسعه و محدودیت استفاده از آن را کاهش خواهیم داد. علی حسینی در گفت‌وگو با ایرنا به آخرین اقدامات انجام شده برای راه‌اندازی سامانه بومی معاملات اشاره کرد و افزود: سامانه بومی معاملات آماده آزمایش است و اکنون تست‌های نهایی روی این سامانه در حال انجام است.

وی به زمان راه‌اندازی این سامانه اشاره کرد و ادامه داد: در آینده نزدیک می‌توانیم به صورت محدود از این سامانه استفاده کنیم و در صورت عدم وجود مشکل، استفاده از این سامانه را توسعه و محدودیت استفاده از آن را کاهش خواهیم داد. حسینی در ادامه به مشکل پیش آمده در سامانه معاملات اشاره کرد و گفت: مشکلی که روز یکشنبه در سامانه ایجاد شد ناشی از هسته معامله نبود، بلکه این اتفاق به دنبال یک به‌روزرسانی رخ داد که موجب قطع ارتباط معامله‌گران با هسته معاملات شد. مدیرعامل شرکت مدیریت فناوری بورس تهران اظهار داشت: با توجه به مشکل پیش آمده در هسته معاملات، تصمیم بر این شد تا به‌روزرسانی متوقف و اجرای آن به زمان دیگری موکول شود.

هجوم ۱٫۲ هزار میلیارد تومانی حقیقی‌ها به معاملات سهام

شاخص کل بورس به بالای ۲ میلیون واحد بازگشت

گزارش

نسرین کاظمی

خبرنگار

شاخص کل بورس در معاملات روز یکشنبه حدود ۵۸ هزار واحد دیگر رشد کرد تا ارتفاع آن به نسبت ابتدای شهریور ماه بیش از ۱۱۳ هزار واحد افزایش یابد و بار دیگر به بالای محدوده ۲ میلیون واحد بازگردد.

رشد این روزهای شاخص کل بورس با افزایش حجم و ارزش معاملات نیز همراه شده که این موضوع می‌تواند ادامه روند صعودی را تا حدودی تضمین کند. دیروز، شاخص کل هم وزن بورس نیز با رشد ۱۵ هزار و ۵۷۰ واحدی همراه شد و به محدوده ۷۰۰ هزار واحد رسید.

شاخص کل فرابورس نیز ۵۵۴ واحد صعود کرد و توانست باردیگر بالای عدد ۲۶ هزار واحد قرار گیرد. افزایش شاخص‌های امروز در داد و ستد ۱۷ میلیارد برگ سهم به ارزش حدودی ۱۰ هزار میلیارد تومان اتفاق افتاد که نسبت به میانگین ماهانه افزایش چشمگیری داشت.

ارزش معاملات خرد بازار (بورس و فرابورس) نیز تا محدوده ۷ هزار و ۹۰۰ میلیارد تومان افزایش یافت که حدود ۸۰ درصد بالاتر از میانگین مردادماه است. البته میانگین ارزش معاملات خرد ۵ ماهه سال ۱۴۰۲ به حدود ۹ هزار میلیارد تومان می‌رسد و کارشناسان اعتقاد دارند، تا زمانی که ارزش معاملات زیر میانگین حرکتی سال ۱۴۰۲ قرار بگیرد نمی‌توان گفت که معاملات از رکود خارج شده است.

این روند صعودی از طریق سیاست‌های حمایتی صندوق تثبیت بازار سرمایه و افزایش نرخ محصولات نفتی، پالایشی و فلزاتی در بازارهای جهانی، پشتیبانی می‌شود.

همچنین براساس اعلام وزیر اقتصاد، قرار بود خبرهای خوبی برای بازار سرمایه مخابره شود که این موضوع نیز از طرف معامله‌گران مورد توجه قرار گرفت.

برخی رسانه‌ها و فعالان فضای مجازی احتمال

تغییرات نرخ خوراک و افزایش نرخ ارز محاسباتی قیمت پایه محصولات در بورس کالا را شایعه کردند که تا زمان تنظیم این گزارش همچنان به‌طور رسمی اعلام نشده است.

افزایش نرخ ارز محاسباتی قیمت پایه محصولات در بورس کالا در معاملات ارز تأثیری نخواهد داشت اما شرایط را برای رشد سودسازی شرکت‌ها مهیا می‌سازد. البته در هفته‌های گذشته نیز محصولات بالاتر از نرخ پایه معامله می‌شدند و این موضوع در تغییر قیمت نهایی محصولات نیز تأثیر زیادی ندارد. براساس آمار منتشر شده، نرخ کرک اسپرید محصولات پالایشی در مردادماه بازم افزایش یافت و میانگین ۲۶ دلار را دید. این درحالی است که میانگین نرخ کرک اسپرید محصولات در بهار سال جاری تا ۱۱ دلار هم کاهش یافته بود.

این موضوع بر رشد سودسازی بسیاری از صنایع مانند پتروشیمی‌ها، پالایشگاه‌ها و سایر فرآورده‌های نفتی، تأثیرگذار است. از طرفی افزایش نرخ سنگ آهن جهانی و رونق در بازار فولاد چین، می‌تواند بر سودسازی شرکت‌های فلزاتی بورسی تأثیرگذار شود. پیوستن ایران به پیمان بریکس و شروع صادرات محصولات خودرویی به روسیه و ونزوئلا از جمله دیگر اخبار مثبت حول بازار روزیکشنبه بود.

دیگر آمار بازار

دیروز، از مجموع نمادهای معامله شده، ۳۶۸ نماد بورسی و ۲۵۵ نماد فرابورسی در بازه مثبت معامله شدند.

در مقابل ۶۴ نماد بورسی و ۸۱ نماد فرابورسی کاهش قیمت داشتند.

همین‌طور میانگین درصد قیمت آخرین به ۱٫۸۱ درصد افزایش پیدا کرد.

بعد از پایان معاملات ۴۲ صف خرید در بورس و ۵۲ صف خرید در فرابورس باقی ماندند.

تعداد صف فروش در بورس به ۳ و در فرابورس به ۶۲ عدد رسید. همچنین ورود ۶۰۶ میلیاردی پول حقیقی به معاملات خرد اتفاق افتاد تا در دو روز ابتدایی معاملات این هفته، بیش از یک هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان از طرف حقیقی‌ها به معاملات تزریق شده باشد.

اقدام سازمان بورس برای توسعه تأمین مالی جمعی

فرهنگ سازی مناسب پیش نیاز لازم برای توسعه روش های تأمین مالی جمعی در بازار سرمایه ایران است

زیرساخت های قانونی و قضایی ، ایجاد بازارهای مستقل و دستورالعمل های نظارتی جدید مورد نیاز خواهد بود.

همچنین برای توسعه این بازار، نیاز است، در بخش های اقتصادی کشور و افراد جامعه ، فرهنگ سازی لازم انجام پذیرد تا از آثار منفی احتمالی ، نصب بد و نامتجانس این نهاد بر بازار سرمایه ایران، جلوگیری شود.

گزارش

سعید رشیدی نوبندگانی

خبرنگار

دیروز ، جلسه شورای مشورتی سازمان بورس و اوراق بهادار با حضور برخی خبرنگاران بازار سهام و روسای فعلی و سابق این سازمان ، برگزار شد.

در این جلسه موضوع "تأمین مالی جمعی" مورد بحث و بررسی قرار گرفت و همچنین به بررسی و تحلیل شرایط بازار سرمایه نیز پرداخته شد.

به گزارش «ایران اقتصادی»، تأمین مالی جمعی ، یک روش تأمین مالی مستقیم بخش واقعی اقتصاد از بازار سرمایه است که امروزه توسط بسیاری از کشورهای توسعه یافته جهان مورد توجه قرار گرفته است.

بررسی ها نشان می دهد که بعد از بروز بحران مالی در سال ۲۰۰۸ ، بسیاری از کشورها به این نتیجه رسیدند که افزایش معاملات ثانویه و بزرگ شدن معاملات سوداگرانه ، به نسبت بخش واقعی اقتصاد، یکی از عوامل بروز بحران در اقتصادهای جهانی است و سعی کردند تا روش های تقویت کننده ارتباط بازار سرمایه با بخش مولد را توسعه دهند.

همچنین برخی پژوهشگران ، بانک محور بودن بخش پولی و مالی اقتصاد را یکی از مشکلات موجود در تأمین مالی غیر توری اقتصاد دانستند و خواستار تقویت بازار سرمایه در فرآیند تأمین سرمایه پروژه‌ها ها شده اند.

با توجه به موارد ذکر شده ، توسعه روش های تأمین مالی جمعی یکی از راه های پیشنهاد شده برای تأمین مالی غیر توری است که در آن ، تعداد زیادی سرمایه گذار (خرد یا کلان ، حقیقی یا حقوقی)، به بررسی و ارزیابی پروژه های شرکت ها می پردازند و تمام یابخشی از سرمایه مورد نیاز پروژه ها را تأمین می کنند. در این روش ، سرمایه گذاران تنها در یک یا چند طرح اقتصادی خاص سرمایه گذاری می کنند و از مزایای آن برخوردار می شوند.

تشکیل شرکت پروژه‌ها و شرکت های سهامی عام پروژه ، از جمله زیرساخت های لازم برای توسعه روش تأمین مالی جمعی است.

برای توسعه این روش تأمین مالی ، نیاز به ایجاد

توسعه روش های معاملاتی در بازار مشتقه بورس کالا

براساس اعلام مدیر بازار مشتقه و صندوق های کالایی بورس کالای ایران ، فاز آزمایشی ایجاد روش «کاورد کال» روی قراردادهای اختیار معامله صندوق طلا و قراردادهای اختیار معامله شمش طلا، بزودی اجرایی خواهد شد.

به گزارش «ایران اقتصادی» رحمان آراسته در گفت‌وگو با کالاکسبر اظهار کرد: به زودی امکان استفاده از استراتژی «کاورد کال» در قراردادهای اختیار معامله کالایی به صورت کاملاً الکترونیکی ایجاد می‌شود. با استفاده از این استراتژی، مشتریان فروشنده در قراردادهای اختیار خرید، می‌توانند با داشتن دارایی پایه موضوع قرارداد اختیار معامله و بدون نیاز به تودیع وجه تضمین، موقعیت فروش اخذ کنند.

آراسته افزود: شروع فاز آزمایشی با قراردادهای اختیار معامله صندوق طلا و قراردادهای اختیار معامله شمش طلا خواهد بود و در ادامه، اتخاذ موقعیت فروش با سایر دارایی‌های پایه نیز قابلیت اجرا دارد. مدیر بازار مشتقه و صندوق های کالایی بورس کالا ادامه داد: همچنین در این مدل با توجه به مشتری‌محور بودن سامانه‌های بورس کالا، مسدودسازی دارایی پایه برای انجام استراتژی پس از درخواست کارگزار، توسط بورس کالا انجام می‌شود. در خصوص قراردادهای اختیار

معامله شمش طلا زمان درخواست و تأیید توسط بورس کالا به صورت لحظه‌ای و کاملاً سیستماتیک انجام می‌شود و در خصوص صندوق طلای کهربا نیز این موضوع به فاصله یک روز انجام می‌گیرد. او با بیان اینکه ضوابط این معاملات در هفته آینده اطلاع‌رسانی می‌شود، گفت: نکته مهم در قراردادهای اختیار معامله بورس کالا این است که درخصوص فروش اختیار فروش، تنها وجه تضمین کفایت می‌کند و مشتری هیچ مبلغ اضافی پرداخت نخواهد کرد.

قیمت انواع گوشی اپل

جدیدترین قیمت گوشی های موبایل اپل آیفون در بازار تهران دیروز یکشنبه ۵ شهریورماه ۱۴۰۲ به شرح زیر منتشر شد.

مدل	حافظه	قیمت (تومان)
Apple iPhone SE 2022	۱۲۸	۲۷,۰۰۰,۰۰۰
Apple iPhone 13 Mini	۱۲۸	۴۲,۰۰۰,۰۰۰
Apple iPhone 13 Mini	۲۵۶	۴۸,۵۰۰,۰۰۰
Apple iPhone 13 CH	۱۲۸	۲۶,۵۰۰,۰۰۰
Apple iPhone 13 CH	۲۵۶	۴۳,۲۰۰,۰۰۰
Apple iPhone 13 Pro	۱۲۸	۷۱,۰۰۰,۰۰۰
Apple iPhone 13 Pro	۵۱۲	۸۳,۰۰۰,۰۰۰
Apple iPhone 13 Pro	۱۰۰۰	۹۵,۰۰۰,۰۰۰
Apple iPhone 13 Pro Max	۱۲۸	۷۲,۹۰۰,۰۰۰
Apple iPhone 13 Pro Max	۲۵۶	۸۶,۷۰۰,۰۰۰
Apple iPhone 13 Pro Max	۵۱۲	۹۱,۰۰۰,۰۰۰
Apple iPhone 13 Pro Max	۱۰۰۰	۱۱۰,۵۰۰,۰۰۰
Not Active (Apple iPhone 14)	۱۲۸	۴۰,۰۰۰,۰۰۰
Not Active (Apple iPhone 14 Pro)	۲۵۶	۵۸,۵۰۰,۰۰۰
Not Active (Apple iPhone 14 Pro)	۵۱۲	۷۳,۰۰۰,۰۰۰
Not Active (Apple iPhone 14 Pro)	۱۰۰۰	۸۷,۵۰۰,۰۰۰
Not Active (Apple iPhone 14 Pro) Max	۱۲۸	۵۹,۰۰۰,۰۰۰
Not Active (Apple iPhone 14 Pro) Max	۲۵۶	۶۳,۰۰۰,۰۰۰
Not Active (Apple iPhone 14 Pro) Max	۵۱۲	۷۷,۵۰۰,۰۰۰
Not Active (Apple iPhone 14 Pro) Max	۱۰۰۰	۹۰,۰۰۰,۰۰۰

آخرین تغییرات ارزهای دیجیتال

بیت کوین (Bitcoin / BTC) به عنوان مهمترین رمزارز جهان روز یکشنبه ۵ شهریورماه و در هنگام رویکردهای سخت گیرانه فدرال رزرو، مقررات جدید وزارت خزانه داری آمریکا و ابهامات موجود در مورد ETFها، همچنان در تلاش برای حفظ قیمت و عبور از ۲۶,۰۰۰ دلار است. رمزارز برتر در سه روز گذشته کاهشی جزئی داشت، اما موفق شد برای نخستین بار طی ۶ سشن (Session) معاملاتی متوالی، سطح ۲۶,۰۰۰ دلار را حفظ کند.

Bitcoin / بیت کوین	۲۶۰۸۳,۰
Ethereum / اتریوم	۱۶۴۹,۱۴
Ripple / ریپل	۰,۵۲۶۲۳
Bitcoin Cash / بیت کوین کش	۱۹۱,۳۰
Litecoin / لایت کوین	۶۵,۲۲
Cardano / کاردانو	۰,۲۶۳
NEO / نتو	۷,۱۴
EOS / ای اواس	۰,۵۹۰۱
IOTA / آیوتا	۰,۱۵۰۲
DASH / داش	۲۵,۴۳۳۲۷,۹
Monero / مونرو	۱۴۴,۵۰۰
Zcash / زدکش	۲۴,۷۷

پنجره قیمت

قیمت محصولات مدیران خودرو

شرکت مدیران خودرو قیمت محصولات خود در ماه مرداد را اعلام کرد. این محصولات شامل کراس اور ایکس ۲۲ پرو دنده دستی، ایکس ۲۲ پرو IE توربو، آریزو ۵ توربو IE، ایکس ۵۵ پرو IE، آریزو ۶ پرو، تیگو ۷ پرو، اف ایکس پریمیوم و تیگو ۸ پرو مکس می شوند. مقایسه قیمت خودروها نشان دهنده ثبات قیمت ها در قیاس با هفته های اخیر است.

نام خودرو	قیمت بازار (تومان)	قیمت کارخانه (تومان)
X22 دنده ای	۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۶۳۵,۵۰۰,۰۰۰
X22 پرو دستی	۷۹۰,۰۰۰,۰۰۰	۷۰۶,۷۰۰,۰۰۰
X22 پرو اتوماتیک	۸۹۵,۰۰۰,۰۰۰	۸۷۰,۷۰۰,۰۰۰
X55 پرو	۱,۲۵۵,۰۰۰,۰۰۰	۱,۲۴۹,۵۰۰,۰۰۰
آریزو ۵	۱,۰۶۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۵۲,۸۰۰,۰۰۰
آریزو ۵ اسپورت	۱,۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۹۶,۴۰۰,۰۰۰
آریزو ۶ پرو	۱,۳۸۵,۰۰۰,۰۰۰	۱,۲۳۸,۴۰۰,۰۰۰
تیگو ۷ (IE)	۱,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۳۸۰,۰۰۰,۰۰۰
تیگو ۷ پرو	۱,۶۶۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۴۵۰,۸۰۰,۰۰۰
تیگو ۸ پرو مکس	۲,۵۷۰,۰۰۰,۰۰۰	۲,۳۷۹,۰۰۰,۰۰۰
فونیکس 1.6 (FX)	۱,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۷۲۴,۷۰۰,۰۰۰

قیمت انواع شیرآلات

قیمت انواع شیرآلات تحت تأثیر مجموعه ای از عوامل متنوع قرار می گیرد که برخی از مهمترین عواملی که بر قیمت شیرآلات تأثیر می گذارند شامل جنس بدنه، سبک و طراحی، برند، سایز و نوع و کیفیت تولید می شود. در جدول زیر تعدادی از انواع شیرآلات در مدل ها و سایزهای مختلف قابل مشاهده است.

انواع شیرآلات	قیمت (تومان)
شیر آشپزخانه دو منظوره فنری آلستر شوهر کروم	۳,۵۰۰,۰۰۰
ست شیرآلات اسپانیایی قهرمان	۶,۰۰۰,۰۰۰
ست شیرآلات فلت رویال قهرمان	۲,۶۰۰,۰۰۰
شیر روشویی اسپانیایی قهرمان کروم	۱,۶۰۰,۰۰۰
شیر آشپزخانه شیلنگدار سارینا راسان کروم	۲,۸۰۰,۰۰۰
شیر ظرفشویی شاور KWC مدل زو - کروم	۴,۱۰۰,۰۰۰
شیر ظرفشویی شلنگدار قهرمان مدل فلت رویال	۲,۷۰۰,۰۰۰
شیر سینک راسان مدل باران فلت کروم	۳,۰۰۰,۰۰۰
ست شیرآلات قهرمان مدل ارس	۱,۶۰۰,۰۰۰
ست شیرآلات لوکا شوهر کروم	۱,۷۰۰,۰۰۰
شیر دوش درسا راسان	۱,۲۰۰,۰۰۰
شیر آشپزخانه KWC مدل ایو رنگی	۵,۲۰۰,۰۰۰
شیر ظرفشویی دو منظوره شوهر مدل یونیک پلاس شیری طلا	۴,۳۰۰,۰۰۰
شیر ظرفشویی علم دار سهند قهرمان	۱,۷۰۰,۰۰۰
ست شیرآلات راسان مدل اکتا سفید	۹,۵۰۰,۰۰۰
شیر ظرفشویی قهرمان مدل تکین طلایی	۳,۷۰۰,۰۰۰
دوش حمام شوهر مدل آما کروم	۳,۹۰۰,۰۰۰
ست شیرآلات راسان سری لوتوس مشکی	۲,۵۰۰,۰۰۰
شیر آشپزخانه KWC دوکاره مدل زو مشکی	۴,۲۰۰,۰۰۰
شیر ظرفشویی استیل البرز مدل ۲۱۱ St	۲,۳۰۰,۰۰۰

قیمت انواع کولر آبی و سلولزی

با قرار گرفتن در فصل تابستان، بازار خرید وسایل سرمایشی داغ می شود و بررسی بازار نشان می دهد قیمت اغلب کولرهای آبی و گازی رشد محسوسی نسبت به مدت مشابه سال گذشته داشته است. در ادامه قیمت انواع کولرهای آبی و سلولزی ایرانی در مدل های برفاب، لورج، جنرال، آبسال، سپهر الکتریک در سایزهای مختلف آمده است.

انواع مدل کولر	قیمت (تومان)
کولر آبی ۲۸۰۰ جنرال مدل ۲۸۰۰	۱,۶۵۰,۰۰۰
کولر سلولزی ۳۵۰۰ برفاب مدل BF3-Z	۵,۱۰۰,۰۰۰
کولر آبی مدل رومیزی پرتابل	۷۱۹,۰۰۰
کولر آبی ۲۸۰۰ برفاب مدل BF2	۲,۴۰۰,۰۰۰
کولر آبی ۵۰۰۰ برفاب مدل BF5-O/PLUSE	۶,۹۹۰,۰۰۰
کولر آبی ۳۵۰۰ جنرال مدل f3500	۴,۴۰۰,۰۰۰
کولر آبی ۸۰۰۰ سلولزی لورج مدل LC80	۱۴,۲۰۰,۰۰۰
کولر سلولزی ۱۸۰۰ پلیمری نیروتقوئه البرز مدل پایین زن 18000D	۲۷,۳۵۰,۰۰۰
کولر سلولزی هیتما مدل EHPC_06H	۱۴,۹۰۰,۰۰۰
کولر آبی ۲۸۰۰ جنرال مدل ۲۸۰۰	۱,۸۰۰,۰۰۰
کولر آبی جنرال لوتان مدل PCK-3000	۳,۱۰۰,۰۰۰
کولر آبی ۸۰۰۰ مشهد دوام مدل MD800	۱۰,۷۰۰,۰۰۰
کولر آبی ۷۰۰۰ آبسال مدل AC70R	۱۱,۷۰۰,۰۰۰
کولر سلولزی ۵۵۰۰ تیخیری انرژی مدل اقتصادی ECO550e	۱۱,۶۰۰,۰۰۰
کولر آبی ۷۰۰۰ آبسال مدل AC70	۱۱,۴۰۰,۰۰۰
کولر آبی ۳۵۰۰ آبسال مدل AC35	۸,۲۰۰,۰۰۰
کولر آبی ۵۰۰۰ سپهر الکتریک مدل SE500	۸,۴۰۰,۰۰۰
کولر آبی ۷۵۰۰ سلولزی آبسال مدل ACCP76	۱۵,۳۰۰,۰۰۰
کولر سلولزی ۵۵۰۰ ایران شرق مدل ترموستاتیک IS 60 S	۱۰,۸۵۰,۰۰۰
کولر سلولزی ۷۰۰۰ برفاب مدل BF7-CP	۱۱,۶۰۰,۰۰۰
کولر آبی ۳۵۰۰ سپهر الکتریک مدل SE400-UD	۷,۳۰۰,۰۰۰
کولر سلولزی ۵۰۰۰ تیخیری انرژی سری پالا مدل EC0600	۱۷,۵۰۰,۰۰۰

قیمت روز حبوبات

قیمت انواع حبوبات در هفته اول شهریورماه نسبت به روزهای قبل آن با تغییرات کمی همراه بود و در بیشتر محصولات ثبات قیمتی را تجربه کرد.

نام محصول	قیمت محصول (تومان)	قیمت فله هر کیلوگرم (تومان)
عدس درشت ۹۰۰ گرمی	۶۸,۰۰۰	۶۲,۰۰۰
عدس ریز ۹۰۰ گرمی	۶۹,۵۰۰	۶۳,۰۰۰
لپه درشت ۹۰۰ گرمی	۷۳,۰۰۰	۶۶,۵۰۰
لپه ریز ۹۰۰ گرمی	۷۲,۵۰۰	۶۵,۰۰۰
لوبیا سفید ۹۰۰ گرمی	۷۳,۰۰۰	۶۸,۵۰۰
لوبیا قرمز جگری ۹۰۰ گرمی	۷۵,۰۰۰	۶۶,۰۰۰
لوبیا قرمز قلمی ۹۰۰ گرمی	۶۴,۵۰۰	۵۶,۰۰۰
نخود ۹۰۰ گرمی	۷۵,۰۰۰	۶۵,۵۰۰
نخود لوبیا مخلوط ۹۰۰ گرمی	۷۳,۰۰۰	۶۹,۰۰۰
لیمو عمانی ۲۰۰ گرمی	۴۹,۰۰۰	۳۸,۵۰۰
سویا ۹۰۰ گرمی	۲۹,۵۰۰	۲۶,۵۰۰
جولغور و پوست کنده ۹۰۰ گرمی	۴۲,۰۰۰	۲۹,۰۰۰
گندم بلغور و پوست کنده ۹۰۰ گرمی	۴۱,۰۰۰	۲۸,۰۰۰

کاهش شدید استفاده از یورو در مبادلات بین المللی

آمارهای سوئیتف نشان می‌دهد که استفاده از یورو در مبادلات بین المللی در ماه جولای به کمترین میزان در تاریخ ثبت سوابق این ارز رسیده است.

به گزارش «ایران اقتصادی»، طی ماه گذشته میزان استفاده از یورو در مبادلات بین مرزی به ۲۴٫۴ درصد کاهش یافته که نسبت به ماه قبل از آن ۶٫۸ درصد کمتر بوده است. سهم دلار از این مبادلات هم ۴۶٫۴ درصد بوده و میزان استفاده از یوآن چین هم به ۳ درصد افزایش یافته است.

در راستای تلاش‌های پکن برای توسعه استفاده از یوآن در مبادلات تجاری بین المللی به طور مستمر سهم این ارز در تجارت بین الملل در حال افزایش است.

اگرچه سوئیتف همچنان اصلی‌ترین مرجع برای نقل و انتقالات پیام‌های بین بانکی است، اما طی سال‌های گذشته جایگزین‌هایی برای این سامانه پیام‌رسان ایجاد شده است. به عنوان مثال؛ روسیه در واکنش به تحریم‌های آمریکا در سال ۲۰۱۴ میلادی سامانه پیام‌رسان بین بانکی SPFS را راه‌اندازی کرد و در دسامبر سال ۲۰۱۵ هم سامانه کارت‌های اعتباری میرا را بهره‌برداری رساند که هم‌اکنون در چندین کشور در حال استفاده است. در چین و هند هم شاهد شکل‌گیری سامانه‌های پیام‌رسان بین بانکی جایگزین سوئیتف هستیم.

طبق گزارش فارس از ریانونستی، به طور کلی روسیه و شرکای تجاری این کشور به سمت توسعه استفاده از ارزهای ملی در مبادلات تجاری بین‌المللی خود رفته و موضوع تحریم‌ها، این کشورها را به سمت ایجاد یک ارز بین‌المللی جدید سوق داده است.

شمش‌های طلای جامانده در قطار سوئیسی به صلیب سرخ رسید

گزارش‌ها نشان می‌دهد مقامات قضایی سوئیس قصد دارند ۱۲۰ شمش طلایی که ۴ سال پیش در یکی از قطارها در این کشور کشف شد را به صلیب سرخ تحویل دهند.

به گزارش «ایران اقتصادی»، این حجم طلا در اکتبر سال ۲۰۱۹ و توسط یکی از مسافران کشف شده و شامل ۱۲۰ شمش طلا است. این تعداد شمش ۳٫۷ کیلوگرم وزن و ارزش آن ۲۲۰ هزار دلار برآورد شده است.

پس از کشف شمش‌های مذکور، تحقیقات گسترده‌ای برای یافتن صاحب آن آغاز شد و حتی موضوع مربوط به آن در رسانه‌های سوئیس به‌طور گسترده بازتاب یافت، اما هنوز تلاش‌ها برای یافتن مالک این طلاها به نتیجه نرسیده است.

دادستانی سوئیس اعلام کرده که دیگر نمی‌خواهد منتظر بماند و برای بستن پرونده مذکور طلاهای یافت‌شده به صلیب سرخ تحویل داده خواهد شد. در بیانیه دادستانی سوئیس آمده است؛ علی‌رغم تحقیقات گسترده و فشرده، صاحب این طلاها مشخص نشده است و به همین خاطر نه مالک آنها و نه ارتباطی بین این طلاها و نقض قانون قابل اثبات نیست.

از آنجا که طلاهای مذکور در یک بسته با علامت صلیب سرخ کشف شده، ما فرض را بر آن قرار می‌دهیم که مالک قصد داشته طلاهای مذکور را به این نهاد تحویل دهد.

بنابراین طلاها به صلیب سرخ تحویل داده خواهد شد. طبق گزارش فارس از راشاتودی، صلیب سرخ می‌گوید: به محض دریافت شمش‌های طلا، آنها را برای تأمین مالی فعالیت‌های خود می‌فروشد.

تصمیم جدید بانک مرکزی اروپا

شرایط فعلی، این مورد به معنای تعیین نرخ‌های بهره در سطوح محدودکننده کافی است تا زمانی که برای دستیابی به بازگشت بموقع تورم به هدف میان‌مدت دو درصدی لازم است. در عین حال، لاگارد تأکید کرد که دستورالعمل از پیش تعیین شده برای شرایط امروز بلوک وجود ندارد. طبق گزارش ایسنا از اکونومیک، وی افزود که این امر مستلزم ذهنی باز و آمادگی برای تنظیم تحلیل در زمان واقعی با تحولات جدید است.

ترجمه

کریستین لاگارد، رئیس بانک مرکزی اروپا اظهار کرد که بانک مرکزی اروپا نرخ‌های بهره را تا جایی که لازم باشد برای دستیابی به وظایف خود بالا تعیین خواهد کرد.

به گزارش «ایران اقتصادی»، لاگارد در جکسون هول، اجلاس سالانه سیاست‌های اقتصادی گفت: در

رشد تجارت جهانی صعودی شد

ترجمه

افزایش یافت.

به گزارش «ایران اقتصادی»، در این گزارش آمده است که قیمت‌های بالای کالاها، شرایط سخت‌تر پولی و تقاضای اندک واردات بر حجم تجارت جهانی تأثیر گذاشته است. سازمان تجارت جهانی اعلام کرد که اگر تجارت در نیمه دوم سال همان‌طور که انتظار می‌رفت افزایش یابد، رشد تجارت پیش‌بینی شده‌اش به میزان ۱۰٫۷ درصد در سال جاری، همچنان قابل دستیابی

است.

این مؤسسه افزود که صادرات فزاینده خودرو به رشد قوی‌تر از حد انتظار در تولید ناخالص داخلی ژاپن کمک کرده و صادرات خودرو چین به طور غیرمنتظره‌ای قوی بوده است. البته با توجه به چشم‌انداز خوش‌بینانه سازمان تجارت جهانی، شاخص‌های اقتصادی پیشرو در ایالات متحده و اروپا نشانه‌هایی از کندی را نشان می‌دهند که تا حدی به دلیل ادامه افزایش نرخ بهره

ضعیف اقتصادی چین و بدتر شدن بحران اموال، تقاضای رو به کاهش چین برای خودرو، تراشه و لوازم الکترونیکی را تشدید کرده است.

است. طبق گزارش ایسنا از بلومبرگ، نگرانی‌ها در مورد کاهش رشد تجارت ممکن است افزایش یابد. داده‌های

کسری بودجه آلمان ۳ برابر شد

خبر

حامل‌های انرژی در این کشور بوده

است. آمارهای اولیه نشان می‌دهد که کسری بودجه دولت آلمان نسبت به مدت مشابه سال گذشته سه برابر شده و ۳۷ میلیارد یورو بیشتر شده است. دفتر آمار فدرال آلمان می‌گوید: در این بازه زمانی دولت این کشور ۹۱۷ میلیارد دلار درآمد و ۹۵۹ میلیارد دلار هزینه داشته است که میزان هزینه‌های این کشور ۷٫۷ درصد افزایش داشته است. اصلاح ساختمان‌های دولتی در

راستای افزایش بهره‌وری انرژی در آنها نیز یکی دیگر از دلایل افزایش هزینه‌های دولت این کشور بوده است. با وجود آنکه این کشور بزرگ‌ترین اقتصاد اتحادیه اروپا به‌شمار می‌رود، اما همچنان با مشکل افزایش تورم و بالا بودن قیمت حامل‌های انرژی روبه‌رو است. پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که حداقل تا سال ۲۰۲۷ قیمت انرژی در آلمان بالا خواهد ماند. طبق گزارش فارس به نقل از

آسیب را دید و همین مسأله به افزایش قیمت حامل‌های انرژی در این کشور منجر و موجب بالا رفتن قیمت‌ها در دیگر بخش‌های اقتصادی آلمان شد.

راشاتودی، از آنجا که آلمان وابستگی شدیدی به واردات گاز از روسیه داشت، از جمله کشورهایی بود که در مسیر تحریم گاز روسیه بیشترین

بهره وام مسکن در آمریکا رکورد ۲۳ ساله را شکست

می‌گوید: با گذشت زمان ما شاهد تبعات منفی این مسأله روی بازار مسکن خواهیم بود و این موضوع نسبت به گذشته برای مدت زمان بیشتری ادامه پیدا خواهد کرد. با انتظار برای بالا رفتن بیشتر نرخ بهره در آمریکا، نرخ سود اوراق قرضه ۱۰ ساله دولتی این کشور به بالاترین میزان در ۱۶ سال گذشته رسیده است. طبق گزارش فارس از بلومبرگ، بسیاری از مقامات آمریکایی معتقدند که همچنان احتمال افزایش تورم در این کشور وجود داشته و باید روند افزایشی نرخ بهره ادامه پیدا کند. با بالا رفتن نرخ بهره، بهره وام مسکن هم افزایش خواهد یافت و همین مسأله روی بازار مسکن در شهرهای آمریکا هم اثر منفی خواهد گذاشت.

در راستای اقدامات بانک مرکزی آمریکا برای کنترل نرخ تورم در این کشور، نرخ بهره بانکی وام مسکن در این کشور به بالاترین میزان در ۲۳ سال گذشته رسیده است. به همین خاطر تعداد تقاضاها برای دریافت وام مسکن در آمریکا برای ششمین هفته متوالی کاهش یافته و در کمترین سطح خود از سال ۱۹۹۵ تاکنون قرار گرفته است. به گزارش «ایران اقتصادی»، بانک مرکزی این کشور نرخ بهره بانکی وام مسکن را در این کشور حداقل ۸ درصد تعیین کرده است. انجمن وام مسکن آمریکا اعلام کرده که افزایش هزینه وام، خانه‌دار شدن را برای بسیاری از شهروندان آمریکایی غیرممکن کرده است. جیمز لوریو، مدیرعامل مؤسسه TJM،

تجمیع شرکای تجاری جهان در بریکس

آنتون سیلوانوف، وزیرداری روسیه شامگاه شنبه در اظهاراتی تلویزیونی گفت: روسیه در چهارچوب گروه بریکس در حل مشکلات بویژه مشکلات مربوط به مبادله کالا و تسویه‌ها که حل آن با کشورهای غربی دشوار است، موفق است.

به گزارش «ایران اقتصادی»، وزیر دارایی روسیه افزود: ما در حل مشکلات مبادلات کالایی و تسویه حساب (با کشورهای بریکس) موفق بوده‌ایم؛ همه آن وظایفی که امروز حل آن با تعدادی از کشورها بخصوص کشورهای غربی دشوار است.

وی با بیان اینکه کشورهای بریکس به شرکای اصلی اقتصادی روسیه تبدیل شده‌اند، گفت: امروز جهت‌گیری‌ها از سمت غرب به شرق تغییر کرده است به کشورهایی که به شرکای اصلی تجاری ما تبدیل شده‌اند و همه آنها اعضای بریکس هستند.

سیلوانوف تأکید کرد: بریکس جامعه‌ای از کشورهای دوست است که هدف آن بهبود شرایط مردم و توسعه بیشتر پتانسیل‌های اقتصادی بر مبنای غیر سیاسی و بر اساس منافع متقابل کشورها است. شهر ژوهانسبورگ در آفریقای جنوبی از ۲۲ تا ۲۴ آگوست (۳۱ مرداد تا ۲ شهریور ۱۴۰۲) میزبان پانزدهمین اجلاس سران بریکس بود که در آن اجلاس موضوع پذیرش اعضای جدید و تدوین یک برنامه اقتصادی، تجاری و مالی برای این بلوک مورد بحث و بررسی قرار گرفت. طبق گزارش فارس از روسیا الیوم، گروه بریکس در اجلاس خود از شش کشور برای پیوستن به آن دعوت کرد که در این فهرست سه کشور عربی یعنی عربستان سعودی، امارات و مصر حضور داشتند.

اخبار

هدفگذاری ۸.۵ درصدی صمت

اگرچه مشکلات فعالان اقتصادی را درک می‌کنیم و بخشی از آن واقعاً لاینحل است، اما با تمام توان برای حل سایر مشکلات تلاش خواهیم کرد. وزیر صمت تلاش خواهد کرد. رسیدن به اهداف برنامه هفتم توسط صمت بر نرخ رشد ۸.۵ درصدی سالانه در بخش صنعت، نرخ رشد سالانه ۱۳ درصدی در بخش معدن و رشد سالانه ۲۳ درصدی صادرات غیرنفتی است. عباس علی‌آبادی اصلی‌ترین راهبردهای وزارت صمت را افزایش بهره‌وری و رقابت‌پذیری در بخش صنعت، معدن و تجارت اعلام کرد که باید با اتکا به شرکت‌های بزرگ و مادر باشد.

خودکفایی ۱۰۰ درصدی تأمین کاغذ تحریر

با ایجاد واحدهای دو هزار واحد جدید و نیمه‌تعطیل در حوزه صنایع طی دو سال گذشته، منجر به اشتغالزایی برای بخش زیادی از مردم شد. محمد مهدی برادران، معاون صنایع عمومی وزارت صنعت، معدن و تجارت از ایجاد یکی از خط‌های جدید تولید کاغذ تحریر خبر داد و گفت: در دولت سیزدهم توانستیم ۱۰۰ درصد نیاز کاغذ در کتاب‌های مدارس و نشریات را تأمین کنیم. البته قبلاً با فعال‌سازی کاغذ استان مازندران دوسوم تولیدات کاغذ، داخلی و بقیه وارداتی بوده، همچنین اکنون نیاز کشور در تولید کاغذ تحریر تأمین شده است.

روند صعودی صادرات به کشورهای غرب آسیا

صادرات به کشورهای حوزه غرب آسیا در چهار ماه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته از نظر ارزشی حدود سه میلیون دلار و از نظر وزنی نزدیک به سه میلیون و ۸۰۰ هزار تن افزایش داشته است. مدیر کل غرب آسیای سازمان توسعه تجارت گفت: کشورهای حوزه غرب آسیا شامل کشورهای حوزه خلیج فارس، سوریه، لبنان، اردن و ترکیه می‌شود که بر اساس آمارهای منتشر شده توسط گمرک ایران، در چهار ماه نخست سال ۱۴۰۲ صادرات ایران به این کشورها حدود ۲۰ میلیون و ۸۵۰ هزار تن به ارزش هفت میلیارد و ۲۳۰ میلیون دلار بوده است. فرزاد پیلتن مدیرکل غرب آسیای سازمان توسعه تجارت ایران افزود: به این ترتیب صادرات به کشورهای حوزه غرب آسیا نسبت به مدت مشابه سال گذشته از نظر ارزشی حدود سه میلیون دلار و از نظر وزنی نزدیک به سه میلیون و ۸۰۰ هزار تن افزایش نشان می‌دهد.

اخذ حقوق دولتی از اشخاص حقیقی و حقوقی که به نوعی از منابع ملی مانند معادن بهره‌برداری می‌کنند این است که اولاً معادن ثروت‌های ملی یک کشور هستند که عموم جامعه باید از منافع آن سود ببرند، ثانیاً دولت باید برای توسعه معادن زیرساخت‌های مختلفی چون داده‌های زمین‌شناسی، جاده، ریل، بنادر تجاری و منابع انرژی را فراهم سازد، ثالثاً در اثر فعالیت‌های معدنی به محیط زیست، منابع طبیعی و جوامع محلی آسیب‌هایی وارد می‌شود که باید جبران شوند.

سال‌های انتهایی ذخیره معادن بزرگ

رضا جدیدی، مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و بودجه سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی، نیز گفته است: ۷۵ درصد حقوق دولتی دریافتی مربوط به ۸ معدن بزرگ کشور است، مشکل اینجاست که حقوق دولتی به عنوان منابع پایدار کشور در نظر گرفته می‌شود اما بررسی‌ها نشان می‌دهد سال‌های ذخیره معادن بزرگ کشور، سال‌های انتهایی است.

در چنین شرایطی این سؤال وجود دارد که چرا در دولت روحانی، به حقوق دولتی توجه نشده و رانت‌های توزیع شده چه میزان درآمد برای رانت خواران ایجاد کرده است؟

سال	میزان درآمد دولت
۱۳۹۱	۳۷۰
۱۳۹۲	۵۳۹
۱۳۹۳	۵۰۰
۱۳۹۴	۳۲۹
۱۳۹۵	۴۲۶
۱۳۹۶	۷۱۹
۱۳۹۷	۱,۳۳۹
۱۳۹۸	۱,۸۷۱
۱۳۹۹	۶,۱۲۲
۱۴۰۰	۱۹,۲۰۰
۱۴۰۱	۴۰,۰۰۰

سال	میزان درآمد دولت
۱۳۹۱	۳۷۰
۱۳۹۲	۵۳۹
۱۳۹۳	۵۰۰
۱۳۹۴	۳۲۹
۱۳۹۵	۴۲۶
۱۳۹۶	۷۱۹
۱۳۹۷	۱,۳۳۹
۱۳۹۸	۱,۸۷۱
۱۳۹۹	۶,۱۲۲
۱۴۰۰	۱۹,۲۰۰
۱۴۰۱	۴۰,۰۰۰

سال	میزان درآمد دولت
۱۳۹۱	۳۷۰
۱۳۹۲	۵۳۹
۱۳۹۳	۵۰۰
۱۳۹۴	۳۲۹
۱۳۹۵	۴۲۶
۱۳۹۶	۷۱۹
۱۳۹۷	۱,۳۳۹
۱۳۹۸	۱,۸۷۱
۱۳۹۹	۶,۱۲۲
۱۴۰۰	۱۹,۲۰۰
۱۴۰۱	۴۰,۰۰۰

سال	میزان درآمد دولت
۱۳۹۱	۳۷۰
۱۳۹۲	۵۳۹
۱۳۹۳	۵۰۰
۱۳۹۴	۳۲۹
۱۳۹۵	۴۲۶
۱۳۹۶	۷۱۹
۱۳۹۷	۱,۳۳۹
۱۳۹۸	۱,۸۷۱
۱۳۹۹	۶,۱۲۲
۱۴۰۰	۱۹,۲۰۰
۱۴۰۱	۴۰,۰۰۰

سال	میزان درآمد دولت
۱۳۹۱	۳۷۰
۱۳۹۲	۵۳۹
۱۳۹۳	۵۰۰
۱۳۹۴	۳۲۹
۱۳۹۵	۴۲۶
۱۳۹۶	۷۱۹
۱۳۹۷	۱,۳۳۹
۱۳۹۸	۱,۸۷۱
۱۳۹۹	۶,۱۲۲
۱۴۰۰	۱۹,۲۰۰
۱۴۰۱	۴۰,۰۰۰

سال	میزان درآمد دولت
۱۳۹۱	۳۷۰
۱۳۹۲	۵۳۹
۱۳۹۳	۵۰۰
۱۳۹۴	۳۲۹
۱۳۹۵	۴۲۶
۱۳۹۶	۷۱۹
۱۳۹۷	۱,۳۳۹
۱۳۹۸	۱,۸۷۱
۱۳۹۹	۶,۱۲۲
۱۴۰۰	۱۹,۲۰۰
۱۴۰۱	۴۰,۰۰۰

سال	میزان درآمد دولت
۱۳۹۱	۳۷۰
۱۳۹۲	۵۳۹
۱۳۹۳	۵۰۰
۱۳۹۴	۳۲۹
۱۳۹۵	۴۲۶
۱۳۹۶	۷۱۹
۱۳۹۷	۱,۳۳۹
۱۳۹۸	۱,۸۷۱
۱۳۹۹	۶,۱۲۲
۱۴۰۰	۱۹,۲۰۰
۱۴۰۱	۴۰,۰۰۰

سال	میزان درآمد دولت
۱۳۹۱	۳۷۰
۱۳۹۲	۵۳۹
۱۳۹۳	۵۰۰
۱۳۹۴	۳۲۹
۱۳۹۵	۴۲۶
۱۳۹۶	۷۱۹
۱۳۹۷	۱,۳۳۹
۱۳۹۸	۱,۸۷۱
۱۳۹۹	۶,۱۲۲
۱۴۰۰	۱۹,۲۰۰
۱۴۰۱	۴۰,۰۰۰

سال	میزان درآمد دولت
۱۳۹۱	۳۷۰
۱۳۹۲	۵۳۹
۱۳۹۳	۵۰۰
۱۳۹۴	۳۲۹
۱۳۹۵	۴۲۶
۱۳۹۶	۷۱۹
۱۳۹۷	۱,۳۳۹
۱۳۹۸	۱,۸۷۱
۱۳۹۹	۶,۱۲۲
۱۴۰۰	۱۹,۲۰۰
۱۴۰۱	۴۰,۰۰۰

سال	میزان درآمد دولت
۱۳۹۱	۳۷۰
۱۳۹۲	۵۳۹
۱۳۹۳	۵۰۰
۱۳۹۴	۳۲۹
۱۳۹۵	۴۲۶
۱۳۹۶	۷۱۹
۱۳۹۷	۱,۳۳۹
۱۳۹۸	۱,۸۷۱
۱۳۹۹	۶,۱۲۲
۱۴۰۰	۱۹,۲۰۰
۱۴۰۱	۴۰,۰۰۰

سال	میزان درآمد دولت
۱۳۹۱	۳۷۰
۱۳۹۲	۵۳۹
۱۳۹۳	۵۰۰
۱۳۹۴	۳۲۹
۱۳۹۵	۴۲۶
۱۳۹۶	۷۱۹
۱۳۹۷	۱,۳۳۹
۱۳۹۸	۱,۸۷۱
۱۳۹۹	۶,۱۲۲
۱۴۰۰	۱۹,۲۰۰
۱۴۰۱	۴۰,۰۰۰

سال	میزان درآمد دولت
۱۳۹۱	۳۷۰
۱۳۹۲	۵۳۹
۱۳۹۳	۵۰۰
۱۳۹۴	۳۲۹
۱۳۹۵	۴۲۶
۱۳۹۶	۷۱۹
۱۳۹۷	۱,۳۳۹
۱۳۹۸	۱,۸۷۱
۱۳۹۹	۶,۱۲۲
۱۴۰۰	۱۹,۲۰۰
۱۴۰۱	۴۰,۰۰۰

سال	میزان درآمد دولت
۱۳۹۱	۳۷۰
۱۳۹۲	۵۳۹
۱۳۹۳	۵۰۰
۱۳۹۴	۳۲۹
۱۳۹۵	۴۲۶
۱۳۹۶	۷۱۹
۱۳۹۷	۱,۳۳۹
۱۳۹۸	۱,۸۷۱
۱۳۹۹	۶,۱۲۲
۱۴۰۰	۱۹,۲۰۰
۱۴۰۱	۴۰,۰۰۰

سال	میزان درآمد دولت
۱۳۹۱	۳۷۰
۱۳۹۲	۵۳۹
۱۳۹۳	۵۰۰
۱۳۹۴	۳۲۹
۱۳۹۵	۴۲۶
۱۳۹۶	۷۱۹
۱۳۹۷	۱,۳۳۹
۱۳۹۸	۱,۸۷۱
۱۳۹۹	۶,۱۲۲
۱۴۰۰	۱۹,۲۰۰
۱۴۰۱	۴۰,۰۰۰

سال	میزان درآمد دولت
۱۳۹۱	۳۷۰
۱۳۹۲	۵۳۹
۱۳۹۳	۵۰۰
۱۳۹۴	۳۲۹
۱۳۹۵	۴۲۶
۱۳۹۶	۷۱۹
۱۳۹۷	۱,۳۳۹
۱۳۹۸	۱,۸۷۱
۱۳۹۹	۶,۱۲۲
۱۴۰۰	۱۹,۲۰۰
۱۴۰۱	۴۰,۰۰۰

سال	میزان درآمد دولت
۱۳۹۱	۳۷۰
۱۳۹۲	۵۳۹
۱۳۹۳	۵۰۰
۱۳۹۴	۳۲۹
۱۳۹۵	۴۲۶
۱۳۹۶	۷۱۹
۱۳۹۷	۱,۳۳۹
۱۳۹۸	۱,۸۷۱
۱۳۹۹	۶,۱۲۲
۱۴۰۰	۱۹,۲۰۰
۱۴۰۱	۴۰,۰۰۰

رقم حقوق دولتی معادن در سال ۱۴۰۱ به ۴۰ هزار میلیارد تومان رسیده، این رقم در سال ۱۳۹۹ فقط ۶٫۶ هزار میلیارد تومان بوده که با رشد چشمگیری در سال ۱۴۰۰ به ۱۹٫۲ هزار میلیارد تومان و سپس با رشد بیش از ۱۰۰ درصدی به عدد یاد شده رسیده است

او از جمله مهم‌ترین ردیف‌های درآمدی دولت در بودجه سالیانه کشور را میزان درآمد حاصل از حقوق دولتی و بهره‌مالکانه معادن دانست و عنوان کرد: نحوه تعیین و محاسبه حقوق دولتی در کشورهای مختلف جهان متفاوت است، اما دلیل وضع آن یعنی پرداخت به مالک منابع معدنی در ازای بهره‌برداری از معدن، کمابیش یکسان است؛ به عبارت دیگر فلسفه

روحانی یعنی بین سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ دولت با ادعای حمایت از معادن، قید دریافت بخش قابل توجهی از حقوق دولتی را زد و در این مدت حقوق دولتی از ۵۳۹ میلیارد تومان در سال ۱۳۹۲ به ۴۲۶ میلیارد تومان تا سال ۱۳۹۵ و به ۷۱۹ میلیارد تومان در سال ۱۳۹۶ رسید.

حقوق دولتی توسط معادن کشور به حساب خزانه دولت واریز شد.

خودکفایی ۱۰۰ درصدی تأمین کاغذ تحریر

با ایجاد واحدهای دو هزار واحد جدید و نیمه‌تعطیل در حوزه صنایع طی دو سال گذشته، منجر به اشتغالزایی برای بخش زیادی از مردم شد.

محمد مهدی برادران، معاون صنایع عمومی وزارت صنعت، معدن و تجارت از ایجاد یکی از خط‌های جدید تولید کاغذ تحریر خبر داد و گفت: در دولت سیزدهم توانستیم ۱۰۰ درصد نیاز کاغذ در کتاب‌های مدارس و نشریات را تأمین کنیم.

البته قبلاً با فعال‌سازی کاغذ استان مازندران دوسوم تولیدات کاغذ، داخلی و بقیه وارداتی بوده، همچنین اکنون نیاز کشور در تولید کاغذ تحریر تأمین شده است.

مدیر کل غرب آسیای سازمان توسعه تجارت گفت: کشورهای حوزه غرب آسیا شامل کشورهای حوزه خلیج فارس، سوریه، لبنان، اردن و ترکیه می‌شود که بر اساس آمارهای منتشر شده توسط گمرک ایران، در چهار ماه نخست سال ۱۴۰۲ صادرات ایران به این کشورها حدود ۲۰ میلیون و ۸۵۰ هزار تن به ارزش هفت میلیارد و ۲۳۰ میلیون دلار بوده است.

فرزاد پیلتن مدیرکل غرب آسیای سازمان توسعه تجارت ایران افزود: به این ترتیب صادرات به کشورهای حوزه غرب آسیا نسبت به مدت مشابه سال گذشته از نظر ارزشی حدود سه میلیون دلار و از نظر وزنی نزدیک به سه میلیون و ۸۰۰ هزار تن افزایش نشان می‌دهد.

اگرچه مشکلات فعالان اقتصادی را درک می‌کنیم و بخشی از آن واقعاً لاینحل است، اما با تمام توان برای حل سایر مشکلات تلاش خواهیم کرد. وزیر صمت تلاش خواهد کرد. رسیدن به اهداف برنامه هفتم توسط صمت بر نرخ رشد ۸.۵ درصدی سالانه در بخش صنعت، نرخ رشد سالانه ۱۳ درصدی در بخش معدن و رشد سالانه ۲۳ درصدی صادرات غیرنفتی است.

عباس علی‌آبادی اصلی‌ترین راهبردهای وزارت صمت را افزایش بهره‌وری و رقابت‌پذیری در بخش صنعت، معدن و تجارت اعلام کرد که باید با اتکا به شرکت‌های بزرگ و مادر باشد.

محمد مهدی برادران، معاون صنایع عمومی وزارت صنعت، معدن و تجارت از ایجاد یکی از خط‌های جدید تولید کاغذ تحریر خبر داد و گفت: در دولت سیزدهم توانستیم ۱۰۰ درصد نیاز کاغذ در کتاب‌های مدارس و نشریات را تأمین کنیم.

البته قبلاً با فعال‌سازی کاغذ استان مازندران دوسوم تولیدات کاغذ، داخلی و بقیه وارداتی بوده، همچنین اکنون نیاز کشور در تولید کاغذ تحریر تأمین شده است.

محمد مهدی برادران، معاون صنایع عمومی وزارت صنعت، معدن و تجارت از ایجاد یکی از خط‌های جدید تولید کاغذ تحریر خبر داد و گفت: در دولت سیزدهم توانستیم ۱۰۰ درصد نیاز کاغذ در کتاب‌های مدارس و نشریات را تأمین کنیم.

البته قبلاً با فعال‌سازی کاغذ استان مازندران دوسوم تولیدات کاغذ، داخلی و بقیه وارداتی بوده، همچنین اکنون نیاز کشور در تولید کاغذ تحریر تأمین شده است.

محمد مهدی برادران، معاون صنایع عمومی وزارت صنعت، معدن و تجارت از ایجاد یکی از خط‌های جدید تولید کاغذ تحریر خبر داد و گفت: در دولت سیزدهم توانستیم ۱۰۰ درصد نیاز کاغذ در کتاب‌های مدارس و نشریات را تأمین کنیم.

البته قبلاً با فعال‌سازی کاغذ استان مازندران دوسوم تولیدات کاغذ، داخلی و بقیه وارداتی بوده، همچنین اکنون نیاز کشور در تولید کاغذ تحریر تأمین شده است.

محمد مهدی برادران، معاون صنایع عمومی وزارت صنعت، معدن و تجارت از ایجاد یکی از خط‌های جدید تولید کاغذ تحریر خبر داد و گفت: در دولت سیزدهم توانستیم ۱۰۰ درصد نیاز کاغذ در کتاب‌های مدارس و نشریات را تأمین کنیم.

گزارش «ایران اقتصادی» از تزییع حقوق ملی در دولت گذشته

هزاران میلیارد تومان عاید رانت خواران معادن شد

تولید

معوقات حقوق دولتی معادن، مربوط به سه استان کرمان، خراسان رضوی و یزد بوده است. کارشناسان عنوان می‌کنند که از دلایل مهم تعویق در پرداخت حقوق دولتی، مربوط به سیستم‌های غیرشفاف ثبت اطلاعات اداری، آماری و مالی معادن و همچنین نرخ غیر کارشناسی جریمه تعویق و عدم پرداخت و اینکه این جریمه بسیار پایین‌تر از نرخ سود بانکی و تورم است.

گرافروشی و سودهای سرسام آور مدیر کارگروه تحقیقاتی معدنی شهید خوشنویس، در خصوص توزیع هزاران میلیارد تومان رانت معدنی در دولت روحانی به «ایران»، گفت: بخش قابل توجهی از این رانت‌ها توسط شرکت‌های فولادی و نفتی بوده است.

به عبارت دیگر سودهای سرسام آور (چند ۱۰۰ درصدی) فولادی‌ها و نفتی‌ها به دلیل گرانفروشی محصولات بالادستی زنجیره به صنایع پایین دستی که باعث افزایش نرخ تورم و توزیع رانت

حامل‌های انرژی، آب و ... می‌شود و همچنین در این خصوص استفاده از ارزهای ترجیحی برای واردات تجهیزات و ... را باید دید. محمد تقی رادمان تحقیقاتی معدنی شهید خوشنویس درباره رانت‌های که در دولت گذشته اتفاق افتاد با ذکر مثالی، ادامه داد: ارزش تولید سنگ آهن در سال ۱۳۹۹، ۱۲ میلیارد دلار بوده است که با دلار ۲۵ هزار تومان

در حالی است که طی دوره اول دولت روحانی یعنی بین سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ دولت با ادعای حمایت از معادن، قید دریافت بخش قابل توجهی از حقوق دولتی را زد و در این مدت حقوق دولتی از ۵۳۹ میلیارد تومان در سال ۱۳۹۲ به ۴۲۶ میلیارد تومان تا سال ۱۳۹۵ و به ۷۱۹ میلیارد تومان در سال ۱۳۹۶ رسید.

حقوق دولتی توسط معادن کشور به حساب خزانه دولت واریز شد.

خودکفایی ۱۰۰ درصدی تأمین کاغذ تحریر

با ایجاد واحدهای دو هزار واحد جدید و نیمه‌تعطیل در حوزه صنایع طی دو سال گذشته، منجر به اشتغالزایی برای بخش زیادی از مردم شد.

محمد مهدی برادران، معاون صنایع عمومی وزارت صنعت، معدن و تجارت از ایجاد یکی از خط‌های جدید تولید کاغذ تحریر خبر داد و گفت: در دولت سیزدهم توانستیم ۱۰۰ درصد نیاز کاغذ در کتاب‌های مدارس و نشریات را تأمین کنیم.

البته قبلاً با فعال‌سازی کاغذ استان مازندران دوسوم تولیدات کاغذ، داخلی و بقیه وارداتی بوده، همچنین اکنون نیاز کشور در تولید کاغذ تحریر تأمین شده است.

محمد مهدی برادران، معاون صنایع عمومی وزارت صنعت، معدن و تجارت از ایجاد یکی از خط‌های جدید تولید کاغذ تحریر خبر داد و گفت: در دولت سیزدهم توانستیم ۱۰۰ درصد نیاز کاغذ در کتاب‌های مدارس و نشریات را تأمین کنیم.

البته قبلاً با فعال‌سازی کاغذ استان مازندران دوسوم تولیدات کاغذ، داخلی و بقیه وارداتی بوده، همچنین اکنون نیاز کشور در تولید کاغذ تحریر تأمین شده است.

از سال ۷۴ پست بانک وابسته به وزارت ارتباطات و فناوری تأسیس می‌شود. در ۲۱ شهریورماه ۷۴، در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی به ریاست ناطق نوری، کلیات لایحه تأسیس شرکت دولتی پست بانک تصویب می‌شود. براساس ماده واحده این طرح و به منظور گسترش خدمات پست مالی در شهرها و روستاهای کشور، کمک به سیستم و ایجاد تسهیلات بانکی، تحول نظام اداری، بهبود حمل و نقل شهری و انجام نمایندگی در پرداخت و دریافت از طرف مردم و در نتیجه کاهش مسافرت‌های شهری- روستایی و هزینه‌های مربوط، به موجب این قانون شرکت دولتی پست بانک وابسته به وزارت پست، تلگراف و تلفن با رعایت مقررات اتحادیه جهانی پست تأسیس می‌شود

نخستین قدم‌های بانک‌ها برای عبور از خدمات سنتی

اتصال بانک‌ها به سیستم‌های آی تی و ورود رایانه به نظام بانکی در دهه ۷۰، در کنار حذف تدریجی کاغذ از عملیات بانکی، مهم‌ترین گام برای عبور بانک‌ها از خدمات سنتی به مدرن بود

شرکت پست بانک، این شرکت آغاز به کار می‌کند. پس از آغاز به کار شرکت پست بانک، اعلام می‌شود که افراد می‌توانند قیوض آب، برق و گاز خود را علاوه بر شیوه‌های مرسوم سنتی با شیوه‌های جدیدی نیز پرداخت کنند. البته این اقدامات بسیار نوظهور بوده و با محدودیت‌هایی در حال انجام است. سال ۷۶ دستگاه‌های آی تی ام و پوز در برخی از بانک‌ها راه‌اندازی شده و پرداخت‌های غیرحضوری، بانکداری الکترونیک و سیستم شبکه محلی و برخط رسماً شروع به فعالیت می‌کند. در همین سال است که سیستم‌های تلفن بانک، فکس بانک و صورتحساب‌های الکترونیکی به صورت محدود راه‌اندازی می‌شوند. از سال ۸۱ چک‌های مسافرتی یا همان ایران چک‌ها وارد نظام بانکی شده و پس از آن، خدمات تلفن بانک راه‌اندازی می‌شود؛ مجموعه اقداماتی که از ابتدای دهه ۷۰ آغاز شده و تا اواسط دهه ۸۰ گسترش می‌یابد؛ موضوعی که در نهایت منجر به تسهیل فعالیت‌های بانکی از جمله ساده‌سازی اعطای تسهیلات می‌شود.

اسلامی به ریاست ناطق نوری، کلیات لایحه تأسیس شرکت دولتی پست بانک تصویب می‌شود. براساس ماده واحده این طرح و به منظور گسترش خدمات پست مالی در شهرها و روستاهای کشور، کمک به سیستم و ایجاد تسهیلات بانکی، تحول نظام اداری، بهبود حمل و نقل شهری و انجام نمایندگی در پرداخت و دریافت از طرف مردم و در نتیجه کاهش مسافرت‌های شهری- روستایی و هزینه‌های مربوط، به موجب این قانون شرکت دولتی پست بانک وابسته به وزارت پست، تلگراف و تلفن با رعایت مقررات اتحادیه جهانی پست تأسیس می‌شود. چند روز بعد یعنی در تاریخ ۲۷ شهریورماه، کرم‌پور مدیرعامل شرکت پست در گفت‌وگو با رسانه‌ها اعلام می‌کند خدمات مربوط به حواله‌های داخلی و بین‌المللی، اندوخته‌های پستی، حساب جاری، کارت‌های اعتباری و توزیع کالا و واریز‌بهای آن به حساب صاحب کالا از مهم‌ترین وظایف پست بانک است. سه ماه پس از تصویب اساسنامه و مقررات مالی، معاملاتی و استخوانی

کتاب تاریخ بانکداری اسلامی در ایران، بررسی مناسبی از تغییر و تحولات بانکداری در ایران ارائه کرده است. در این کتاب از زمان شکل‌گیری اولین فعالیت‌های بانکی در ایران به دست خارجی‌ها تا ایجاد بانک‌های خصوصی و مختلط مورد اشاره قرار گرفته است. بخش عمده کتاب پیرامون تحولات بانکی پس از انقلاب اسلامی ایران است که در آن زمان سنگ‌بنای حذف عملیات ربوی از فعالیت‌های بانکی گذاشته شد. در شماره امروز نیز تحولات مربوط به مدرن‌سازی بانک‌ها در ایران و ورود کامپیوتر به شبکه بانکی تشریح شده است.

گزارش

بانکی از اوایل دهه ۷۰ در دولت سازندگی آغاز می‌شود. بانک‌ها تا قبل از آن، حالت قدیمی و کاملاً سنتی داشتند. اما با آغاز دهه ۷۰ سعی می‌شود سیستم آی تی و رایانه وارد نظام بانکی شده و نظامات کاغذی تا حدی کاهش یابد. در همین سال‌ها و همزمان با ورود رایانه به سیستم بانکی، امکانات و خدماتی چون چک‌های مسافرتی، تضمینی و چک کارت ایجاد می‌شود. همچنین تعدادی دستگاه عابربانک نیز وارد کشور شده و عملیات بانکی عملاً از سال ۷۲ ماشینی می‌شود و ارتباط بانک مرکزی به همراه پنج بانک با سوئیفت برقرار می‌شود. از سال ۷۴ پست بانک وابسته به وزارت ارتباطات و فناوری تأسیس می‌شود. همچنین در ۲۱ شهریورماه ۷۴، در جلسه علنی مجلس شورای

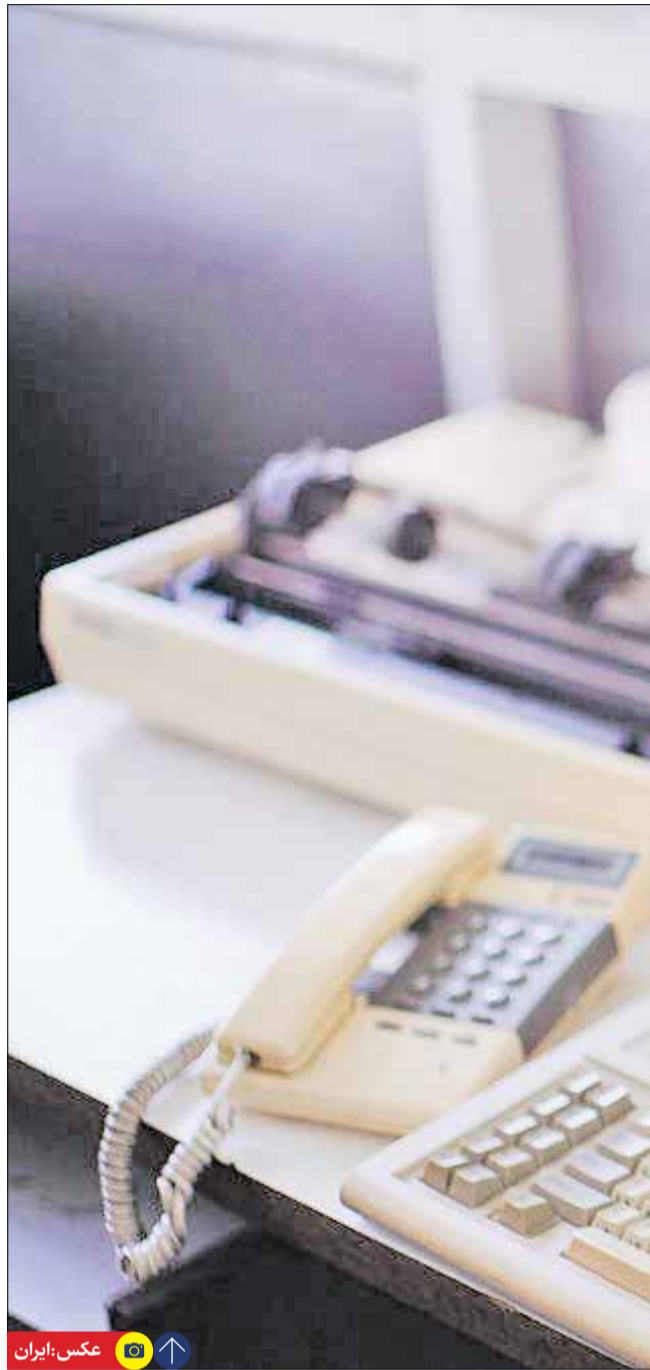
که تلاش‌های جدیدی در این راستا شکل می‌گیرد، شاهد پنج اتفاق یا تحول مهم در حوزه بانکداری هستیم؛ اتفاقاتی که تمام آنها تحت عنوان ایجاد سهولت در اجرای بانکداری اسلامی و در راستای بهبود شرایط و در مسیر تحقق بانکداری اسلامی اجرایی می‌شود؛ اما گاهی نتایجی عکس را به دنبال دارد. در ذیل به تشریح مهم‌ترین اتفاقات رخ داده طی سال‌های ۶۳ تا سال ۸۵ در زمینه اصلاح قانون بانکداری پرداخته‌ایم. اولین موضوع یا تغییر و تحول جدی در نظام بانکی ایران بعد از اجرای قانون عملیات بانکی بدون ربا را می‌توان انجام اتوماسیون نظام بانکی و گسترش خدمات بانکی دانست؛ موضوعی که لاجرم به دلیل تغییر شرایط و امکانات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری نظام

اگرچه قانون عملیات بانکی بدون ربا از سال ۶۲ تصویب و پس از تأیید شورای نگهبان لازم‌الاجرا شد، اما این قانون با درخواست مرحوم نوربخش با چند ماه تأخیر و از ابتدای سال ۶۳ اجرا می‌شود. نوربخش که آن زمان رئیس کل بانک مرکزی ایران بود، اعلام می‌کند نظام بانکی ایران آمادگی اجرای این قانون را نداشته و ما نمی‌توانیم این قانون را بلافاصله اجرا کنیم، بلکه برای اجرای این قانون باید زمینه‌های شروع آن را فراهم کنیم. از این رو، اجرای این قانون به سال ۶۳ موکول می‌شود. همزمان با اجرای قانون عملیات بانکی بدون ربا از سال ۶۳ که مهم‌ترین اتفاق بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در حوزه اقتصاد و تحولات بانکی کشور به شمار می‌رود، تا اواسط دهه ۸۰

کتاب

بانک‌های ایرانی به سوئیفت متصل شدند

اولین موضوع یا تغییر و تحول جدی در نظام بانکی ایران بعد از اجرای قانون عملیات بانکی بدون ربا را می‌توان انجام اتوماسیون نظام بانکی و گسترش خدمات بانکی دانست؛ موضوعی که لاجرم و به دلیل تغییر شرایط و امکانات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری نظام بانکی از اوایل دهه ۷۰ در دولت سازندگی آغاز می‌شود. بانک‌ها تا قبل از آن، حالت قدیمی و کاملاً سنتی داشتند. با آغاز دهه ۷۰ سعی می‌شود سیستم آی تی و رایانه وارد نظام بانکی شده و نظامات کاغذی تا حدی کاهش یابد. در همین سال‌ها و همزمان با ورود رایانه به سیستم بانکی، امکانات و خدماتی چون چک‌های مسافرتی، تضمینی و چک کارت ایجاد می‌شود. در آن زمان تعدادی دستگاه عابربانک وارد کشور شده و عملیات بانکی عملاً از سال ۷۲ ماشینی می‌شود. همچنین ارتباط بانک مرکزی به همراه پنج بانک با سوئیفت برقرار می‌شود.

عکس: ایران

مدت در فروردین سال ۶۹ نسبت به سال قبل ۲۰ درصد افزایش داشته است.» وی این افزایش را در سپرده‌های بلندمدت حدود ۲۹ درصد اعلام کرده و در این گفت‌وگو ضمن اشاره به بهبود ساختار نقدینگی می‌گوید: «نقدینگی بخش خصوصی از ۵۴ درصد به ۴۸ درصد کاهش داشته و شبه پول نیز ۵۲ درصد افزایش را تجربه کرده است. رئیس کل بانک مرکزی در خاتمه اعلام می‌کند بانک‌های کشور از روز شنبه آماده افتتاح حساب به شیوه جدید هستند. سیستم قانونگذاری در کشور ما دارای سه لایه است. لایه اول قوانین است که به‌صورت طرح یا لایحه به مجلس ارائه شده و با تصویب از سوی مجلس و تأیید شورای نگهبان، تبدیل به قانون می‌شود که در قوانین کشور از بالاترین جایگاه برخوردار است. برای اجرای این قوانین نیازمند وجود آیین‌نامه‌هایی هستیم که تدوین این آیین‌نامه‌ها را می‌توان لایه دوم قانونگذاری در کشور دانست. این آیین‌نامه‌ها از سوی دولت تدوین و به تأیید و تصویب هیأت وزیران می‌رسد. بعد از این مرحله و در لایه سوم، دستورالعمل‌های اجرایی قرار دارند که این دستورالعمل‌ها را خود آن سازمان و نهاد مجری قانون براساس قانون و آیین‌نامه‌ها تهیه می‌کند. در قانون عملیات بانکی بدون ربا نیز بعد از تصویب از سوی مجلس، آیین‌نامه‌های آن از سوی بانک مرکزی تهیه و سپس هریک از بانک‌ها برای خودشان دستورالعمل‌های اجرایی مجزایی تدوین کردند. اما در هیچ یک از این سه لایه، یعنی نه در قانون، نه در آیین‌نامه‌ها و نه حتی در دستورالعمل‌های اجرایی، هیچ حرفی از سود علی‌الحساب وجود نداشت. استدلال به بیان بهتر، ادعای اعضای شورای پول و اعتبار برای وضع چنین مصوبه‌ای این بود که سود علی‌الحساب وجهی است که صرفاً قبل از اتمام و به نتیجه رسیدن امر سرمایه‌گذاری و قبل از مشخص شدن سود قطعی از جانب بانک به سپرده‌های سرمایه‌گذاری پرداخت می‌شود. در واقع، در ابتدا قرار نبود سود علی‌الحساب جایگزین سود قطعی شود، بلکه قرار بود سود قطعی بعد از رسیدگی کامل به حساب‌ها پرداخت شود. نکته مهمی که طی سال‌های گذشته و بعد از وضع مصوبه سود علی‌الحساب همواره دیده شده این است که با اعلام سودهای قطعی از سوی بانک هیچ‌گاه این سودها از میزان سود علی‌الحساب کمتر نبوده و معمولاً بجز موارد استثنا و موردی، همان سود علی‌الحساب تحت عنوان سود قطعی اعلام و پرداخت شده است. اجرای این مصوبه عملاً نظام بانکداری ایران را به زمان قبل از تصویب قانون عملیات بانکی بدون ربا و موضوع سود تضمین شده بازگرداند؛ چرا که سود علی‌الحساب همان کارکرد سود تضمین شده را داشت.

سومین موضوع یا اتفاق مهم و تأثیرگذار در حوزه نظام بانکداری ایران بعد از اجرای قانون عملیات بانکی بدون ربا، انتشار اوراق مشارکت بانکی بود. این موضوع تا قبل از سال ۷۹ سابقه نداشت و با وجود اینکه بارها و از اوایل دهه ۷۰ مطرح شده بود، اما به هیچ وجه اجرایی نشده بود؛ لذا از این حیث یک تحول مهم به شمار می‌رفت. ماجرا این بود که بانک مرکزی در سال ۷۹ در راستای سیاست‌های انقباضی به دنبال اعمال سیاست‌هایی برای جمع‌آوری نقدینگی بود؛ اما از آنجا که ابزاری برای انجام این کار در اختیار نداشت و از طرفی نیز انتشار اوراق قرضه به دلیل ماهیت آن دارای اشکال

شرعی بود، دست به انتشار اوراق مشارکت زده و به بانک‌ها اجازه داد تا گواهی سپرده مدت دار منتشر کنند؛ موضوعی که بعدها مورد انتقاد شدید اقتصاددانان اسلامی قرار گرفت؛ چرا که بانک مرکزی در حالی اوراقی تحت عنوان اوراق مشارکت منتشر می‌کرد که پاسخ به این سؤال که اصلاً بانک مرکزی کدام فعالیت اقتصادی را انجام می‌دهد که در آن مشارکت داشته باشد و سود پرداخت کند، در هاله‌ای از ابهام بود. کارشناسان اقتصادی خیلی زود به این باور رسیدند که اوراق منتشرشده تحت عنوان اوراق مشارکت همان اوراق قرضه است که به نام اوراق مشارکت و صرفاً برای جمع‌آوری نقدینگی منتشر می‌شود. بعد از انتشار اوراق مشارکت نیز اوراق گواهی سپرده ایجاد شد تا خریداران بتوانند سودهای بالاتری دریافت کنند. استدلال بانک مرکزی برای اخذ این تصمیمات این بود که چون بانک مرکزی ابزاری برای اعمال سیاست‌های پولی ندارد، برای جمع‌آوری نقدینگی باید این ابزار به بانک مرکزی داده شود. براین اساس و به موجب ماده ۹۱ قانون برنامه سوم توسعه، به بانک مرکزی اجازه داده شد به منظور مدیریت نقدینگی و اجرای عملیات بازار باز، با تصویب شورای پول و اعتبار اوراق مشارکت منتشر کند. بانک مرکزی در اسفندماه سال ۷۹ حدود ۳۷۹ هزار میلیارد ریال اوراق مشارکت با سررسید شش ماهه و نرخ سود علی‌الحساب ۱۹ درصد در سال منتشر کرد؛ بدین ترتیب، بانک مرکزی با جذب نقدینگی جامعه از طریق اوراق مشارکت، مانع از انبساط بیشتر پایه پولی شد و از این نظر تأثیر انقباضی بر پایه پولی و ضریب فزاینده نقدینگی داشت. افزون بر آن، بانک مرکزی در سال‌های بعد نیز برحسب نیاز، اقدام به انتشار اوراق مشارکت کرد. خریداران این اوراق به تناسب سهم خریداری شده، در سود ناشی از فعالیت‌های اقتصادی بانک مرکزی سهیم بودند.

سود در مقاطع سه ماهه به‌صورت علی‌الحساب پرداخت می‌شود و چنانچه سود علی‌الحساب بیشتر از سود ناشی از فعالیت‌های اقتصادی بانک مرکزی باشد، بانک مرکزی مازاد پرداختی به دارندگان اوراق را به آنها «هبه» می‌کند؛ اما در صورتی که سود علی‌الحساب کمتر از سود ناشی از فعالیت‌های اقتصادی بانک مرکزی باشد، بانک مرکزی ملزم به پرداخت مابه‌التفاوت به دارندگان اوراق مشارکت است. بانک مرکزی با استفاده از منابع مختلف شامل منابع اوراق مشارکت و سپرده قانونی اخذ شده از بانک‌ها به فعالیت اقتصادی می‌پردازد.

چهارمین اقدامی که بعد از اجرای قانون عملیات بانکی بدون ربا در نظام بانکی کشور انجام شد، اجازه به بانک‌های خصوصی و مؤسسات اعتباری غیربانکی برای فعالیت بود. در واقع، از این زمان بود که نظام بانکی ایران یک بازگشت پرشتاب به عقب را آغاز کرد. در حالی که در ماه‌های ابتدایی پیروزی انقلاب و در راستای حرکت به سمت بانکداری اسلامی تمام بانک‌های خصوصی ملی اعلام شده بودند، در سال ۷۱ مقررات تأسیس و نحوه فعالیت مؤسسات اعتباری غیربانکی در ۴۰ ماده و ۵ تبصره به تصویب شورای پول و اعتبار رسید. این مصوبه به بانک مرکزی اجازه می‌داد تا برای فعالیت مؤسسات غیردولتی مجوز دهد. شهریورماه سال ۷۶، سه ماه بعد از روی کار آمدن دولت اصلاحات، مجوز فعالیت اولین مؤسسه اعتباری غیربانکی متعلق به بخش خصوصی با عنوان «مؤسسه اعتباری توسعه صنعت ساختمان» تصویب شد؛ مؤسسه‌ای که در حال حاضر نیز با عنوان «مؤسسه اعتباری توسعه» در

سال ۷۶ دستگاه‌های

ای تی ام و پوز در برخی

از بانک‌ها راه‌اندازی

شده و پرداخت‌های

غیرحضوری، بانکداری

الکترونیک و سیستم

شبکه محلی و آنلاین

رسماً شروع به فعالیت

می‌کند. در همین سال

است که سیستم‌های

تلفن بانک، فکس بانک

و صورتحساب‌های

الکترونیکی به‌صورت

محدود راه‌اندازی

می‌شوند. از سال ۸۱

چک‌های مسافرتی

با همان ایران چک‌ها

وارد نظام بانکی شده

و پس از آن، خدمات

تلفن بانک راه‌اندازی

می‌شود؛ مجموعه

اقداماتی که از ابتدای

دهه ۷۰ آغاز شده و تا

اواسط دهه ۸۰ گسترش

می‌یابد؛ موضوعی که در

نهایت منجر به تسهیل

فعالیت‌های بانکی از

جمله ساده‌سازی اعطای

تسهیلات می‌شود

سود پرحاشیه علی‌الحساب بانک‌ها

بشر

اتفاق دوم و به عبارتی مهم‌ترین اتفاق رخ داده بعد از تصویب و اجرای قانون عملیات بانکی بدون ربا در حوزه بانکی را باید برقراری سود علی‌الحساب در سال ۱۳۷۰ دانست؛ تصمیمی به شدت مبهم و حاشیه‌ساز که در حقیقت بانکداری اسلامی و مسیری طی شده در راستای تحقق آن را نافرجام و قانون عملیات بانکی بدون ربا را عملاً به حاشیه می‌برد و در این سال شاهد برقراری پدیده جدیدی تحت عنوان «سود علی‌الحساب» در نظام بانکی کشور هستیم. شاید بتوان گفت این مهم‌ترین تغییر یا اتفاق بعد از تصویب قانون عملیات بانکی بدون ربا در نظام بانکی کشور به شمار می‌رود که برای آغاز این کار بانک‌ها در سال ۶۹ مجاز می‌شوند تا سود سپرده‌ها را به‌صورت علی‌الحساب و در مقطع سه ماهه پرداخت کنند. حتی در سال ۷۰ بانک‌ها در حساب سرمایه‌گذاری مدت‌دار عنوان سود علی‌الحساب را به‌صورت ماهانه ذکر می‌کنند؛ یعنی بانک‌ها از سال ۶۹ مجاز می‌شوند تا سود سپرده‌ها را سه ماهه و به صورت علی‌الحساب پرداخت کنند و این کار را از سال ۷۰ برای سپرده‌های سرمایه‌گذاری به‌صورت ماهانه انجام دهند.

و قانون عملیات بانکی بدون ربا خواهد بود. ج- دولت می‌تواند به افراد حقیقی و حقوقی داخلی در صورت دارا بودن شرایط زیر مجوز فعالیت اعطا نماید:

۱. داشتن تجربه و دانش لازم در این کار.

۲. از نظر مالی توان تأمین سرمایه لازم و انجام کار را داشته باشند.

۳. عدم داشتن هرگونه سوء پیشینه اعم از مالی و اخلاقی.

با توجه به مصوبه شورای پول و اعتبار در آذرماه سال ۷۹ و ماده ۹۸ قانون برنامه سوم توسعه، بانک‌های خصوصی و غیردولتی رسماً اجازه فعالیت یافته و بعد از قریب به ۲۱ سال بانک‌های غیردولتی دوباره در نظام بانکداری ایران احیا شدند.

براساس ضوابط تعیین شده در مصوبه شورای پول و اعتبار، بانک غیردولتی با مالکیت و مدیریت بخش خصوصی و تعاونی تأسیس می‌تواند به تمامی عملیات مجاز بانکی مبادرت کند. سرمایه اولیه برای تأسیس بانک ۲۰۰ میلیارد ریال تعیین می‌شود که این مبلغ حداقل سرمایه لازم برای شروع به کار بانک بوده و متقاضیان می‌توانند سرمایه بیشتری را برای تأسیس بانک پیشنهاد کرده و از موقعیت بهتری برخوردار شوند. ضمن اینکه تشکیل بانک غیردولتی فقط به صورت شرکت سهامی عام با سهام با نام امکانپذیر بوده و سهامداران آن صرفاً باید از بخش خصوصی و تعاونی باشند. به موجب ضوابط مصوب، اعضای هیأت مدیره و مدیران ارشد بانک باید از تخصص‌های لازم برخوردار بوده و توانایی لازم برای اداره امور بانک را که یک حرفه بسیار تخصصی و حساس است.

حال فعالیت است. در پایان سال ۷۸ علاوه بر مؤسسه اعتباری توسعه صنعت ساختمان، دو مؤسسه دیگر با عناوین کارآفرینان و سامان مجوز فعالیت دریافت کردند؛ مؤسساتی که بعدها به بانک‌های کارآفرین و سامان تبدیل شدند؛ تا سال ۷۸ همین سه مؤسسه اعتباری رسماً در حال فعالیت بودند. آذرماه سال ۷۹، شورای پول و اعتبار در مصوبه‌ای ضوابط تأسیس بانک‌های غیردولتی را تصویب می‌کند. از این تاریخ بود که قانون اجازه تأسیس بانک‌های غیردولتی را نیز صادر کرد؛ موضوعی که حتی در ماده ۹۸ برنامه سوم توسعه نیز به آن اشاره شده است.

در این ماده از قانون برنامه سوم توسعه آمده بود: به منظور افزایش شرایط رقابتی در بازارهای مالی و تشویق پس‌انداز و سرمایه‌گذاری و ایجاد زمینه رشد و توسعه اقتصادی کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به ذیل اصل ۴۴ قانون اساسی و در چهارچوب ضوابط، قلمرو و شرایط تعیین شده در زیر، اجازه تأسیس بانک توسط بخش غیردولتی به اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی داده می‌شود: الف-

سیاست‌گذاری پولی، اعتباری، ارزی، چاپ اسکناس، ضرب سکه، حفظ ذخایر ارزی، نظارت بر بانک‌ها و صدور مجوز فعالیت بانکی در قلمرو وظایف دولت بوده و جهت اعمال حاکمیت همجنان در اختیار دولت باقی می‌ماند. ب- ضوابط مربوط به نحوه فعالیت بانک‌ها از قبیل رعایت نسبت‌های مالی تعیین شده جهت داشتن ساختار مالی سالم و نوع قراردادهای عقود و فعالیت‌های بانک‌ها، طبق قوانین پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱

انتقاد شدید از انتشار اوراق مشارکت بانک مرکزی

بشر

سومین موضوع یا اتفاق مهم و تأثیرگذار در حوزه نظام بانکداری ایران بعد از اجرای قانون عملیات بانکی بدون ربا، انتشار اوراق مشارکت بانک مرکزی و گواهی سپرده مدت دار بود. این موضوع تا قبل از سال ۷۹ سابقه نداشت و با وجود اینکه بارها و از اوایل دهه ۷۰ مطرح شده بود، اما به هیچ وجه اجرایی نشده بود؛ لذا از این حیث یک تحول مهم به شمار می‌رفت. ماجرا این بود که بانک مرکزی در سال ۷۹ در راستای سیاست‌های انقباضی به دنبال اعمال سیاست‌هایی برای جمع‌آوری نقدینگی بود؛ اما از آنجا که ابزاری برای انجام این کار در اختیار نداشت و از طرفی نیز انتشار اوراق قرضه به دلیل ماهیت آن دارای اشکال شرعی بود، دست به انتشار اوراق مشارکت زده و به بانک‌ها اجازه داد تا گواهی سپرده مدت دار منتشر کنند؛ موضوعی که بعدها مورد انتقاد شدید اقتصاددانان اسلامی قرار گرفت؛ چرا که بانک مرکزی در حالی اوراقی تحت عنوان اوراق مشارکت منتشر می‌کرد که پاسخ به این سؤال که اصلاً بانک مرکزی کدام فعالیت اقتصادی را انجام می‌دهد که در آن مشارکت داشته باشد و سود پرداخت کند، در هاله‌ای از ابهام بود.

نگاهی به کارنامه خسارت بار عبدالناصر همتی در بانک مرکزی کابینه روحانی

رسوایی پشت رسوایی

عکس: باشگاه خبرنگاران جوان

گزارش

پیشنهاد مخفیانه به روحانی برای افزایش قیمت بنزین به ۵ هزار تومان، همدستی در رشد حبابی بورس برای تأمین کسری بودجه دولت و جبران زیان بانک‌ها از جیب مردم، چاپ ده‌ها هزار میلیارد تومان پول و تحمیل تورم شدید به جامعه برای پر کردن خزانه دولت روحانی و جبران کسری بودجه آن، گاف در قرارداد با عراق و بلوکه شدن پول ایران در بانک تجارت عراق، کاهش شدید ارزش پول ملی و رکوردشکنی در نرخ تورم با وجود تخصیص ده‌ها میلیارد دلار ارز ترجیحی و خسارت یک میلیارد دلاری بابت عدم تغییر نوع ارز منابع ایران در کره جنوبی تنها بخشی از کارنامه عملکرد همتی، رئیس بانک مرکزی دولت گذشته است.

گزارش حاضر، شرحی مختصر بر گوشه‌ای از فجاج مدیریت همتی در دوره مسئولیتش بر بانک مرکزی در دولت دوازدهم است.

پیشنهاد مخفیانه همتی به روحانی برای بنزین ۵ هزار تومانی

یکی از مهم‌ترین نقاط تاریک کارنامه همتی، نقش پررنگ وی در رسوایی دولت روحانی در آبان‌ماه سال ۹۸ است. دولت روحانی در آبان‌ماه سال ۹۸ به صورت ناگهانی و بدون اطلاع‌رسانی به مردم، قیمت بنزین را افزایش داد و سهمیه‌بندی را که پیش از آن به بهانه ایجاد رانت و فساد کنار گذاشته بود، برگرداند.

افزایش ناگهانی قیمت بنزین با وجود تکذیب‌های مکرر قبلی و همچنین واکنش‌ها و اظهارات مقامات دولت پس از اجرای این طرح بویژه جمله معروف روحانی مبنی بر اینکه «من هم صبح جمعه فهمیدم بنزین گران شده»، باعث اعتراضات گسترده‌ای شد که در جریان این اعتراضات، فرصت برای دشمنان و سوءاستفاده‌کنندگان داخلی هم فراهم شد. پیش از سال ۹۸ کشور بارها تجربه افزایش قیمت بنزین را داشته است. اوج افزایش قیمت بنزین در سال ۸۹ اتفاق افتاد که قیمت بنزین از ۱۰۰ به ۴۰۰ تومان برای سهمیه دولتی و ۷۰۰ تومان برای سهمیه آزاد افزایش یافت. با این حال به دلیل عملکرد دولت وقت در اطلاع‌رسانی و افشای افکار عمومی و همراه کردن مردم، این طرح با کمترین حاشیه اجرا شد.

با این حال اجرای مخفیانه و اظهارات مردم را برانگیخت و کشور را برای چندین هفته گرفتار التهاب کرد. با این حال پس از حدود یک سال و نیم از اجرای آن طرح، نامه‌ای محرمانه از همتی به روحانی در فضای مجازی منتشر شد که نشان می‌داد همتی در شهریورماه سال ۱۳۹۸، از روحانی خواسته برای تأمین کسری بودجه دولت، قیمت بنزین را از هزار تومان به ۵ هزار تومان افزایش دهد. نکته دیگر درباره این نامه آنکه همتی در آن از روحانی خواسته بود که

تنها نیمی از درآمد حاصل از افزایش قیمت بنزین را به مردم بازگرداند و نیم دیگر آن را صرف جبران کسری بودجه دولت کند. افشای این نامه در جریان انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۴۰۰، نقش مخفی همتی در رسوایی آبان‌ماه سال ۹۸ را آشکار کرد. این در حالی بود که همتی پیش از آن، هیچ‌گاه به نقش خود در غائله آن سال اشاره نکرد و آن را از مردم مخفی نگه داشت.

همدستی در رشد حبابی بورس

زمرستان سال ۹۸ بود که شاپور محمدی رئیس وقت سازمان بورس دستور داد به دلیل رشد حبابی بورس، دامنه نوسان از ۵ به ۲ درصد کاهش یابد. بلافاصله پس از این نامه، برخی از مقامات دولت روحانی به مخالفت با این تصمیم برخاستند. از جمله این مقامات، عبدالناصر همتی رئیس کل بانک مرکزی دولت روحانی بود. پس از مخالفت همتی و دیگر مقامات دولتی با محدود شدن دامنه نوسان بورس، رئیس وقت سازمان بورس برکنار و حسن قالیباف‌افصل جانشین وی شد. درست چند هفته پیش از سقوط تاریخی بورس، همتی در نشست با مدیران بانک‌ها، از آنان خواست دارایی‌های خود را در بورس عرضه کنند. در نهایت دولت وقت نتوانست با حبابی کردن بورس و عرضه گسترده دارایی‌های خود و فروش آنها با بالاترین قیمت، کسری بودجه خود را جبران کند. همچنین بانک‌های کشور با راهنمایی همتی، نتوانستند با فروش دارایی‌های خود به مردم در بالاترین قیمت، بخش عمده‌ای از زیان انباشته خود را به مردم منتقل کنند. بدین ترتیب ده‌ها هزار میلیارد تومان از سرمایه‌های مردم در جریان رشد حبابی و سقوط تاریخی آن، بر باد رفت. پس از آن، اعتماد مردم به بورس هیچ‌گاه به دوران پیش از آن بازنگشت و خاطره تلخ خیانت دولت وقت به مردم

در بورس، برای همیشه در ذهن مردم ماند؛ خیانتی که عبدالناصر همتی، یکی از مهم‌ترین بازیگران آن بود.

سانسور آمارها برای مردم و تقدیم به صندوق بین‌المللی پول

یکی از شعارهایی که همتی و دیگر مقامات دولت قبل و همفکران سیاسی وی سر می‌دهند، حق دانستن مردم است. با این حال وی در کسوت ریاست بانک مرکزی، شاخص‌های متعدد اقتصادی را مدت‌ها از نظر مردم پنهان کرد. از جمله آمارهایی که همتی سانسور کرد، آمار تورم بود. پس از شروع به کار دولت سیزدهم و منتشر شدن آمارهای سانسور شده همتی مشخص شد که نرخ تورم در ماه‌های پایانی دولت روحانی از مرز ۶۰ درصد هم فراتر رفته بود. با این حال اخیراً معاون اقتصادی همتی با انتشار یک توییت، از اقدام همتی در تقدیم اطلاعات محرمانه اقتصادی کشور به صندوق بین‌المللی پول خبر داد. پیمان قربانی، رئیس کنونی پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی و معاون اقتصادی پیشین همتی در دولت روحانی، در رشته توییتی نوشت: به متهم که رسیدگی نشود، مدعی‌العموم می‌شود. آقای همتی، رئیس کل سابق بانک مرکزی مصداق بارز همین مُثل است.

قربانی نوشت: همتی در سال ۱۳۹۹ در پی بحران کرونا درخواست یک وام ۵ میلیارد دلاری در قالب ابزار تأمین مالی سریع (RFI) از صندوق بین‌المللی پول کرد که حتی نتوانست یک سنت از آن را بگیرد. در حالی که چون سهامدار هستیم، پول خودمان بود و کشورهای مختلف نیز این تسهیلات را گرفتند. معاون همتی همچنین اعلام کرد: صندوق برای پرداخت این وام کلی اطلاعات محرمانه از همتی خواسته بود که او همه اطلاعات مهم کشور اعم از وضعیت ارزی، نرخ تورم و... را به آنها داد، مواردی که خودش درباره آنها به مردم

خودمان هم گزارش نمی‌داد! هر کسی از او می‌پرسید می‌گفت اینها محرمانه است.

قربانی در ادامه رشته توییت خود نوشت: صندوق این اطلاعات را در مجله چشم‌انداز اقتصاد بین‌المللی چاپ کرد و تازه کاشف به عمل آمد که همتی چه کار خطی کرده است. در داخل به او فشار آوردند و توضیح خواستند و او هم در نهایت همه چیز را کتمان کرد و گفت اطلاعات صندوق غلط است!

معاون اقتصادی همتی در پایان این رشته توییت نوشت: حالا که پول‌های بلوکه شده در کره، آزاد شده، جناب همتی که برای وام نگرفته از صندوق همه خواسته‌هایشان را، آن هم در بچوبه یک جنگ اقتصادی، اجابت کرد، در جایگاه مدعی‌العموم نشسته که شما نگذاشتید ما وام بگیریم و آزادسازی پول‌هایمان در کره هنر نیست!

چاپ پول و تحمیل تورم به جامعه برای جبران کسری بودجه دولت

اواخر خردادماه سال جاری و به بهانه دومین سالگرد انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۴۰۰، عبدالناصر همتی در کلاب هاوس به صراحت از چاپ ده‌ها هزار میلیارد تومان پول پر قدرت برای تأمین کسری بودجه دولت روحانی و پر کردن خزانه خالی دولت قبل در ماه‌های پایانی سال ۹۸ خبر داد. در بخشی از این برنامه، همتی با اشاره به کاهش شدید فروش نفت در دولت قبل و اکت شدید درآمدهای دولت، گفت: در سال ۹۸، پنج میلیارد دلار از پول‌های بلوکه شده در کره را بابت کسری بودجه، تسعیر کردند و معادل ریالی آن را بانک مرکزی، چاپ کرد و به دولت داد!

برای درک عمق فاجعه رخ داده در سال ۹۸ کافی است بدانیم با نرخ تبدیل حدوداً ۱۲ هزار تومانی دلار در بودجه سال ۹۸، پایه پولی اضافه شده به واسطه کسری بودجه دولت روحانی حدود

۶۰ هزار میلیارد تومان بوده است. با توجه به اینکه منابع عمومی دولت در قانون بودجه سال ۹۸ حدود ۴۴۸ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده بود، این به معنای آن است که دولت روحانی چیزی حدود ۱۵ درصد از کل بودجه خود در سال ۹۸ را به پایه پولی تبدیل کرد. تبدیل این میزان کسری بودجه به پول پر قدرت، تبعات تومری شدید برای کشور به همراه داشت که آثار آن هنوز هم گریبان کشور را گرفته است. اکنون دولت سیزدهم در جدال با تومری است که به اذعان همتی، نتیجه ناکارآمدی دولت قبل در مدیریت دخل و خرج خود بوده است.

مسئله کسری بودجه دولت روحانی و تبعات تومری آن برای کشور البته محدود به سال ۹۸ نبوده است. همتی پس از شکست در انتخابات سال ۱۴۰۰ با هشدار به دولت روحانی درباره تبعات تومری کسری بودجه اعلام کرد: روند انتشار پول پر قدرت در ۴ ماه ابتدایی سال ۱۴۰۰ بسیار نگران‌کننده است و اگر سریعاً تغییر نکند تبعات بزرگی خواهد داشت. دلیل این رشد، عمدتاً استقراض بی‌رویه دولت از بانک مرکزی در قالب نتخواه‌هایی است که چشم‌اندازی برای تسویه آنها وجود ندارد.

تمام این شواهد نشان می‌دهد، دولت سیزدهم در شرایطی مدیریت اجرایی را بر عهده گرفت که دولت روحانی و شخص عبدالناصر همتی با چاپ پول پر قدرت برای پر کردن خزانه خالی خود، دولت سیزدهم را با تبعات تومری این سوءمدیریت مواجه کرد. جالب اینکه همین مسئولان دولت قبل که بارها نسبت به تورم بالا در کشور گلایه می‌کنند، کوچک‌ترین اشاره‌ای به این اقدامات خود که باعث بالا رفتن تورم و به جا ماندن آن برای دولت سیزدهم شده، نمی‌کنند.

بانک‌هایی که منابع ایران در آن بلوکه شده، بانک تجارت عراق (TBI) است. هر چند دولت سیزدهم با روش‌های مختلف توانسته بخشی از منابع ایران در بانک تجارت عراق (TBI) حدود ۵ میلیارد دلار را آزاد کند، اما همچنان بخش عمده‌ای از بهای گاز صادراتی ایران در این بانک بلوکه شده و مشکل پابرجاست. اما مشکل چیست؟ مشکل دقیقاً در مکانیزم پرداخت بهای گاز صادراتی ایران در TBI (بانک تجارت عراق) است. همتی این مکانیزم را در ترمیم ۹۸ پذیرفت. طبق این توافق، عراق بهای گاز ایران را در حساب رسمی شرکت ملی گاز در بانک تجارت عراق پرداخت می‌کند، اما این بانک کاملاً تحت دستور سیاست‌های تحریمی امریکاست. بدین ترتیب بهای گاز ایران باید به ارز محلی دینار و تحت نظارت وزارت خزانه‌داری امریکا در این حساب واریز شود و ایران تنها می‌تواند از این منابع برای نیازهای بشردوستانه استفاده کند، آن هم با مجوز امریکا!

رکوردشکنی همتی در نرخ تورم

با سانسور شدن آمار تورم در دوره همتی، پیش‌بینی می‌شد که نرخ تورم رکوردشکنی کرده باشد. در نهایت با شروع به کار دولت سیزدهم و برداشته شدن سانسور تورم بانک مرکزی، مشخص شد نرخ تورم در ماه‌های پایانی دولت روحانی از مرز ۶۰ درصد هم فراتر رفته است. بدین ترتیب عبدالناصر همتی و دولت روحانی، رکورددار تورم پس از انقلاب شد. رکوردشکنی همتی و روحانی در نرخ تورم در حالی بود که دولت قبل ده‌ها میلیارد دلار ارز ترجیحی برای سرکوب قیمت کالاهای اساسی تخصیص دادند. به بیان دیگر دولت روحانی و عبدالناصر همتی با وجود صرف ده‌ها میلیارد دلار از ذخایر ارزی کشور، نتوانست مانع افزایش تورم شده و رکورددار تورم شدند.

عملکرد ضعیف همتی در حفظ ارزش پول ملی

بسیاری از مردم خاطرات افزایش شدید قیمت ارز و سقوط آزاد ارزش پول ملی در دوره همتی را به یاد دارند. نرخ ارز در دوره همتی حدوداً سه برابر شد. نکته دیگر اینکه زمانی که همتی بانک مرکزی را به قصد نامزد شدن در انتخابات ترک کرد، قیمت‌ها در بازار ارز روندی صعودی داشت تا جایی که طی ۳ ماه ریاست کمیجانی در بانک مرکزی، نرخ ارز حدود ۳ هزار تومان افزایش یافت. با تمام این شرایط، همتی بارها در مصاحبه‌ها و یادداشت‌هایش، دولت سیزدهم را بابت مدیریت بازار ارز و حفظ ارزش پول ملی سرزنش می‌کند بدون آنکه اشاره‌ای به کارنامه خود در این موضوع کند.

اهمال همتی در عدم تغییر نوع ارز

منابع ایران

در بانک‌های

کره جنوبی از واحد

پول وون به سایر

ارزهای معتبر سبب

کاهش یک میلیارد

دلاری ارزش پول

بلوکه شده ایران شد.

این ارزها را اخیراً

دولت سیزدهم

آزاد کرد اما آن یک

میلیارد دلار بابت

اهمال همتی برای

همیشه از کف ملت

ایران رفته است

گاف بزرگ همتی که سبب بلوکه شدن

منابع ایران در عراق شد

دولت سیزدهم تا کنون نتوانسته بخش بزرگی از درآمدهای ارزی مسدود شده ایران در کشورهای خارجی نظیر عراق، کره جنوبی و ... را آزاد کند. یکی از

اخبار

۱۵ میلیون نفر از شاغلان کشور تحت پوشش تأمین اجتماعی هستند

معاون بیمه‌های سازمان تأمین اجتماعی اظهار داشت: بیش از ۷۰ درصد از جمعیت کشور تحت پوشش صندوق‌های بیمه‌های هستند و بیشترین جمعیت بیمه‌شده، تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی است.

سازمان تأمین اجتماعی به تنهایی بیش از ۱۵ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر از جمعیت شاغل کشور را تحت پوشش دارد. محمد محمدی گفت: یکی از مهم‌ترین عواملی که باعث شده است ضریب پشتیبانی سازمان تأمین اجتماعی نزولی شود، بازنشستگی‌های پیش از موعد بر اساس قوانین مختلف است به‌نوعی که سهم بازنشستگی‌های پیش از موعد به کل بازنشستگان در سازمان تأمین اجتماعی به ۵۲ درصد رسیده است. محمدی از همکاری حوزه تخصصی کار و تأمین اجتماعی دیوان عدالت در اجرای دقیق قوانین و احقاق حقوق بیمه‌شدگان قدردانی کرد و گفت: قضات دیوان عدالت اداری همیشه با دقت نظر و توجه کامل به نظرات کارشناسی؛ آرا صادر می‌کنند. به طور قطع کسانی که در مشاغل سخت و زیان‌آور کار می‌کنند و قانون برای آنها حتی در نظر گرفته است، باید حق آنها را بدهیم و شرایط قانونی را اجرا نماییم؛ اما همه ما باید مراقبت کنیم که افرادی ناحق از تعهدات سازمان استفاده نکنند.

بهبود وضعیت

صندوق‌های بازنشستگی در دولت سیزدهم

رئیس دفتر رئیس جمهور با اشاره به تلاش دولت برای بهبود وضعیت صندوق‌های بازنشستگی گفت: اقدامات بسیار خوبی که در این دوره برای بهبود وضعیت صندوق‌های بازنشستگی توسط دولت و وزارت کار صورت گرفت و دیگر فعالیت‌های زیرمجموعه‌های این وزارتخانه که در بخش‌های مختلف در حوزه تولید داشتند قابل تقدیر است.

غلامحسین اسماعیلی، درگفت‌وگویی آتیه‌آتلاین اضافه کرد: برای اقدامات و دستاوردهای مربوط به دوره ۲ ساله دولت سیزدهم کمال قدردانی را دارم. همچنین از مسئولان وزارت کار به سبب اهتمامی که در تحقق وعده رئیس جمهور در راستای ایجاد یک میلیون فرصت شغلی داشتند قدردانی می‌کنم.

اسماعیلی گفت: اقدامات و فعالیت‌های این وزارتخانه منجر به اجرایی و عملیاتی شدن این وعده دولت در حوزه اشتغال شده است و همینطور اقدامات و فعالیت‌هایی خوبی در مورد بهبود وضعیت کارگران و بازنشستگان انجام شده است. رئیس دفتر رئیس جمهور با اشاره به اینکه در برخی مقاطع که مشکلات دارویی را در برخی حوزه‌ها شاهد بودیم، شرکت‌های دارویی زیرمجموعه وزارت کار مانند تیپیکو، تلاش‌های خوبی در راستای حل مشکلات انجام دادند، اضافه کرد: با برپایی نمایشگاه دستاوردهای دولت سیزدهم گروه‌های مرجع بویژه رسانه‌ها و نخبان‌ها در حضور در این نمایشگاه در جریان تلاش‌ها، اقدامات و دستاوردهای وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان‌های زیرمجموعه قرار می‌گیرند.

حوادث را دنبال کنیم. همچنین برای کار در ارتفاع هم تلاش می‌کنیم تا حوادث کاهش یابد. وی با اشاره به اینکه ۸۲۰ هزار بازرسی از سوی بازرسان انجام شده است، گفت: ۸۴۰ بازرس در حوزه کار حضور دارند که نمونه قراردادهای کارگری، امنیت شغلی کارگران، ایمنی و حوادث را بررسی می‌کنند و به عنوان ضابط قضایی فعال هستند.

سالانه ۴۰۰ هزار پرونده دعوی کارگران و کارفرمایان رسیدگی می‌شود

به گفته رعیتی فرد، سالانه ۴۰۰ هزار پرونده دعوی کارگران و کارفرمایان رسیدگی می‌شود. همچنین دستورالعمل سازش درون کارگاهی با مشورت دیوان عدالت بازنویسی شده است تا مشاوران در واحدهای صنعتی و تولیدی حضور پیدا کرده و دعوی و مسائل کارگران و کارفرمایان را رسیدگی کنند. وی با بیان اینکه جامعه کارگری و کارفرمایی به عنوان دو بال تولید هستند، گفت: نظر شرکای اجتماعی برای ما مهم است، در تصمیم‌گیری از نظرات آنان استفاده می‌کنیم و در حوزه بازرسی کار نظارت بر اجرای قانون کار و صیانت از نیروی کار است. وی عنوان کرد: در دولت سیزدهم به دنبال توسعه اصل سه‌جانبه‌گرایی بودیم و در همه شوراها به این موضوع تأکید داریم. این مقام مسئول ادامه داد: در این دولت تعداد تشکلهای کارگری و کارفرمایی به ۱۵ هزار مورد رسید. برای این تشکلهای توسعه کمی و کیفی آموزشی‌ها و ارتقای فرهنگ تشکل را پیگیری کردیم و مطالبه جامعه کارگری را سامان دادیم و در همین راستا بیش از چهار میلیون نفر- ساعت آموزش ارائه شد. معاون روابط کار

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با اشاره به طبقه‌بندی مشاغل کار، گفت: با کمک مشاوران در واحدهای بالای ۵۰ نفر باید طبقه‌بندی مشاغل انجام شود و در پنج هزار و ۹۰۰ واحد این طرح اجرا نشده است. وی خاطرنشان کرد: اگر این طرح اجرایی شود، به عدالت مزدی نزدیک می‌شویم و کارگران بر اساس تحصیلات، تجربه، مهارت، توانمندی و سوابق کاری طبقه‌بندی می‌شوند و انصاف در پرداخت حقوق رعایت می‌شود. همچنین برای سال ۱۴۰۲ یک هزار واحد را مبنای طرح طبقه‌بندی قرار دادیم. رعیتی فرد اضافه کرد: امسال دو اقدام در زمینه طبقه‌بندی مشاغل انجام دادیم که یکی برگزاری آزمون بود در حالی که بیشتر این امر انحصاری بود. وی گفت: در این زمینه انتخاب مشاوران در طرح طبقه‌بندی مشاغل را منوط به آزمون سراسری کردیم که ۱۶۰ نفر پذیرفته شدند و از مهر ماه دوره‌های کارآموزی به اتمام می‌رسد. این امر به ما کمک می‌کند تا انحصار شکسته شود. معاون روابط کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اضافه کرد: در سال‌های گذشته طرح طبقه‌بندی به استان‌ها تفویض اختیار شد و همه استان‌ها موظف شدند طرح طبقه‌بندی را توسط کارشناسان انجام دهند.

نخستین اقدام دولت سیزدهم برای رونق اقتصاد و بازار کار کشور، واکسیناسیون عمومی بود و وقتی این کار انجام گرفت اولین بخش اقتصاد یعنی خدمات که محرک بخش تولید است به حرکت درآمد. همزمان دولت سیزدهم برای رونق تولید، احیای واحدهای راکد و رفع موانع تولید را در دستور کار خود قرار داد. این بود که حالا با سپری شدن دو سال از عمر این دولت، بازار کار به ثبات رسیده و بیکاری به حداقل میزان خود رسیده است

عکس: ایسنا

عملکرد دولت سیزدهم در حوزه روابط کار اعلام شد

کاهش ۳۴ درصدی مقرری بگیران بیمه بیکاری در دو سال اخیر

بازار کار

بررسی‌ها حکایت از آن دارند که در دو سال اخیر، مقرری بگیران بیمه بیکاری ۳۴ درصد در دو سال اخیر کاهش یافته و دستمزد کارگران نیز ۸۴ درصد نسبت به سال ۱۴۰۰ با افزایش مواجه شده است.

از زمان روی کار آمدن دولت سیزدهم در مرداد ماه سال ۱۴۰۰، شاخص‌های بازار کار کشور مثبت شده‌اند و تولید رونق یافته است. نشانی این گزاره داده‌های آماری مراکز کشور است. محض نمونه در همین سالی که گذشت نرخ مشارکت اقتصادی پس از یک دوره رکود افزایشی شد و نرخ بیکاری افت کرد و نرخ آن در کمترین میزان طی دو دهه گذشته قرار گرفت.

زمانی که دولت سیزدهم سرکار آمد، کرونا، اقتصاد رکودزده و در عین حال تحریم کشور را بلعیده بود و نرخ بیکاری به اوج خود رسیده بود. کاهش جمعیت فعال و در پی آن کاهش اشتغال بازار کار، کشور را در باتلاق بیکاری فروبرده بود. اولین اقدام دولت سیزدهم برای رونق اقتصاد و بازار کار کشور، واکسیناسیون عمومی بود و وقتی این کار انجام گرفت اولین بخش اقتصاد

یعنی خدمات که محرک بخش تولید است به حرکت درآمد. همزمان دولت سیزدهم برای رونق تولید، احیای واحدهای راکد و رفع موانع تولید را در دستور کار خود قرار داد. این بود که حالا با سپری شدن دو سال از عمر این دولت، بازار کار به ثبات رسیده و بیکاری به حداقل میزان خود رسیده است. چنانچه، معاون روابط کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌گوید: تعداد مقرری بگیران بیمه بیکاری در سال جاری از ۲۷۰ به ۱۷۶ هزار واحد کاهش یافت که به معنای برگشت به کار و کاهش اخراج و تعدیل بوده است.

افزایش ۸۴ درصدی دستمزد کارگران

علی حسین رعیتی فرد افزایش ۵۷ درصدی حداقل دستمزد کارگران در سال گذشته را اقدامی مثبت از سوی دولت عنوان کرد و گفت: دستمزد کارگران در دو سال دولت سیزدهم ۸۴ درصد افزایش یافت.

وی درباره شائبه مداخله دولت در افزایش ۲۷ درصدی حداقل دستمزد سال ۱۴۰۲ و وجود برخی سناریوها در این زمینه توضیح داد: سال قبل دولت چه سناریویی را طراحی کرد که حداقل دستمزد ۵۷.۴ درصد افزایش یافت؟ در

حالی که نرخ تورم بر اساس اعلام مرکز آمار کمتر از ۵۷ درصد بود و امسال که به طور سه‌جانبه و با امضای همه شرکای اجتماعی افزایش ۲۷ درصدی دستمزد تصویب شد از چنین سناریوهایی صحبت به میان می‌آید؟

وی گفت: باید توازن در حوزه کار را در نظر بگیریم و واحدها و کارگاه‌های کوچک را هم ببینیم، زیرا اگر دستمزد بیش از توازن تعیین شود، ممکن است به تعدیل نیروی کار در معادن و کارگاه‌ها منجر شود. بنابراین فقط کارخانه‌های بزرگ فولاد و پتروشیمی را ببینیم که هزینه دستمزد در آنها زیاد نیست و اگر درصد افزایش دستمزد بیشتر شود، در تراز تجاری آن شرکت خیلی تأثیرگذار نباشد. معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در عین حال عدم سه‌جانبه‌گرایی در دستمزد را رد کرد

و گفت: سال گذشته که حداقل حقوق ۵۷ درصد افزایش پیدا کرد، اعلام کردند که قانون رعایت نشد و به سه‌جانبه‌گرایی عمل نشد؛ در حالی که همان گروهی که سال گذشته دستمزد را ۵۷ درصد تعیین کردند، امسال نیز ۲۷ درصد مصوب و ذیل صورتجلسه مزد را امضا کردند و تعیین دستمزد بر اساس جمع نظرات شرکای اجتماعی صورت گرفت.

کاهش ۱۱ درصدی فوتی حوادث ناشی از کار

معاون روابط کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: سال گذشته حوادث منجر به فوت ۱۱ درصد کاهش یافت و میانگین حوادث ناشی از آن در ایران از میانگین جهانی کمتر است.

وی افزود: بیشترین حوادث شغلی در کارگاه‌های ساختمانی است که ۳۸ درصد حوادث و ۵۰ درصد فوتی‌ها در این صنعت است. این مسأله به دلیل نداشتن ساختار ایمنی در کارگاه‌های بزرگ و انبوه سازان است. معاون روابط کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ادامه داد: امسال کمیته‌های بازرسی از کارگاه‌های ساختمان را در استان‌ها راه‌اندازی کردیم تا با کمک سازمان نظام مهندسی و شهرداری شاهد کاهش حوادث باشیم؛ در همین راستا ۶ بسته ارتقای ایمنی در حوزه کار تهیه شد.

وی با بیان اینکه بعد از ساختمان بیشترین حوادث کار در صنایع و معادن است، گفت: حوادث در معادن ۲ درصد است و در این زمینه با ایمنیدرو تفاهنامه‌ای برای ارتقای ایمنی در معادن امضا کرده‌ایم.

رعیتی فرد عنوان کرد: ۲۳ هزار کمیته حفاظت و فنی داریم که با همکاری وزارتخانه‌های مختلف از جمله نفت درصدها هستیم تا پیشگیری از شست‌گاز و سنتی خواهان محصولات تعاونی کشور، افغانستان با ۱۳ درصد، پاکستان با ۱۱ درصد و ترکیه با ۹ درصد بعد از عراق بیشترین واردات تعاونی از ایران را داشتند.

یکی از اصلی‌ترین آیتم‌های افزایش سهم تعاون در اقتصاد کشور، صادرات محصولات تولیدی و خدمات است که موجب می‌شود زمینه بهره‌وری و رشد کیفیت محصولات و خدمات تعاونی‌ها فراهم شود. تحقق این امر می‌تواند از آآوری و کمک به افزایش تولید ناخالص ملی و همچنین توسعه بازار شرکت‌های تعاونی را ایجاد کند.

یکی از مزیت‌های یک سال اخیر، ایجاد رقابت پذیری تعاونی‌ها و استفاده بهینه از ظرفیت‌های بازارهای هدف صادراتی و افزایش سهم اقتصاد تعاون‌ها با گسترش مشارکت مردم در بازار کالا و خدمات کشور بوده است. این امر به توسعه صادرات می‌انجامد. برگزاری نمایشگاه‌های خارجی و ایجاد بازارهای مجازی از مهمترین اقداماتی بوده که

میلیون دلار رسید. صادرات بخش تعاون به ۲ گروه صادرات مستقیم که شامل صادرات کالاهایی می‌شود که از مبادی گمرک و با کارت بازرگانی به نام تعاونی‌ها صادر شده باشد و گروه صادرات غیرمستقیم کالاهای صادراتی را شامل می‌شود که توسط تعاونی‌ها تولید، اما صادرات آنها از این طریق انجام نمی‌گیرد. داده‌های آماری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به خوبی این مسأله را نشان می‌دهد که صادرات غیرنفتی بخش تعاون در سال گذشته از گستردگی قابل توجهی برخوردار بوده است. به عبارتی پراکندگی صادراتی بخش تعاون در کشور نشان از توسعه متوازن این بخش در یک سال اخیر دارد. سال گذشته ۱۰ کشور عراق، افغانستان، پاکستان، ترکیه، روسیه، قطر، امارات، ترکمنستان، چین و عمان مقصد بیش از ۵۰ درصد از محصولات تعاونی‌های کشور بودند. عراق ۲۰ درصد در رتبه اول مقصد صادرات محصولات تعاونی قرار داشت و ۱۸ درصد دیگر محصولات تعاونی به بازارهای بین‌المللی غیر از کشورهای

تعاون به ارمغان آورده است. بررسی‌ها مشخص می‌کند در سال ۱۴۰۰ بخش تعاون یک میلیارد و ۳۵۰ میلیون دلار صادرات غیرنفتی داشته که این مقدار در سال قبل با افزایش ۱۵۰ میلیون دلاری به یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار رسید. در حالی صادرات غیرنفتی بخش تعاون در سال گذشته با ۱۰ درصد افزایش به این مقدار رسید که در سال‌های پیش از آن، این مقدار به دلایل مختلف از جمله رکود اقتصادی، همه‌گیری کرونا و از همه مهم‌تر تعطیلی صدها تعاونی تولیدی به مقدار قابل توجهی با کاهش مواجه شده بود. این در حالی است که سال گذشته به دنبال برنامه احیای واحدهای راکد تعطیل شده، حدود یک هزار واحد تعاونی تولیدی احیا و به چرخه تولید بازگشتند. در نیمه اول سال گذشته بخش تعاون موفق به صادرات ۷۸۸ میلیون و ۱۶۱ محصول غیرنفتی شد که با احتساب ۷۱۱ میلیون و ۸۳۹ هزار دلار صادرات غیرنفتی در نیمه دوم این سال، مجموع صادرات غیرنفتی این بخش به یک میلیارد و ۵۰۰

تعاون

در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال قبل از آن، صادرات بخش تعاونی‌ها با جهش ۱۰ درصدی مواجه شد و به یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار افزایش یافت، حالا در سال جاری، صادرات این بخش ۳۰۰ میلیون دلار افزایش یافته و تا پایان سال یک میلیارد و ۸۰۰ میلیون دلار محصولات تعاونی به کشورهای جهان صادر خواهد شد.

هر چند که این مقدار شاید در نگاه اول با توجه به گستردگی بخش تعاون اندک باشد، اما با لحاظ قرار دادن این گزاره که در دو دهه گذشته، با اینکه بخش تعاون یک وزارتخانه مستقل داشت اما توسط دولت‌ها نادیده گرفته شده و تضعیف این حوزه در طول سال‌ها را موجب شد، اما در ۲ سال اخیر افزایش ۸ برابری مشارکت مردم در بخش تعاون آن هم با اهتمام دولت، نوید روزهای خوبی برای بخش

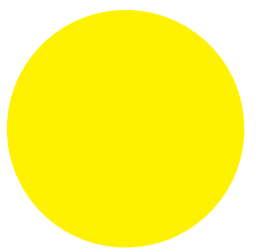

عکس: ایران

می‌کند. تعاونی‌های موفق به عنوان فعالان اقتصادی در انتخاب‌های خویش دقت بیشتری به عمل می‌آورند و شانس خود مشتریانی پیچیده از سراسر جهان رفته و باور حضور در رقابتهای جهانی و کسب بازارهای بین‌المللی بر اساس فرهنگی و روح خود را جا بیندازند. این هدف جز در سایه نیروی انسانی کارآمد، هدفمند، خودانگیخته و خردمند تحقق نخواهد یافت که بخش تعاون مملو از این توانمندی است. بخش تعاون برای حضور در بازار، انگیزه‌های بسیاری دارد و شدت ریسک و رقابت را بیشتر درک

موجب تقویت بخش تعاون شده است. شرکت‌های تعاونی، باید با به چالش کشیدن وضع موجود، خود به استقبال مشتریانی پیچیده از سراسر جهان رفته و باور حضور در رقابتهای جهانی و کسب بازارهای بین‌المللی بر اساس فرهنگی و روح خود را جا بیندازند. این هدف جز در سایه نیروی انسانی کارآمد، هدفمند، خودانگیخته و خردمند تحقق نخواهد یافت که بخش تعاون مملو از این توانمندی است. بخش تعاون برای حضور در بازار، انگیزه‌های بسیاری دارد و شدت ریسک و رقابت را بیشتر درک

اقتصاد ایران

باشگاه اقتصاد | انتشار مطالب فضای مجازی در این صفحه به معنای تأیید همه آنها نیست

فضای مجازی

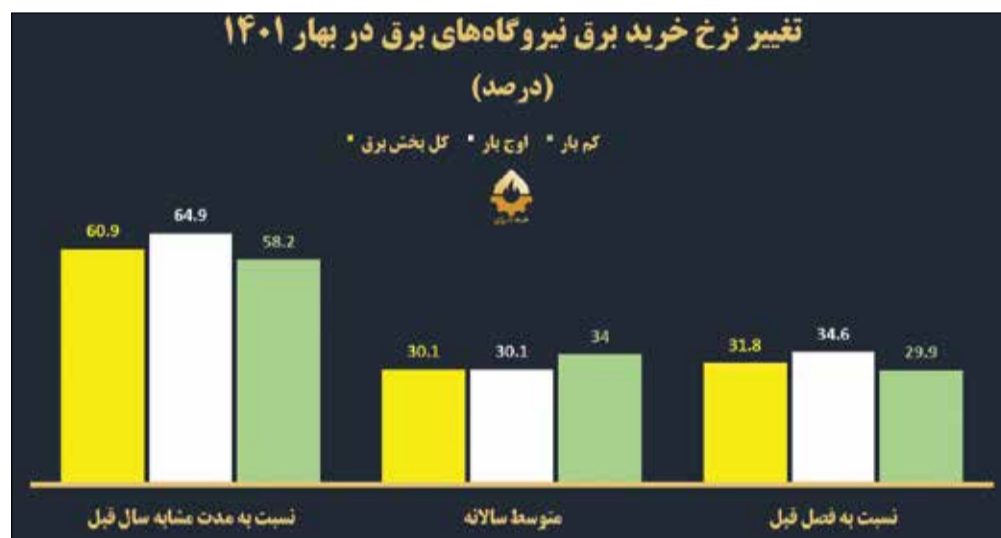
آزادسازی پول‌های بلوکه شده هنرنیست!

خبرگزاری تسنیم این کاریکاتور را در خصوص آزادسازی پول‌های بلوکه شده ایران و افشای اطلاعات محرمانه توسط همتی، رئیس کل بانک مرکزی دولت روحانی منتشر کرده است.

سرمایه‌گذاری برای ساخت نیروگاه جذاب شد

کانال خط انرژی در مطلبی نوشته است: متوسط نرخ خرید برق از نیروگاه‌های کشور در بهار ۱۴۰۲ نسبت به سال قبل ۶۰.۹ درصد افزایش داشت، در حالی که این شاخص نسبت به زمستان ۱۴۰۱ معادل ۳۱.۸ درصد رشد کرد. رشد نرخ خرید برق از نیروگاه‌ها در حالی به ۶۰.۹ درصد رسیده است که نرخ تورم عمومی کشور در این فصل ۴۲.۶ درصد بوده است، به معنای دیگر شاخص خرید برق از واحدهای نیروگاهی ۱۸.۳ درصد از نرخ تورم بیشتر بوده است. افزایش نرخ خرید برق از نیروگاه‌ها یکی از مهم‌ترین دلایل افزایش جذابیت ساخت نیروگاه و توسعه ظرفیت تولید برق کشور به حساب می‌آید.

همتی باید تحت پیگرد قضایی قرار گیرد

انجام شود. هرگونه ارائه اطلاعات محرمانه کشور چه در حوزه مالی و چه در حوزه‌های دیگر بدون هماهنگی با شورای عالی امنیت ملی و دیگر نهادهای مربوطه جرم است و اگر ارائه اطلاعات مالی توسط آقای همتی بدون هماهنگی با شورای عالی امنیت ملی و دیگر نهادهای مربوطه بوده، باید مورد پیگیری قضایی قرار گیرد. دستگاه‌های امنیتی و اطلاعاتی و قضایی باید به موضوع ورود پیدا کنند و با جدیت مسأله را مورد رسیدگی قرار دهند.

جبار کوچکی‌نژاد، عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس در گفت‌وگو با «نود اقتصادی» با اشاره به ارائه اطلاعات محرمانه مالی کشور توسط عبدالناصر همتی به صندوق بین‌المللی پول در دوره ریاستش بر بانک مرکزی گفت: ارائه اطلاعات محرمانه مالی کشور به بیگانگان جرم است و باید مورد پیگیری قضایی قرار گیرد.

ارائه هرگونه اطلاعات مالی کشور به بیرون از مرزها و نهادهای بین‌المللی باید با هماهنگی دستگاه‌های مربوطه همچون شورای عالی امنیت ملی

شکست پروژه غرب برای ایجاد اجماع علیه ایران

مسعود براتی، کارشناس اقتصادی در کانال تلگرامی خود نوشت: فرناز فصیحی که به شدت از عضویت ایران در بریکس ناراحت است (ناراحتی را در متن آشکارا می‌توان دید) از زاویه مهمی به قضیه نگاه کرده است. عضویت ایران در بریکس و معنای آن در نسبت با اغتشاشات سال گذشته ایران که مورد حمایت جدی غرب بود. مهم‌ترین نکته‌اش به نظر این است که پروژه غرب برای ایجاد اجماع علیه ایران و منزوی کردن ایران به بهانه اغتشاشات سال گذشته شکست خورده است.

سطح گرسنگی در ایران پایین‌تر از متوسط جهانی است

امیرحسین حسینی، یکی از کاربران شبکه‌های اجتماعی در صفحه خود نوشت: در شاخص جهانی گرسنگی ۲۰۲۲، ایران با امتیاز ۶۱.۵ سطح گرسنگی بسیار پایینی نسبت به میانگین جهانی با عدد ۱۸.۲ دارد. ایران از جمله معدود کشورهای سبز رنگ در نقشه جهانی این شاخص است.

دریافت آسان ارز توسط زوار کربلا

محمود قائدی، یکی از کاربران شبکه‌های اجتماعی در صفحه خود نوشت: دیروز برای گرفتن ارز اربعین در پیام‌رسان داخلی ثبت نام کردم و امروز در نزدیک‌ترین شعبه ارزی در کمتر از ۱۰ دقیقه ارز سفر را بدون معطلی و کاغذ بازی دریافت کردم. یادمون نمیره چند سال پیش زوار برای دریافت ارز در کوچه پس‌کوچه‌های نجف، ساعت‌ها دنبال سوراخ‌های دریافت ارز سفرشان بودند.

اقدامات وزارت نفت در دو سال اخیر

پایگاه اطلاع رسانی دولت در اینفوگرافیکی به بیان اقدامات و دستاوردهای وزارت نفت طی دو سال اخیر پرداخته است.

مالیات ستانی از سلبریتی‌ها

صفحه توئیتر روزنامه ایران به نقل از سبحان‌یان، رئیس سازمان مالیاتی کشور آورده: برای سلبریتی‌ها و اینفلوئنسررها، یک اداره مشخصی معین کرده‌ایم و مالیات ستانی از این افراد آغاز شده است.

«اینفلوئنسر» ها هم باید مالیات بدهند

فقط برجام خوبه!

کانال سپاه سایبری ایران در تلگرام نوشت: شانگهای بده: بریکس بده: آزاد شدن ۷ میلیارد دلار ایران تو کره و عراق بده: اصلاح نظام مالیاتی بده: افزایش روابط با همسایه‌ها بده: فروش روزانه چندین میلیون بشکه نفت بده: افزایش صادرات غیرنفتی بده: پرشدن خزانه بده: فقط برجام خوبه!

یادمون نره

پایگاه اطلاع رسانی دولت با هشتگ یادمون نره در اینفوگرافیکی به بیان اقدامات و دستاوردهای دولت طی دو سال اخیر پرداخته است.

